

Vývoj Barmy po nastolení reformistické vlády prezidenta Thein Sein

Diplomová práce

Vedoucí práce:

Ing. Zbyšek Korecki, Ph.D.

Bc. Adéla Zemská

Brno 2015

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu diplomové práce Ing. Zbyškovi Koreckému, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce, cenné rady a věnování svého času při konzultacích. Dále bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří věnovali svůj čas zodpovězení otázek a dokázali i přes jazykovou bariéru vyslovit svůj názor. V neposlední řadě bych poděkovala Hosannah Valentine, Hannah Alexander-Herrick a Petrovi Chocholáčovi za zprostředkování kontaktů a získání některých výpovědí přímo od místního obyvatelstva.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci: „Vývoj Barmy po nastolení reformistické vlády prezidenta Thein Sein“ vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědoma, že se na mou práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona. Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 22. prosince 2015

Abstract

Zemská, A., Development of Burma after the establishment of the reformist government of President Thein Sein. Diploma thesis. Brno: Mendel University in Brno, 2015.

The diploma thesis deals with the development of Burma after the establishment of civilian government rule in 2011. The research is focused on the characteristic of the changes that occurred during the current government and their comparison with the previous period. The theoretical part defines terms associated with undemocratic regimes, democratization processes, sanction policy and describes the concept of geopolitics. The practical part focuses on the analysis of changes and events using collected data. As an additional source were used opinions of interested persons which were gained through qualitative research using structured questionnaire.

Keywords

Pro-democracy reforms, democratization, undemocratic regimes, Burma (Myanmar), civilian government, the military junta, corruption.

Abstrakt

Zemská, A., Vývoj Barmy po nastolení reformistické vlády prezidenta Thein Sein. Diplomová práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015.

Diplomová práce se zabývá vývojem Barmy po nastolení civilní vlády v roce 2011. Práce je zaměřená především na analýzu změn, které nastaly během současné vlády a jejich srovnání s minulým obdobím. V teoretické části jsou vymezeny pojmy spojené s nedemokratickými režimy, demokratizačními procesy, sankční politikou a je zde charakterizován pojem geopolitika. Praktická část se zaměřuje na samostatnou analýzu změn pomocí dat a analýz událostí. Jako doplněk pro praktickou část byly využity názory zainteresovaných osob získané kvalitativním výzkumem, metodou strukturovaného dotazníku.

Klíčová slova

Prodemokratické reformy, demokratizace, nedemokratické režimy, Barma (Myanmar), civilní vláda, vojenská junta, korupce.

Obsah

1 Úvod	13
2 Cíl práce	14
2.1 Dílčí cíle výzkumu	14
2.2 Hlavní výzkumná otázka.....	14
2.3 Dílčí výzkumné otázky	14
3 Metodika	16
3.1 Použité metody	16
3.2 Vybrané ukazatele pro praktickou část práce.....	17
3.3 Dotazníkové šetření v druhé části výzkumu	20
4 Demokracie	21
4.1 Přejchod k demokracii.....	23
4.2 Typologie přechodů k demokracii	24
4.3 Etapy přechodu k demokracii.....	26
5 Nedemokratické režimy	26
5.1 Typologie nedemokratických režimů	27
5.1.1 Typologie dle mocenského postavení	27
5.1.2 Typologie dle způsobu vlády.....	28
5.1.3 Hybridní demokracie.....	29
5.2 Opozice v nedemokratickém režimu	30
6 Povaha reforem	31
6.1 Politické reformy	31
6.2 Volební reformy	32
6.3 Ekonomické reformy.....	32
7 Sankce jako nástroj moci	32
7.1 Naivní teorie sankcí	33

7.2	Typologie sankcí.....	33
7.2.1	Sankce dle účelu	34
7.2.2	Sankce dle konkrétních forem	34
7.3	Výsledky sankční politiky	35
8	Geopolitika	35
8.1	Pojetí geopolitiky v minulosti	36
8.2	Pojetí geopolitiky v současnosti	37
9	Charakteristika jihovýchodní Asie	39
10	Barma - minulost a současnost	40
10.1	Historické, společenské a politické souvislosti.....	40
10.2	Parlamentní volby 2010	43
10.3	Parlamentní volby 2015	45
10.4	Cíle nové vlády	45
10.5	Vybrané faktory v procesu přeměny	47
11	Analýza změn v průběhu dosavadní přeměny Barmy	48
11.1	Změna podoby režimu	48
11.2	Sankční politika.....	51
11.3	Hodnocení politických změn	53
11.3.1	Ukazatel „Freedom in the World“	54
11.3.2	Ukazatel „Index vnímání korupce“	59
11.3.3	Problematika etnických skupin	62
11.4	Hodnocení společenských změn	63
11.4.1	Ukazatel „Freedom in the Press“ a „Freedom of the Net“	63
11.5	Hodnocení hospodářských změn	67
11.5.1	Přímé zahraniční investice	70
11.5.2	Vybrané makroekonomické ukazatele.....	74
11.5.3	Korupce v hospodářské oblasti.....	77
11.6	Vnější integrace Barmy	78
11.7	Růst geopolitické významnosti Barmy	79

11.7.1	Barma ve vztahu USA - Čína	80
12	Přeměna režimu z pohledu zainteresovaných stran	82
12.1	Charakteristika výzkumného souboru	83
12.2	Preference názvu státu a vnímání jeho postavení v jihovýchodní Asii ..	84
12.3	Důvody změn a povaha reforem	86
12.4	Povaha dopadů změn	88
12.5	Vztah vlády a etnik, existence svobody	90
12.6	Potenciál pro okolní svět	92
13	Interpretace výsledků	94
13.1	Jaké důvody mohly být příčinou nastartování změn ve stanoveném systému, případně mají tyto změny vliv na možnou přeměnu k cestě demokratizace země?	94
13.2	Jaké povahy nabývají důsledky těchto změn?	95
13.3	Do jaké míry došlo ke změně v politické, ekonomické a společenské oblasti?	97
13.4	Došlo ke snížení vlivu armády po nastolení civilní vlády?	99
13.5	Do jaké míry došlo ke změně postoje okolního světa vůči Barmě?	100
14	Návrh řešení	101
15	Diskuze	104
16	Závěr	105
17	Literatura	108
A	Data ke grafům	119
B	Dotazníky s respondenty	122
C	Infografiky	132

Seznam obrázků

Obr. 1	Kritéria demokratického státu podle L. Diamonda.	23
Obr. 2	Vývoj forem vlád v Barmě.	51
Obr. 3	Sankční politika vůči Barmě.	53
Obr. 4	Vývoj celkové svobody v Barmě v letech 1997–2010 na základě indexu Freedom in the World.	56
Obr. 5	Vývoj celkové svobody v Barmě v letech 2011–2014 na základě indexu Freedom in the World.	58
Obr. 6	Míra svobody v Barmě podle indexu Freedom in the World.	59
Obr. 7	Vývoj Indexu vnímání korupce v Barmě.	60
Obr. 8	Vývoj svobody tisku a internetu v Barmě v letech 2004–2010 na základě indexů Freedom of the Press a Freedom of the Net.	64
Obr. 9	Vývoj svobody tisku a internetu v Barmě v letech 2004–2010 na základě indexů Freedom of the Press a Freedom of the Net.	66
Obr. 10	Vývoj svobody tisku a internetu v Barmě.	67
Obr. 11	Vývoj Barmy dle ekonomických změn a možné negativní vlivy pro ekonomický vývoj.	69
Obr. 12	Podíl zahraničních investic v Barmě podle odvětví v roce 2014/2015.	71
Obr. 13	Vývoj rozložení míry zahraničních investic do odvětví hospodářství v Barmě v letech 2003–2015.	72
Obr. 14	Vývoj množství zahraničních investic v letech 2003–2015.	73

Obr. 15	Procentuální zastoupení zahraničních investic podle států v letech 2002–2010 a 2010–2015.	74
Obr. 16	Vývoj HDP v letech 2003–2014.	75
Obr. 17	Vývoj míry inflace v letech 2006–2015 a míry nezaměstnanosti v letech 2003–2014.	76
Obr. 18	Vývoj zahraničního obchodu Barmy v letech 2003–2014.	77
Obr. 19	Výstupná infografika 1.	132
Obr. 20	Výsledná infografika 2.	133

Seznam tabulek

Tab. 1	Shrnutí terminologie používané autory v různé typologii.	25
Tab. 2	Vztah USA–Čína.	82
Tab. 3	Operacionalizace dílčích výzkumných otázek – otázky pro dotazník.	83
Tab. 4	Výčet respondentů.	84
Tab. 5	Preference názvu státu a vnímání postavení země v jihovýchodní Asii.	85
Tab. 6	Důvody změn a povaha reforem.	87
Tab. 7	Povaha dopadů změn.	89
Tab. 8	Vztah vlády a etnik, existence svobody v zemi.	91
Tab. 9	Růst potenciálu Barmy pro okolní svět.	93
Tab. 10	Data k obr. 13	119
Tab. 11	Data k obr. 14	120
Tab. 12	Data k obr. 18	
Tab. 13	Data k obr. 17	121
Tab. 14	Data k obr. 17	121

Seznam použitých zkratk

ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
USA	United States of America
OSN	Organizace spojených národů
NLD	National League for Democracy
CPI	Corruption Perceptions Index
EU	European Union
USDP	Union Solidarity and Development Party
USD	The United States dollar
KIA	Kachin Independence Army
VB	Velká Británie
NCA	Nationwide Ceasefire Agreement
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Information and communications technology
SEZ	Special Economic Zone
DICA	Directorate of Investment and Company Administration
FDI	Foreign Direct Investment
NGO	Non-governmental organization
LGTB	Lesbian, gay, bisexual, and transgender
UWSA	United Wa State Army

Barma nebo Myanmar?

Již v období britské kolonie byla země nazývána Burma a v barmštině Bamma či Myanma. Oba názvy, Barma i Myanmar jsou používány, a barmština i myanmarština označují stejné věci. V roce 1989 se vládnoucí vojenská junta rozhodla změnit název a místo Barma, která se do té doby používala, se země začala oficiálně nazývat Unie Myanmar, zkráceně Myanmar. Tento název se však ve světě ani u místních obyvatel, zejména starších generací, neujal. Myanmar je často označován za výplod armády a proto označení země nebylo nikdy většinou společnosti přijato. Sama autorka diplomové práce se rozhodovala, jak bude zemi v práci označovat. Využila dotazníkového šetření a na základě odpovědí respondentů se rozhodla sympatizovat s názvem Barma.

I ÚVOD A CÍL PRÁCE

1 Úvod

Pro mnohé je pojem svoboda naprosto přirozenou součástí života. Možnost projevit svůj názor, svobodně cestovat a být respektován v zemi, kde se člověk narodil, je pro mnohé určitým standardem. Avšak ne vždy tomu tak mohlo být. Někdy země musela projít vývojem, lidé si tento daný standard museli vybojovat a až po dlouhém úsilí pocítili, co znamená opravdová svoboda, či život ve státě, který je uznán jako demokratický. Ač si to mnozí nedokáží představit, tak i dnes, v 21. století, existují země, kde pocit svobody je velmi vzdálený až nedosažitelný.

Země či celé světové regiony v minulosti žily v určité izolaci a vývoj tak probíhal diametrálně odlišně. Současný růst provázanosti jednotlivých světů způsobuje ovlivňování se navzájem a proto země, které dříve dbaly na svůj izolovaný vývoj, mohou vidět lepší budoucnost pro dosažení cílů ve změně dosavadního systému.

Jedna z takových změn nedávno postihla Barmu. Nelze zatím tvrdit, že změna v podobě přeměny nové vlády při volbách v roce 2010 má za následek definitivní změnu existujícího systému, avšak dostavily se změny, které tento stát dlouhá léta pod vedením vojenské junty nezažil. Přestože změny mají v globálním měřítku krátké trvání, je přesto dobré je analyzovat a pomocí úsudku určit, zda nový směr má za cíl blaho lidu a dosažení tak vzdálené svobody. Závěrem charakteristiky pak může být výsledek listopadových voleb, které se konaly ve stejném období, ve kterém byla diplomová práce psána. Mohou tak být jistým odrazem vývoje změn od posledních voleb, které samotné reformní období započaly.

Teoretická část práce vychází především z odborné literatury zabývající se definováním demokracie, procesy demokratizace a následně se zaměřuje na charakteristiku nedemokratických režimů a forem vlády, které se v těchto režimech objevují. Jedni z hlavních autorů, podle kterých byla charakteristika uvedena, jsou J. J. Linz a S. Huntington. V návaznosti na možné procesy přeměny forem vlády je uvedena kapitola o opozičních stranách, které často mají silnou roli v přeměně. Často právě ve spojitosti s nedemokratickými státy se setkáváme s pojmem sankce či sankční politika, což je jedním z nástrojů zahraniční politiky pro vyvinutí tlaku na možnou přeměnu režimu a tomuto oddílu je věnovaná část teoretické práce. V závěru je pak zmíněn pojem geopolitika a jeho chápání v minulosti a v současnosti.

Praktická část se věnuje již samotné problematice Barmy. V první části je situace zhodnocena na základě dat získaných z mezinárodních a státních datových serverů. Je zde provedena analýza změn za poslední čtyři roky. Změny jsou zhodnoceny na různých úrovních jako je forma vlády, politická a ekonomická potažmo hospodářská situace a změny v oblasti společenského života. V druhé části je pak proveden kvalitativní výzkum ve formě strukturovaných dotazníků vybrané skupiny respondentů z různých států. Tato část je brána jako doplněk k první části výzkumu.

2 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je z **analyzovat a interpretovat změny v Barmě po nastolení civilní reformistické vlády prezidenta Thein Sein.**

2.1 Dílčí cíle výzkumu

Hlavní cíl práce byl následně dekomponován na dílčí cíle, z nichž jsou následně vyvozeny otázky.

- Určit hlavní motivy pro přeměnu režimu.
- Charakterizovat dopady změn, které nastaly během nové vlády.
- Charakterizovat a určit změny ve formě vlády, politickém, ekonomickém a společenském životě.
- Zjistit jaké postavení zaujímá armáda v současném vedení země.
- Určit vnímání Barmy okolním světem.

2.2 Hlavní výzkumná otázka

„Jaké změny s sebou přinesla současná civilní vláda prezidenta Thein Sein po jejím zvolení v roce 2011?“

2.3 Dílčí výzkumné otázky

- Jaké důvody mohly být příčinou nastartování změn ve stanoveném systému, případně mají tyto změny vliv na možnou přeměnu k cestě demokrati-zace země?
- Jaké jsou důsledky těchto změn?

- Do jaké míry došlo ke změně v politické, ekonomické a společenské oblasti?
- Došlo ke snížení vlivu armády po nastolení civilní vlády?
- Do jaké míry došlo ke změně postoje okolního světa vůči Barmě?

II LITERÁRNÍ REŠERŠE

3 Metodika

Metodický postup pro zpracování diplomové práce lze rozdělit na metodiku pro teoretickou část, která vymezuje teoretická východiska, a na metodiku praktické části diplomové práce.

Teoretická část se zaměřuje na definování pojmu demokracie a přechodu k demokracii. Zároveň definuje etapy a typologii přechodů. Dále se tato část práce věnuje problematice nedemokratických režimů, jejich typologii a možnosti existence opozičních stran. Další kapitola se věnuje demokratickým reformám, kde jsou v příkladu pak uvedeny ekonomické, politické a volební reformy, které mají za následek určitou změnu s hlavním cílem zlepšení dané situace pro lepší život společnosti. Je zde také vymezena sankční politika, která je jedním z hlavních nástrojů zahraničních zemí pro dosažení cílů, a to především dosažení změny v činnostech nebo politikách porušujících mezinárodní, lidské či demokratické zásady. V této souvislosti je pak vymezena i typologie sankcí. Poslední kapitola se zajímá o pojem geopolitika, a její pochopení v minulosti a současnosti.

Jednotlivé kapitoly praktické části práce se přímo zabývají problematikou Barmy. Jsou zde definovány hlavní a dílčí cíle diplomové práce. První část tohoto oddílu je věnována úvodu do této problematiky v podobě charakteristiky jihovýchodní Asie a samotné Barmy s popisem jejího společenského, historického a politického kontextu. Dále pak jsou zde uvedeny vybrané body Ústavy z roku 2008, popsán průběh voleb z roku 2010, jenž měly za následek přeměnu vojenské vlády na civilní, a následně jsou vytyčeny cíle nové vlády a prezidenta Thein Sein.

Další oblast je věnována analýze formou srovnání situace v Barmě před a po zvolení nové vlády. Týká se to sankční politiky, formy vlády a politických, společenských a ekonomických změn.

Výsledky analýzy jsou pak doplněny o kvalitativní strukturovaný dotazník, který zároveň slouží pro možnost ověření výsledků.

3.1 Použité metody

V teoretické části (literární rešerši) byla využita metoda interpretace a metoda obsahové analýzy dokumentů.

Pro praktickou část byly použity metody:

- analýza a historicko–komparativní metoda pro srovnání situace v Barmě před a po roce 2011. Srovnání probíhalo jednak věcné (ukazatele HDP, míra inflace a nezaměstnanosti, obchodní bilance) a časové (období před a po roce 2011).
- V průběhu tvorby diplomové práce byla použita metoda pozorování pro sledování aktuálního dění v zemi. Přitom byly využívány jako zdroj informací zahraniční zpravodajské servery.
- Další metodou je technika dotazování (dotazník s otevřenými mi), kterou lze použít samostatně nebo jako doplněk k jiným dotazovacím metodám. Výstupem jsou odpovědi napsané respondenty, na něž odpoví, jak jen nejlépe dovedou. (Hendl, 2012)
- Při tvorbě návrhu řešení byla využita metoda dedukce.

Faktografickou základnou pro zpracování práce byly české a zahraniční odborné publikace, vědecké články, internetové články vybraných organizací s danou tématikou, média a zahraniční datové zdroje národních i mezinárodních statistických databází či organizací zaměřených na hodnocení vybraných ukazatelů.

Hlavními zdroji při zpracování diplomové práce byly:

- pro literární rešerši byla využita především odborná domácí i zahraniční literatura a internetové zdroje,
- pro praktickou část byla využita odborná literatura a odborné články zejména pro srovnání změny režimu a sankční politiky. Hlavním zdrojem pro hodnocení politických a společenských změn byly zpracovány data od společnosti Freedom House, zaměřená na míru svobody v zemi, informací a médií, a pro srovnání korupce v zemi byla použita data od mezinárodního hnutí Transparency International a report od Bertelsmann Foundation. Pro ekonomické zhodnocení jsou zpracována data od DICA, CIA WorldFact Book, World Bank Data, SDBS-Asian Development Bank a Trading Economics.

3.2 Vybrané ukazatele pro praktickou část práce

- **„Freedom in the World“**

Ukazatel Freedom in the World (index Svobody ve světě) vyhodnocuje stav svobody ve 195 zemích a na 15 územích. Každému subjektu jsou přiřazeny dvě číselné hodnoty od 1 do 7, které znázorňují úroveň politických práv (Political

Rights) a občanských svobod (Civil Liberties), kdy 1 představuje nejsvobodnější a 7 nejméně svobodnou zemi či území. Obě hodnoty jsou založeny na skóre přiřazeném k 25 podrobnějším ukazatelům. Hodnota ukazatele v daném roce vychází z hodnocení událostí předešlého roku. Politická práva zahrnují podkapitoly volební proces, politický pluralismus a volební účast, a fungující vláda. Občanská svoboda je rozčleněna do čtyř podkategorií: svoboda projevu a víry, asociální a organizační práva, právní stát, osobní autonomie a individuální práva. Průměry z hodnot politických práv a občanské svobody určují, zda-li se jedná o Free (svobodné), Partly Free (částečně svobodné) nebo Not Free (nesvobodné) země. Tento rank se nazývá Freedom Rating, kde pro země Free nabývá hodnot 1,0–2,5, pro Partly Free 3,0–5,0 a pro Not Free země 5,5–7,0.

Metodika, která je odvozena z Všeobecné deklarace lidských práv, se aplikuje na všechny země a území a to bez ohledu na geografickou polohu, etnické či náboženské složení nebo úroveň hospodářského rozvoje. Politická práva a Občanská svoboda mohou být ovlivněny státními i nestátními aktéry, včetně povstalců a dalších ozbrojených skupin. (Freedom House, 2015)

- **„The Corruption Perceptions Index“ (CPI)**

CPI nebo-li Index vnímání korupce je souhrnný ukazatel, který kombinuje různé zdroje informací o korupci, aby bylo možné jednotlivé země porovnávat. Skóre CPI řadí země a území podle toho, jak je vnímán zkorumpovaný veřejný sektor, a jde o složený index, jenž kombinuje průzkumy a hodnocení korupce řadou renomovaných institucí, např. Global Corruption Barometer, Global Corruption Report či Transparency In Corporate Reporting.

Hodnoty CPI nabývají od 100 (10) vysoce bezkorupční prostředí, po 0 vysoce korupční prostředí (od roku 2012 začala být používána nová metodika, kdy hodnoty nabývají rozmezí 100–0. Do té doby byly užívány hodnoty 10–0. Jednotlivé skóre je vypočteno z průměru normalizovaných hodnot všech zdrojů. Skóre a pořadí země je doplněno největší a nejmenší hodnotou přiřazenou zemi, počtem zdrojů dat, ze kterých byly hodnoty získány, směrodatnou odchylkou a rozmezím spolehlivosti. (Transparency International, 2015)

- **„Freedom of the Press“**

Ukazatel Freedom of the Press udává míru svobody tisku a ke každé zemi a území je uvedeno celkové skóre svobody tisku od 0 (nejlepší) do 100 (nejhorší) na základě 23 metodických otázek rozdělených do tří podkategorií. Podkategorie tvoří právní, ekonomické a politické prostředí. Celkový počet bodů resp. součet skóre přiděleného pro každou otázku, určuje status země na Free s 0–30 body (země se svobodou sdělovacích prostředků), Partly Free s 31–60 body (země

s omezenou svobodou sdělovacích prostředků) a Not Free s 61–100 body (země bez svobody sdělovacích prostředků).

Hodnocení svobody tisku pokrývá události, které se odehrály mezi 1. lednem a 31. prosincem předešlého roku. (Freedom House, 2015)

- **„Freedom of the Net“**

Zaměřuje se na měření úrovně svobody internetu a svobody digitálních médií na základě souboru otázek. Vzhledem k rostoucí technologické konvergenci měří index také přístup a otevřenost dalších digitálních prostředků pro přenos informací, zejména mobilních telefonů a služeb s textovými zprávami. Index je zaměřen na ochranu práv uživatelů při přenosu a výměně zpráv či jiné on-line komunikaci a na svobodu používání internetu. Zároveň však uznává, že v některých případech je právo svobody projevu a přístupu k informacím omezeno, avšak jen v určitých případech, jež jsou vymezené v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv právního státu.

Hodnoty indexu jsou odrazem vlivu různých aktérů a to jak vládních i nevládních společností. Existuje zde 21 metodologických otázek rozdělených do tří podkategorií. Každá otázka má bodové ohodnocení a při součtu pak lze nabýt hodnot o (nejlepší) až 100 (nejhorší). Země s největší svobodou k přístupu a užívání internetu a digitálních médií jsou nazývány Free (0–30 bodů), země s částečnou svobodou Partly Free (31–60 bodů), Not Free (61–100) jsou pak označeny země bez svobody k přístupu a užívání. (Freedom House, 2015)

- **Hrubý domácí produkt (HDP)**

HDP je celková peněžní hodnota statků a služeb vytvořená za dané období, většinou jeden kalendářní rok na určitém území, v našem případě pro Barmu. Ukazatel se používá v makroekonomii pro určování výkonnosti ekonomiky států.

Hrubý domácí produkt představuje souhrn hodnot přidaných zpracováním ve všech odvětvích činností považovaných v systému národního účetnictví za produktivní. (Český statistický úřad, 2015)

- **Inflace/míra inflace**

Inflace je definována jako nárůst všeobecné cenové hladiny zboží a služeb v ekonomice v určitém časovém období, jde o snížení kupní síly peněz. Cílem centrální banky je zajištění stability spotřebitelských cen. Míra inflace vyjadřuje procentuální změnu průměrné cenové hladiny za posledních 12 měsíců a je vyjádřena přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen. (Česká národní banka, 2015)

- **Nezaměstnanost**

Nezaměstnanost je stav na trhu práce, kdy část obyvatelstva není schopna nebo ochotna najít si placené zaměstnání.

Míra nezaměstnanosti je pak vyjádřena podílem ekonomicky neaktivních k ekonomicky aktivním osobám. (Finance.cz, 2015)

- **Export, import a obchodní bilance**

Ukazatelé vyjadřují množství dovozu (import) a vývozu (export) zboží za určité období. Obchodní bilance je rozdíl mezi exportem a importem.

3.3 Dotazníkové šetření v druhé části výzkumu

- Druhá část praktického oddílu se věnuje analýze získaných dat od respondentů. Kvalitativní metoda je využita jako doplněk pro zhodnocení výsledků z první části. Při výzkumu byla dodržena etická stránka sběru dat. Účastník byl plně seznámen s tématem výzkumu a informován o využití jeho výpovědi při analýze dat. Respondent měl možnost výběru, zda-li odpoví na otázku či nikoli. Byla zachována možnost ponechání anonymity, pokud si tak respondent přál.
- Při výběru výzkumného souboru byla využita metoda *záměrného výběru*, a to kontaktováním subjektů, jenž se zabývají danou problematikou. Konkrétně byli kontaktováni prostřednictvím elektronické pošty akademičtí pracovníci, akademické a neziskové organizace a vládní instituce, jenž jsou aktivně zapojeny do dění v zemi. Zároveň byli kontaktováni i samotní obyvatelé, zejména studenti z Barmy. Nejvyšší míra odezvy byla zaznamenána u obyvatel Barmy, organizací Burma Action a Burma Centrum Prague.
- Tato metoda byla doplněna metodou *sněhové koule*, která je jednou z nejpoužívanějších kvalitativních technik. (Pěnková, 2015) Jejím základem bylo po navázání prvního kontaktu s dotazovanými získat prostřednictvím nich další respondenty. Konkrétně jimi byli studenti z etnika Karen, dále pak respondenti z Karenni National Progressive Party, Lahu Democratic Union a Chin National Party.
- Vzhledem k poměrně složitějšímu sběru dat bylo jako kritérium stanovena pouze znalost o současné situaci v zemi.
- Pro špatné internetového spojení a jazykovou bariéru (respondenti z Barmy se špatnou znalostí angličtiny a autorka neznala barmštiny) byl výzkum proveden formou *on-line dotazníku s otevřenými (v menším počtu polootevřenými) otázkami v anglickém jazyce*. Tento typ dotazování se užívá, když je poměrně složité jej znovu opakovat a redukuje se pravděpodobnost

výrazné strukturální odlišnosti rozhovoru. Data se tak lépe vyhledávají a analyzují. (Hendl, 2012)

- Sběr dat a s nimi spojená fixace dat byla provedena pomocí online aplikace Google Forms, která zodpovězené otázky od respondentů ukládala do *excel souboru formátu .xls*.
- Pro vyhodnocení stanovených dílčích otázek a tvorbu dotazníku byla využita metoda opercionalizace, tedy převedení teoretických pojmů do podoby, jež jsou pro nás lépe pozorovatelné. Dílčí výzkumné otázkou jsou vyjádřeny podotázkami, tzv. opercionalizovanými otázkami.
- Vlastní analýza dat pak vychází z *metody zakotvené teorie*, která obsahuje tři základní prvky: koncepty, kategorie a propozice (tvrzení). Na jejím základě dochází k shromáždění dat a jejich následnému zkoumání a analýze. Pro následné roztrídění dat, za účelem zvýšení systematičnosti, bylo využito procesu kódování, tj. rozkrytí dat směrem k jejich interpretaci a nové integraci. Strauss a Corbinová rozlišují tři typy kódování a to otevřené, axiální a selektivní. Pro potřeby práce bylo využito pouze *kódování otevřené*. Přístup odhaluje témata v datech, jenž mají vztah k položeným otázkám dotazníku. Daná témata dosahují nízké úrovně abstrakce. (Hendl, 2015) Na proces otevřeného kódování navazuje *technika vyložení karet*. Při metodě bere výzkumník kategorizovaný seznam kódů, uspořádá je na základě stanovené linky a následně sestaví text, který je převyprávěním obsahu jednotlivých kategorií. (Švaříček aj., 2007)

4 Demokracie

Abraham Lincoln při svém projevu v Gettysburgu v roce 1863 pronesl: „Government of the people, by the people and for the people,“ (*vláda lidu, lidem a pro lid*). (Abraham Lincoln Online, 2015)

Demokracii lze chápat jako polyvalentní pojem. Obvykle se k ní přistupuje z hlediska:

- etymologického význání, tedy určení nositele moci, tzn. demokracie jako vláda či suverenita lidu,
- jejího cíle, tzn. demokracie jako vláda pro lid,
- způsobu výkonu moci (vlády), tzn. demokracie jako vláda lidem, přímá a zastupitelská demokracie,

- postavení těch, kdo jsou nositeli moci, tzn. demokracie jako rovnost občanů – zachování plurality¹,
- jejich možnosti jednat, tzn. demokracie jako svoboda jedince, rovnost členů společnosti,
- stratifikace lidu a uznání rozmanitých zájmů v jeho rámci, tzn. pluralita demokracie. (Filip, 2002)

Dle Roberta Dahla (Ženíšek, 2006) se rozlišují dva typy demokracie a to ideální demokracie a demokracie v praxi. V jeho teorii o polyarchii je danou poliarchií demokracie v reálném světě, v současnosti liberální demokracie. Dahl tvrdí, že ani jedna země na světě doposud nedosáhla ideální demokracie, pouze se k této konečné fázi různě přibližují a oddalují.

Významný politolog Larry Diamond měl svou vlastní koncepci o liberální demokracii a dochází téměř ke shodě s institucemi R. Dahla, pouze některé rozšiřuje a zpřesňuje (viz obr. 1). Kritéria dobře definují eventuální výsledek, který může být dosažen po pádu nedemokratického režimu, pokud se stát vydá pro-demokratickou cestou. (Ženíšek, 2006)

¹ Pluralita je často brána jako respektování plurality názorů či svobodná soutěž politických stran či jiných subjektů. Je spojena s uznáním řady základních principů jako princip většiny (prostředkem k dosažení rozhodnutí je určení stanoviska většiny), princip ochrany menšiny (vláda na určité období, poměrné zastoupení při volbách), princip vlády na čas (dodržení nepřesáhnutí volebního období), princip vyloučení násilné vlády, princip konsensu (do politické soutěže vstupuje jen ten, kdo respektuje její základní pravidla).

- 1 Možnost kontroly státu a jeho klíčových rozhodnutí pomocí volebních zástupců, kterým je ve finálně podřízena i armáda;
- 2 výkonná moc je omezena ostatními vládními institucemi, jako je parlament či nezávislé soudní systémy;
- 3 žádným skupinám, které respektují ústavu nesmí být odepřena možnost založit politickou stranu a ucházet se o zastoupení v zastupitelských sborech;
- 4 nesmí být perzekuováni při vyjadřování svých zájmů v politické sféře a kulturním životě;
- 5 všichni občané mají mnoho způsobů, jak hájit a zastupovat své zájmy či hodnoty a mají právo sdružovat se v nezávislých asociacích;
- 6 existence alternativních informací, nezávislých médií, ke kterým mají občané svobodný přístup;
- 7 svoboda sdružování, vyznání, právo na stávkou a manifestaci, svoboda vyjádření;
- 8 občané jsou si rovni před zákonem a výše uvedené principy jsou dostatečné a efektivně chráněny nezávislým, nediskriminačním soudnictvím, jehož rozhodnutí jsou vymahatelná a respektovaná dalšími orgány moci;
- 9 vláda zákona chrání občany před nespravedlivým držením ve vazbě, exilem, terorem anebo nadměrnými zásahy do jejich soukromého života, a to nejen ze strany samotného státu.

Obr. 1 Kritéria demokratického státu podle L. Diamonda. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: Ženíšek, 2006)

4.1 Přejchod k demokracii

„Přejchod k demokracii je proces, ve kterém jde o nahrazení nedemokratického režimu nějakým jiným a neurčitým režimem, který ve své výsledné podobě může mít charakter demokracie, nedemokracie, zmatku nebo také občanské války.“ (Ženíšek, 2006) Toto tvrzení, je podle autora Marka Ženíška jedním z možných vysvětlení pojmu přechod k demokracii.

Po kolapsu nedemokratického režimu se často hovoří o jeho „přejchodu“ k demokracii. Někdy však toto označení není úplně ideálním vyjádřením onoho procesu, jelikož jistý cílový režim, během svého vývoje, může dostat pouze tvář nové diktatury či totalitního režimu. Může také dojít k situaci, kdy přechod

k demokracii je nedokončen a je ustálen někde uprostřed své cesty, jako tomu například bylo ve většině postkomunistických zemích. Můžeme tedy říci, že pokud dojde ke svržení nedemokratického režimu, jeho nová forma nemusí být zásadně pouze konsolidovaná demokracie, ale je to jen jedna z možností. Někdy také autoři spíše používají pojem „*východ*“ či „*odchod*“ od *nedemokratického režimu*.

Každá země má svůj vlastní vývoj, který nejsme schopni nijak odvodit či jeho průběh naplánovat, a právě nevyzpytatelnost je jedním z hlavních společných rysů všech přechodů k demokracii. (Ženíšek, 2006)

4.2 Typologie přechodů k demokracii

Na světě existuje celá řada modelů a typologií zabývajících se přechody, jež mohou nastat a které se mohou vyvinout do podoby demokraticky smýšlející země. S. Huntington je jedním z autorů, který se zabýval problematikou *sjednaného přechodu* a v jeho pojetí jej nazýval *transplacement*.

Existuje mnoho autorů, kteří se zajímají obecnou typologií přechodů, jako J. J. Linz, S. Huntington, Di Palma, E. Viola a S. Manwaring, Terry L. Karlová a Phillippe Schmitter. Přestože se termíny typů přechodů liší, převážná část autorů se shoduje v jejich obsahu.

S. Huntington předpokládal, že proces přechodu je doprovázen třemi významnými vztahy mezi subjekty:

- vztah mezi vládou a opozicí,
- vztah mezi reformátory a odpůrci změn ve vládě,
- vztah mezi umírněnými a radikály v rámci opozice.

Na základě definice kritérií pak rozlišil tři základní typy přechodů, **transformace** (*transformation*), **nahrazení** (*replacement*) a **sjednaný přechod** (*transplacement*). Co pro jaký typ platí je popsáno v tabulce č.1, kde jsou uvedeny i jiné výrazy autorů pro tentýž typ přechodu, které nejsou unifikovány, ale v podstatných faktorech se shodují. (Ženíšek, 2006)

Tab. 1 Shrnutí terminologie používané autory v různé typologii. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: Ženíšek, 2006)

Termíny jednotlivých autorů	Transformace (Huntington) Reforma (Linz) Přechod shora (Di Palma) Sebevyloučení/Stáhnutí se (Viola a Mainwaring)
Preferovaný termín v textu	Transformace
Obecná charakteristika	Změna elit nedemokratického režimu odstartuje přechod k demokracii. Elity často dojdou k závěru, že odstranění nedemokratického režimu napomůže i jejich zájmu - demokratický systém, by jim mohl poskytnout řadu výhod. Elita hraje také hlavní roli v dané přeměně. Typické je pro tento přechod to, že celý proces je v roli vládnoucí elity.
Termíny jednotlivých autorů	Replacement (Huntington) Prasknutí/Ruptura (Linz) Zhroucení/Kolaps (Viola a Mainwaring)
Preferovaný termín v textu	Nahrazení
Obecná charakteristika	Opoziční síly hrají hlavní roli při změně režimu, a to prostředky jako vytlačení, nahrazení či svržení. Nahrazení je často výsledkem kolapsu starého režimu, vojenské porážky nebo ekonomické katastrofy. Elity, které byly svrženy čeká budoucnost v podobě vězení, nucené opuštění země, vystoupení z politického života a v nejhorším případě smrt. Charakteristické je pro tento typ to, že dochází k dohodám uvnitř opozice.
Termíny jednotlivých autorů	Transplacement/přesun (Huntington) Sjednaný přechod/Přechod transakcí (Di Palma; Share; Mainwaring)
Preferovaný termín v textu	Sjednaný přechod
Obecná charakteristika	Je to výsledek společné akce vládnoucí elity a opozice. Zde platí i významnost vztahů, jež definoval Huntington viz výše. Ke sjednanému přechodu může dojít pouze tehdy, když umírnění mají převahu nad radikály v rámci opozice a stejně tak reformátoři nad odpůrci na straně vládnoucí elity. Pokud jsou tyto dva vztahy dodrženy, je možné uplatnit dohodu mezi umírněnými a reformátory.

4.3 Etapy přechodu k demokracii

Někteří autoři, kteří se zabývají demokracií, se také zajímají o fáze přechodu. Přestože se jednotlivé etapy mohou odehrávat ve velmi krátké době, lze i tak u nich rozdělit proces do několika částí.

Místo předpokladů pro demokratizaci uvažuje D. Rustow spíše o jednotlivých fázích přechodu, které mají povahu tzv. vývojových křivek. Přechod je u něj chápán jako jakýsi dynamický proces s rozdílnými fázemi. Definoval tři fáze: přípravná, rozhodující a uvykací.

Přípravná fáze má za cíl zformování opozice a politický boj. Přestože se opozice nedokáže ještě měřit se silami vládních elit, obě strany si dobře uvědomují možnost zániku. V této fázi zatím nepřichází k myšlence o možnosti demokracie či získání svobody.

Ve **fázi rozhodování** dochází k uskutečnění vzájemných dohod o neznížení mezi jednotlivými stranami a o uznání opozice jako skutečného a rovnocenného partnera. Tato fáze je dovršena jako akt konsensu.

V poslední etapě, **fázi uvykání**, nebo-li adaptace, se daná dohoda převádí do praxe. „Na základě studia jednotlivých fází nahlíží Rustow na demokracii jako na produkt iniciativy ze strany lidských bytostí.“ (Ženíšek, 2006)

5 Nedemokratické režimy

Politické režimy lze rozdělit na režimy demokratické a nedemokratické. V rámci hlavního rozdělení, existují rozdíly v rozvinutosti demokracie. Příkladem může být USA a Moldávie. USA mají za sebou několik generací vývoje demokratické vlády a Moldávie je pravidelně kritizována ze strany mezinárodních organizací zabývajících se vývojem demokracie.

Lze tedy tvrdit, že rozdělení režimů na demokratické a nedemokratické je dosti obecné, a tak existuje řada klasických teorií, které se zabývají nejen nedemokratickými a demokratickými režimy, ale rozlišují i semidemokratické. Mezi významné autory, jež se zabývají problematikou nedemokratických režimů, zejména autoritářských, patří J. J. Linz, S. Huntington, A. Stepan, F. Zakaria, R. Aron.

Na přelomu 80. a 90. let 20. století podporovala určitá část politických vědců tezi, že ve sféře ideologie nastal tzv. konec dějin, jelikož po pádu komunistický režimů nestojí západnímu modelu demokracie nic v cestě a může tak směřovat k absolutnímu vítězství. Tato myšlenka přestala mít za několik desítek let

všeobecnou podporu, jelikož existuje stále řada režimů, které demokratické nejsou a ani jimi být nechtějí. (Hloušek, aj., 2007)

5.1 Typologie nedemokratických režimů

V následující kapitole jsou rozebrány vybrané teorie kategorizace nedemokratických režimů podle významných teoretiků jako S. Huntington, J.J. Linz a další.

5.1.1 Typologie dle mocenského postavení

Jedna z mnohých teorií rozdělení nedemokratických režimů je založena na tom, kdo v zemi má mocenské postavení. Autorem této teorie je S. Huntington a na základě tohoto přístupu definoval tři skupiny režimů:

- **System jedné strany** – hlavním znakem režimu je, že v čele monopolu moci je pouze jedna strana. Tato monopolní strana je schopna se účastnit voleb a volby vyhrát. Příkladem takového režimu jsou komunistické režimy.
- **Vojenské režimy** – moc je zde v rukou armády (junty), která je největší institucí v zemi. Typickým znakem pro tento režim je kolektivní vedení. Vznik a existence těchto režimů je často spojena s vojenským převratem v zemi. V rámci režimu pak existují další podtypy vojenského režimu. (Hloušek, 2007) Marek Ženíšek uvedl jako příklad země tohoto typu právě Barmu. (Ženíšek, 2006) S. Fined definoval několik subtypů, které mají původ vojenského převratu, vojenskou intervenci, ale po svém ustavení mohou nabývat různých podob. (Lukášová, 2013) Mezi ně patří *nepřímý limitovaný vojenský režim* a *nepřímý úplný vojenský režim*, pro které je význačné implicitní ovlivňování a kontrola vlády. Dále *duální vojenský režim*, kde existuje civilní subjekt (převážně se jedná o politickou stranu) jako doplněk vojenské složky. *Přímý vojenský režim* a *přímý kvazi-civilní vojenský režim* se vyznačují otevřenou vládou vojenské junty, kde vojenští hodnostáři jsou zároveň politici. *Přímý kvazi-civilní režim* má často podporu veřejnosti a někdy bývá součástí vlády i instituce v podobě politické strany, avšak často ve skutečnosti nefungující. (Lukášová, 2013)
- **Osobní diktatury** – moc je zde vázána na jednu charismatickou osobu. Forma je charakteristická násilným přechodem k demokracii nebo se přechod uskuteční po smrti vládců. Spadají sem země jako bylo Španělsko za vlády gen. Franka. (Hloušek, 2007)

5.1.2 Typologie dle způsobu vlády

Existuje řada teorií o typologii nedemokratických režimů, je však dobré zmínit dělení politických režimů i podle toho, jakým způsobem se v zemi vládne. Rozlišujeme režimy *totalitní* a *autoritativní*. Později k tomuto rozdělení byly přidány režimy *posttotalitní*, *sultanistické*, *neliberální* a *kvazi demokratické*.

Totalitní režimy vychází z pojmu totalitarismu, který je spojován především s režimy, které byly ovládnuty nacistickými a fašistickými vůdci. Později byl však tento pojem spojován i s některými etapy komunistických režimů. (Ženíšek, 2006)

Mnoho autorů se odlišuje v dílčích názorech a kritériích, jako například v roli vůdce či teroru, přesto se však shodují na tom, že totalitarismus je projevem moderní masové společnosti. Již zmiňovaný pojem teror byl například pro C. J. Friedricha či Z. Brzezinského zásadní. Naproti tomu J. J. Linz tvrdí, že ačkoliv má teror v totalitním režimu svůj zásadní význam, často může být přítomen i u režimů, které takovou charakteristiku diktatury nemají. (Hloušek, 2007)

Mezi první pokusy o vymezení pojmu totalitarismu se řadí definice od C. J. Friedricha, který charakterizoval pět hlavních rysů totalitního systému. Jeho teorie byla později rozšířena ve spolupráci s Z. Brzezinským o šestý bod.

Hlavní rysy totalitního režimu:

- oficiální ideologie je přijímána a akceptována celou společností;
- existuje pouze jediná, hierarchicky organizovaná masová strana, většinou s jedním vůdcem, a byrokracie je s ní silně propojena;
- absolutní monopol na kontrolu všech prostředků armády;
- kontrola veřejné masové komunikace;
- systém fyzické a psychologické kontroly společnosti;
- centrální řízení a kontrola ekonomiky. (Hloušek, 2007)

Autoritativní režim je svébytnou kategorií režimů. Je naprosto odlišný od totalitního režimu a nelze jej pokládat za nějakou „odlehčenou“ verzi totalitarismu. (Balík, 2012) Pokud bychom se snažili hledat rozdíl mezi totalitním a autoritativním režimem, je snaha totalitních režimů o světovou nadvládu a úsilí režimu o masovou mobilizaci. (Ženíšek, 2006) Typologií autoritativních režimů je stejně jako u totalitních více. Pro práci byla vybrána typologie od J. J. Linze, který typologii vypracoval na základě frankistické éry španělských dějin.²

² Linz však podotknul, že než o autoritativní režimy, se spíše zabývá autoritativní vládou. Jeho koncept se opírá o výkon a organizaci moci, spojení mezi mocí a společností a na roli občanů v politickém systému.

Dle J. J. Linze (Hloušek, 2007) je autoritářský režim definován jako:

- politické systémy s limitovaným, neodpovědným politickým pluralismem,
- bez vybroušené a vedoucí ideologie, zato s typickou mentalitou,
- bez extenzivní ani intenzivní politické mobilizace (vyjma některé etapy jejich vývoje),
- vůdce (vyjímečně malá skupina) uplatňuje moc uvnitř formálně špatně definovaných, avšak předvídatelných hranic.

Na základě míry a stupně výskytu těchto atributů určil J. J. Linz (Linz, 2000) sedm typů autoritativních režimů.

- **Byrokraticko-vojenský režim** – moc je kontrolována privilegovanou skupinou z řad vojenských hodnostářů a vysokých úředníků. Neexistuje zde většinou žádná ideologie ani více politických stran. Někdy je však vládou zřízena politická strana za účelem podpory režimu.
- **Organicko-elatistický režim** – pro tento režim je typická kontrola participace pomocí tzv. organické struktury, např. ve formě korporací, jenž nahrazují politický pluralismus.
- **Mobilizační autoritářský režim v postdemokratických společnostech** – zde se vytváří snaha o mobilizaci společnosti. Impulsem pro vznik tohoto režimu může být deziluze obyvatel nebo neschopnost systému s demokratickou zkušeností reagovat na změny ve společnosti.
- **Mobilizační autoritářský režim ve společnostech, které nově nabyly nezávislosti** – vzniká převážně po neúspěšném zavedení demokratického systému při boji za nezávislost.

Dále pak **rasová a etnická demokracie, defektní a předtotalitní režim, posttotalitní režim.**

Totalitní a autoritářské režimy patří mezi dva hlavní typy. J. J. Linz dále zahrnul do nedemokratických režimů sultanistické a posttotalitní režimy, demokratické hybridy a neúplné demokracie. (Ženíšek, 2006)

5.1.3 Hybridní demokracie

Reálný průběh procesu demokratizace některých zemí přinesl určité zpochybnění klasického západního ideálu s tváří demokratického vládnutí a garancí liberálních politických a občanských hodnot. Režimy, jenž se během svého vývoje pozastavily někde „na půli cesty“ mezi konsolidovanou demokracií a autoritativním režimem, pak sputily řadu analýz, konceptů a typologií tzv. demokratických hybridů. (Hloušek, 2007) Prapůvod pojmu lze nalézt už v 50. letech

20. století, avšak hlavním tématem se hybridní demokracie stala až v 80. a 90. letech. Hybridní režim je poměrně obecné označení, jenž v sobě skrývá řadu dílčích konceptů a definic. (Balík, 2012)

Mezi významné koncepty hybridní demokracie patří: *neliberální demokracie, delektivní demokracie, elektrolární demokracie, pseudodemokracie a delegativní demokracie*.

Tyto typy mají mezi sebou značné rozdíly, avšak vyznačují se i společnými rysy. Především se vyznačují silným oslabením či úplným potlačením liberálních prvků na úkor demokracie bez liberálních rysů. Existuje zde snaha o expanzi silného subjektu, vůdce či monopolní politické strany. Volby v těchto zemích mají určitou míru demokratičnosti, zpravidla se zde však objevuje politická manipulace či nepřímé zasahování do volebního procesu (např. jednostranně zaujaté působení médií, státního aparátu). Výsledkem je pak silné omezení politické soutěže. (Hloušek, 2007)

5.2 Opozice v nedemokratickém režimu

R. Dahl byl jedním z prvních vědců, kteří teoreticky uchopili koncept opozice. Pojem byl poprvé použit v roce 1966 v situaci, kdy opozicí byla politická strana. (Dahl, 1966) Použití omezovalo využití konceptu mimo oblast demokratických režimů, jelikož existence politických stran s vlastností být v opozici s jinou stranou je v nedemokratických režimech nevídaná. Další odlišností opozice v demokratickém režimu oproti nedemokratickém je její političnost. V demokratickém režimu opozice usiluje primárně o změnu politických témat, případně politického režimu. V nedemokratickém režimu se mohou za opozici považovat i subjekty a činnosti, které se přímo nevymezují proti současné politice, ale se svými požadavky se dostávají do opozice s režimem. Dalším rozdílem je to, že opozice v nedemokratickém režimu je antisystémová a není pověřena stabilizační funkcí jako v případě opozice v demokratickém režimu. (Hlaváček aj., 2008a)

Teorií opozice se zabýval ve své disertační práci P. Hlaváček, kde se snažil jednak charakterizovat opozici podle základních znaků (viz níže) a zároveň ji definovat v souladu s existencí v nedemokratickém režimu. „Opozice je vědomý a deklarovaný politický konflikt zájmů a hodnot jednoho či více subjektů ve společnosti nebo politice vůči dané moci a s předpokládaným dopadem na ni. Konflikt projevovaný nezávisle na této moci a bez jejího uznání, ale se snahou moci jej řídit a kontrolovat. Jedná se o nesystémový konflikt, přičemž jeho nositel (subjekt) apriori nezískává politický ani antisystémový charakter.“ (Hlaváček, 2000b)

P. Hlaváček (Hlaváček, 2000b) uvedl ve své práci několik hlavních charakteristik, jenž popisují opozici v nedemokratických režimech, a to 1) *političnost* opozice, nebo-li institucionální podoba „politické strany“, jaký cíl a prostředky si opoziční subjekt zvolil; 2) *postoj k systému* aneb jaký zastává postoj k současnému režimu v zemi a zda-li vystupuje proti dílčím částem systému, nebo proti celku; 3) *umístění v systému*, které ukazuje, zda jde o opozici uvnitř režimních struktur nebo vně; 4) *systémovost*, nebo-li oficiální začlenění opozice do systému a je subjektem s institucionalizovanou kontrolní funkcí, opozice je buď systémová nebo nesystémová.

J. Blondel pak zmínil ještě jeden důležitý rys opozice, který může být brán jako 5) *dynamičnost*, tedy způsob, jak se opozice mění v čase. Optimistický scénář vývoje má vidinu pozvolného růstu významu opozice i ostatních marginálních stran, zvyšování jejího tlaku na elity a dokonce i získání pozic ve vládě. Pessimistický scénář však vidí, že opozice bude časem utlačena. (Lukášová, 2013)

6 Povaha reformem

Za reformu můžeme považovat určitou změnu či úpravu s hlavním cílem zlepšit cokoli v jakékoliv oblasti života. Tato přeměna by však neměla mít vliv na funkčnost dané oblasti. Změny, které proběhly v rámci reformy, nejsou tak radikální, spíše se jedná o jisté doladění či nápravu situace, avšak bez změny základů systému. Změny, které reforma s sebou přináší, mají za cíl obnovu a posílení státu nebo společnosti, avšak do budoucna není jasné, jaký bude konečný výsledek změny, tedy zda bude mít pozitivní či negativní dopad.

Reformy jsou zpravidla prováděny státní mocí a to prostřednictvím legislativních změn. Během přechodu k demokracii je u nedemokratického státu původní vládní instituce nahrazena novou vládou, která jako jeden z hlavních činitelů změn používá demokratické reformy. V závislosti na oblasti dotčené reformou rozlišujeme reformy politické, volební, ekonomické, zemědělské, měnové aj. (Choung, 2012)

6.1 Politické reformy

Politické reformy znamenají zlepšení zákonů a ústavy v souladu s očekáváním veřejnosti. Požadavky všech segmentů společnosti jsou zahrnuty do „očekávání občanů“. Stejně jako bohatý nebo chudý, pravé křídlo nebo levého křídlo, extremisti či umírnění, všechny tyto a další skupiny s protichůdnými názory mají mít stejná práva. To znamená vyvinout volební systém pro svobodnou volbu

všem občanům a rozvíjet takovou strukturu ústavy, aby mohla být země přijata jako právní stát na celosvětové úrovni. (Campaign of political reform, 2013)

6.2 Volební reformy

Volební reformy provádí zásadní změnu ve volebním systému a jejich hlavním cílem je zlepšit vyjádření se občanů na vnímání života státu, ve kterém žijí, pomocí volebních výsledků. Zejména v nedemokratických zemích je tato reforma opozicí dožadována, pro změnu vlády a nastolení rovnováhy moci. Mezi změny v rámci volební reformy patří hlasovací systém, proces sčítání hlasů, změna ve volebních obvodech, pravidla kandidatury politických stran, financování kampaní, způsobilost hlasování a další faktory ovlivňující míru účasti na volbách. (Choung, 2012)

6.3 Ekonomické reformy

Jejich obsah se liší napříč časem, regiony, zeměmi a dokonce i odvětvím v závislosti na příčině ekonomických změn. (Lim, 2009) Termín ekonomické reformy značí nezbytné systémové změny, jež bývají reakcí na vnější události. Zahrnují úpravu státních výdajů na úroveň příjmů a tím zamezují vzniku fiskálního deficitu. Mezi základní prvky ekonomické reformy patří *liberalizace* (osvobození ekonomiky od přímého vlivu a kontroly vlády), *privatizace* (umožňuje subjektům ze soukromého sektoru založit či vlastnit více průmyslových odvětví, která byla předtím vyhrazena pro veřejný sektor) a *globalizace* (proces spojený s růstem ekonomické závislosti, integrace celého světa a volným tokem kapitálu a technologií). (Madhorta, 2010)

7 Sankce jako nástroj moci

Vlády a nadnárodní společnosti ukládají sankce s cílem změnit strategická rozhodnutí státních a nestátních aktérů, které ohrožují jejich zájmy nebo porušují mezinárodní normy chování. Kritici tvrdí, že sankce jsou často špatně koncipované a zřídka úspěšné v důsledku měnícího se chování sankciovaného subjektu. Přitom stoupenci tvrdí, že se sankce staly v posledních letech více efektivní a zůstávají základním nástrojem zahraniční politiky. Sankce se staly charakteristickým rysem západní reakce na několik geopolitických problémů, včetně iránského jaderného programu a intervenci Ruska na Ukrajině.

Národní vlády a mezinárodní organizace, jako je OSN a Evropské unie, uvalily sankce s cílem donutit, odradit, trestat či poškodit entity, které porušují me-

zinárodní normy chování. Byly použity k prosazení zahraničně-politických cílů, včetně boje proti terorismu a omamným látkám, šíření demokracie a podpory lidských práv, řešení konfliktů a nejnověji i kybernetické bezpečnosti. (Masters, 2015)

V rámci mezinárodního práva a vztahů neexistuje unifikovaná definice na pojem sankce. Proto je velice jednoduché se setkat v odborné literatuře s řadou definic pro tento termín. Sankce jsou často vnímány jako nástroj, který slouží pro nápravu negativních činností a chování subjektu, ale je dobré je spíše vnímat jako projev nesouhlasu vůči obecně špatnému jednání. (Růžičková, 2014) C. Portela (Portela, 2005) definovala sankce věcněji a to jako: „Sankce jsou omezující opatření zahrnující zrušení obchodu nebo výhod plynoucích směrem od státu vysílajícího sankce ke státu, na něž jsou sankce uvaleny a/nebo přerušeny normálních vztahů vůči tomuto státu za účelem dosažení politických cílů.“ Další definici nabídla Evropská unie (Evropská komise, 2009), která sankce vidí jako: „Nástroje diplomatické nebo hospodářské povahy, jejichž účelem je dosažení změny v činnostech nebo politikách porušujících mezinárodní právo či lidská práva nebo politikách nerespektujících právní stát či demokratické zásady.“

7.1 Naivní teorie sankcí

Termín naivní teorie sankcí použil v roce 1967 J. Galtung, který se snažil ve své práci popsat základní logiku fungování sankcí. Termín tvrdí, že čím více bude společnost strádat po vlivem sankcí, tím větší tlak bude tato společnost vyvíjet na daný režim. Tím tento vládnoucí režim bude ochoten ustupovat a reformovat se.

Hlavní slabinou dané teorie je však to, že zapomíná na princip adaptace, kdy společnost si pomalu zvyká na podmínky plynoucí ze sankčního opatření a tlak nedosáhne potřebné úrovně. Další příčinou, která může fungování sankce pozastavit, je tzv. efekt sjednocení kolem vlajky. Tento efekt funguje tak, že společnost vystavená ekonomickému strádání může za příčinu této špatné situace vinit sankční opatření a tedy státy, které opatření uvalily. (Růžičková, 2014)

7.2 Typologie sankcí

Sankce nabývají určitých povah. V následující kapitole jsou definovány druhy sankcí dle jejich účelu a forem.

7.2.1 Sankce dle účelu

F. Giumelli rozlišuje tři kategorie sankcí dle účelu, pro který byly sankce určeny neboli jakou hrají roli. Jedná se o roli *signalizační* (signalling), kdy je cílem sankcí projevit negativní postoj vůči aktivitě daného cíle; *donucovací* (coercing), kdy si sankce kladou za cíl změnu chování cíle a *omezující* (constraining), jejichž hlavním úkolem je snížit schopnost subjektu dosahovat svých zájmů. (Růžičková, 2014)

7.2.2 Sankce dle konkrétních forem

Sankce lze rozdělit podle konkrétních forem a to na *komplexní sankce*, které byly používány spíše v minulosti do poloviny 90. let. Sankce měly za následek ochromení celé země uvalením všeobecného obchodního embarga. Tento typ sankcí měl často rozsáhlý negativní humanitární dopad. Mezi známý případ se řadí zničující sankce proti Iráku. Byla zde provedena celá řada studií se závěrem, že sankce jednoznačně zhoršily humanitární situaci v zemi, přispěly k řadě úmrtí, způsobily rozvoj pašeráctví a oslabily funkčnost státu. Navíc přes všechny tyto dopady nedošlo k dosažení cílů stanovených Radou bezpečnosti OSN. (Drezner, 2003)

Naproti tomu *chytré sankce* mají svůj cíl vlivu zaměřen pouze na určitou oblast (skupinu) spřízněnou s režimem a její negativní dopad není tak rozsáhlý jako u komplexního typu. Na základě výzkumu tří zemí (Švýcarska, Německa a Švédska) na téma vyhodnocení sankcí byl zahájen proces reformace sankční politiky. Reforma nejprve probíhala na úrovni OSN, avšak tyto změny se brzy rozšířily i mezi ostatní státy. (Biersteker aj., 2005) Přestože jsou tyto reformované sankce v současnosti používány nejvíce, mají rovněž svá negativa. Příkladem je uvalení zbrojního embarga. Zvyšuje náklady na pořízení zbraní, což vede k posunu v prioritách vládních výdajů a následně ke snížení ekonomického blahobytu obyvatel země. (Drezner, 2003)

Chytré sankce lze rozdělit do několika skupin:

- *Diplomatické sankce* – zde je zařazeno omezení kontaktů na nejvyšší úrovni, odvolání zaměstnanců z národních diplomatických zastoupení, vyhoštění diplomatů či dokonce úplné přerušování veškerých oficiálních kontaktů.
- *Zákaz vydávání víz a omezení vstupu* – opatření bývá často jedním z prvních kroků v rámci sankční politiky a cílem je vytvoření seznamu jednotlivců, kterým není povoleno vydávat víza pro vstup do státu, který sankce uvaluje.

- *Zmrazení majetku* – opět jde o vytvoření seznamu jednotlivců, kterým je v tomto případě zmražen „držení, vlastněný nebo kontrolovaný“ majetek v zemi, která sankce uvalila.
- *Zbrojní embargo* – je uvaleno za účelem zastavení přísunu zbraní a vojenského materiálu, který by mohl být použit k vnitřní represi ve státě, na který byly sankce uvaleny nebo k útoku na cizí zemi.
- *Selektivní hospodářské a finanční sankce* – zahrnují embargo uvalená na specifické komodity (jiné než zbraně, např. ropa, dřevo nebo diamanty), zákaz provozování letů (do dané země nebo leteckými společnostmi z dané země), zákaz poskytování vybraných služeb (např. zprostředkovatelských, finančních nebo technické pomoci), zákaz investic nebo zákaz plateb a pohybu kapitálu. (Růžičková, 2014)

7.3 Výsledky sankční politiky

Mnoho vědců a odborníků tvrdí, že sankce, zejména cílené, mohou být alespoň částečně úspěšné a měly by zůstat součástí zahraničních politik. Rozhodnutí, zda sankce přinesly kladné výsledky či nikoli, by mělo vzít v úvahu následující:

- *Průběh každého případu v minulosti se může značně lišit.* Sankce účinné v jednom prostředí mohou selhat v jiném v závislosti na faktorech. Sankční programy s relativně omezenými cíli mají obecně větší naději na úspěch než ty s velkými politickými ambicemi.
- *Může být pouze určena korelace, ne však kauzální vztah.* Příkladem může být to, že mnozí věří, že sankce uvalené OSN na Libérii v roce 2003 značně přispěly k pádu režimu. Avšak rozhodující vliv mohly spíše mít faktory na domácím i mezinárodním poli. (Masters, 2015)

8 Geopolitika

Geopolitika se stala jedním z nejvíce diskutovaných témat v politické a geografické vědě. (Hnízko, rok neuveden) Po konci bipolárního systému studené války, kdy rozpad byl vnímán jako zrod nového geomocenského uspořádání, se zájem o geopolitiku a vše s ní spojené dostávalo postupně do popředí. (Nevěděl, 2015) V roce 1899, kdy termín "geopolitika" poprvé použil švédský badatel R. Kjellen, se již formoval vědní obor politická geografie, za jehož zakladatele je považován německý geograf F. Ratzel, který v roce 1897 napsal práci *Politische Geographie*. (Hnízdo, rok neuveden) Myšlenky F. Ratzela se staly pro R. Kjellena

inspirativní při definování termínu. Oba dva zastávali termín organická geopolitika, kdy viděli stát jako živý *organismus*. (Lněnička, 2011)

Geopolitika v Kjellénově pojetí znamenala geografické a to převážně přírodní podmínky (půda, voda, klima, nerostné a další přírodní zdroje), jimiž jednotlivé státy disponují, a právě tyto podmínky pak předurčují postavení vůči sousedním zemím. To se týká zejména prosazování svých zájmů v oblasti zahraniční politiky. Fyzické podmínky země udávají předpoklad pro chování každého státu a to zejména morální chování a aktivitu společnosti v ní. Základním principem chování a fungování každého státu je realizace politických zájmů, které vychází z jeho potřeb a politické účelnosti. Pokud nastane nerovnoměrnost v kvalitě či kvantitě (populace, území či zdrojů), může dojít k expanzi a následně ke střetům či válkám. Z toho pak vychází další pojetí geopolitiky jako studium prostoru z hlediska zájmů a potřeb státu. (Nevěděl, 2015)

8.1 Pojetí geopolitiky v minulosti

Snaha zemí ovládnout a mít kontrolu nad významnou částí světa bylo v globálním a geostrategickém měřítku hlavní jednotnou podstatou a charakteristickým rysem všech pojetí a představ různých autorů "*O pohybu moci v prostoru a jeho ovládnutí*". Mezi významné autory, kteří se zabývali původní teorií geopolitického rozdělení světa se řadí H. J. Mackinder, A. T. Mahan, K. Haushofer, N. Spykeman, Cohen, Wallerstein, Brzezinski.

Vybrané koncepce pohledu na geopolitiku a postavení státu:

- *H. J. Mackinder* – světová rovnováha je dána soupeřením námořní a pozemní moci, kdy převaha jedné moci nad druhou se mění v čase. Stanovil tři pásma na pevnině – *Heartland* (pův. Pivot Area; vnitrozemí světového ostrova bez přístupu k nezamrzajícím mořím), *Vnitřní půlměsíc* (zbytek pevninské Evropy a Asie, severní Afrika) a *Vnější půlměsíc* (ostrovy ve Světovém oceánu vč. Japonska, Velké Británie a subsaharské Afriky). Jeho tezí je (Fňukal, roke neuveden) „*Kdo vládne východní Evropě³, ovládá Heartland. Kdo vládne Heartlandu, ovládá Světový ostrov. Kdo vládne Světovému ostrovu, ovládá svět.*“
- *A. T. Mahan* – tvůrce jedné z prvních geodoktrín, tj. zahraničně-politické koncepce geostrategického či globálního rozměru, jejíž hlavní myšlenkou je

³ V tomto případě území ohraničené liniemi Hamburg – Terst na západě a Sankt-Peterburg – Volgograd – Rostov-na-Donu na východě.

ovládnutí moří. Světová rovnováha je opět dána soupeřením námořní a pozemní moci. Pro osudy států je důležitější kontrola moře než pevninského území, protože platí teze W. Raleigh: „Kdo vládne na moři, vládne obchodu, kdo vládne obchodu, disponuje bohatstvím světa, kdo disponuje bohatstvím světa, je vládce světa.“ (Fňukal, rok neuveden)

- *K. Haushofer* – přišel s rozdělením světa na *vyspělý bohatý „Sever“* a *zaostalý podrobený „Jih“*. (Nevěděl, 2015)
- *N. Spykeman* – navazoval na Mackindera, svět dělí na *Heartland, vnější ostrovy a kontinenty, a rimland* (strategický okrajový pás euroasijského suprakontinentu). Klíčový význam nemá Heartland, ale Rimland, ve kterém probíhá soupeření pozemní a námořní moci. Hlavní tezí je: „...*kdo vládne Rimlandu, vládne Eurasii a kdo vládne Eurasii, vládne světu.*“ (Fňukal, 2015) Jeho koncept našel uplatnění ve vytvoření vojensko–politických paktů NATO, CENTO, SEATO a ve vybudování vojenských základen od Islandu přes Kypr, Aden, ostrov Diégo Garcia, Singapur po Filipíny, Guam, Hong Kong, Japonsko (Okinawa), Jižní Koreu a Aljašku. (Nevěděl, 2015)

Rozpad geopolitického systému studené války znamenal další impuls novým geopolitickým analýzám, studiím a teoriím, jenž by zkoumaly aktivity a interakce nejen velmocí, ale i dalších aktérů mezinárodní politiky. Tato velká geopolitická změna znamenala přesun zájmu ve významu geopolitiky. A to od geopolitiky, pro kterou bylo charakteristické soupeření dvou protikladných sil (kolektivistické – individuální, pevninské – oceánské), ke geopolitice zabývající se studii entit formujících a ovlivňujících aktivitu rozmanitých politických subjektů (s hlavními zájmy – partikulárními a individuálními, politickými a ekonomickými). Geopolitické působení může nabývat mnohých forem ve formulaci zahraničně-politických koncepcí a celkově v chování (akcích a reakcích) subjektů politického dění (státy, společenství atd.). V praxi však má *velký význam ekonomická váha subjektů a zmíněná aktivita kapitálu*. Silná ekonomika zajišťuje mnoha zemím geopolitickou moc a jsou tak schopny ovlivňovat politické dění a to především skrze ekonomickou sílu a aktivitu.

8.2 Pojetí geopolitiky v současnosti

V současnosti se naše společnost nachází v tzv. geopolitickém přechodu. Tedy v období, kdy dochází k významnějším změnám jak v prostorovém a geografickém obraze, tak i hierarchickém uspořádání moci. Dochází ke zrodu nového řádu (systému), v jehož rámci se nově definují role a postavení bývalých velmocí a soupeřů, starých i nových zemí a aktérů. V tomto procesu se státy a politické

subjekty snaží získat co nejlepší pozici ve světě, získat mezinárodněprávní subjektivitu a integraci do silnějšího uskupení. Nové uspořádání světa je pravděpodobně u konce, ale aktivita geopolitiky na úpadku zdaleka není.

Politika všech dostatečně silných subjektů se bude stále více zabývat nejen řešením regionálních problémů a konfliktů, ale zároveň i řešením problémů globálních, zejména problémů nevojenského charakteru a těch, které vyvolává globalizace. Globalizace se stala výraznou geopolitickou silou, jež výrazně mění tvář světa také v politickém smyslu. (Nevěděl, 2015)

III PRAKTICKÁ ČÁST

9 Charakteristika jihovýchodní Asie

Režimy, které po dlouhá léta působily v Barmě, nabývaly specifických charakteristik, které jsou typické pro oblast jihovýchodní Asie.

Každá část dnešního světa měla svůj specifický vývoj. Díky tomu se vytvořily kultury, které si mohou být blízké, nebo naopak velice rozdílné. Asijský region má také svou specifickou kulturu, která se od jiných liší v různých sférách, politickou nevyjímaje. Jedním z rysů tohoto regionu je elitářství, kdy lidé mají větší ochotu se podřizovat svým autoritám v porovnání se západní společností. Lidé k elitám nemají negativní pocity, spíše v nich vyvolávají pocit bezpečí. (Pye,1988) Obě specifika bychom mohli zahrnout do tzv. *Asian values* (asijských hodnot). Pojem se váže na Li Kuang-jao, který v počátcích 90. let upozorňoval na odlišné tradiční a morální hodnoty, jenž se často objevovaly v asijském obchodě, a které jsou podle něj jednou z hlavních příčin asijského vzestupu v 90. letech. Vývoj termínu má svou historii, kdy nejdříve to byly hodnoty japonské, následně konfuciánské, poté s ekonomickým vzestupem asijských tygrů v 70. - 80. letech a nástupem Číny s jejím rapidním hospodářským růstem se mluvívalo o hodnotách čínských, později se hodnoty zobecnily a začalo se hovořit o asijských hodnotách.

K hodnotám, které byly zmíněny dále patří pevná a soudržná rodina, důraz na výchovu a vzdělání, šetrnost, střídmost a skromnost, pracovitost, disciplína, konsenzus při společném rozhodování, smysl pro týmovou práci, nadřazenost kolektivu jednotlivci, jedinec nikdy neexistuje izolovaně, důležité je dobro celé společnosti, stabilita a soudržnost společnosti má přednost před sobectvím a egocentriem. V neposlední řadě je kladen důraz na státní sociální systém, který celou společnost zaštituje. Asijské hodnoty jsou v některých případech v protikladu s hodnotami západního světa, v němž západní země podtrhují silný význam individualismu. (Treybelová, 2001) Tyto hodnoty nesly názory, jež se často neshodovaly s názory západního světa, například v otázkách lidských práv či kauzalitě ekonomického růstu. Zatímco západní model měl základní myšlenku, že po úspěšném prosazování ochrany lidských práv a demokracie se dosta-

vuje i ekonomický růst a prosperita, asijský model, představovaný většiny členy ASEAN, měl pohled přesně opačný. (Slavíková, 2013)

Jak již bylo zmíněno, Li Kuang-jao se domníval, že především asijské hodnoty zajistily růst asijské ekonomiky. Jako samostatný činitel nemohl mít takovou sílu, aby sám způsobil tak výrazný nástup asijských tygrů a dalších zemí v Asii (některé hodnoty nemají tak pozitivní dopad, spíše hospodářský růst mohou omezovat). Tyto hodnoty jsou tradiční a nemají takovou sílu, aby dokázaly změnit chod státu, především hospodářský růst. Hlavní příčina pro nastolení hospodářských změn je spojena se změnou formy vlády v dané zemi, uvolněním autoritativních režimů, nástupem liberalizace a otevřením se světu. (Mejtová, 2004) Asijské hodnoty skrývají jistou averzi, někdy až lhostejnost vůči západním demokraciím. (Hedman, 1997) Proto u některých asijských politiků převládá myšlenka, že zapojení demokratických vládnoucích modelů je kvůli kulturním rozdílům nemožné. Existuje však názor jiných odborníků, kteří tvrdí, že přestože kultura hraje velkou roli, není jediným determinantem pro vývoj politického uspořádání, k proměně dochází i v závislosti s industrializací daného regionu. (Lukášová, 2013)

10 Barma - minulost a současnost

Předchozí část, jenž se zabývala charakteristikou jihovýchodní Asie byla úvodem k pochopení rozdílnosti jednotlivých částí světa a k určení hlavních vlivů, jež provázely vývoj v této oblasti. Následný text se věnuje již přímo charakteristice Barmy, jejímu politickému režimu a dalším charakteristikám primárně zaměřených na situaci v současnosti.

Přestože popisující změny se odehrály zejména na přelomu 21. století, je nutné se zmínit i o historickém kontextu, jelikož je výsledkem formování daného režimu. Následující kapitoly se věnují Ústavě z roku 2008, která má silný vliv i pro současnost Barmy, popisu voleb z roku 2010 a 2015, jsou zde představeny cíle současné vlády v souvislosti s procesem přeměny a faktory, které mohly nastartovat změny. Další kapitoly se pak věnují analýze změn ve formě vlády, ve vnímání země světem a geopolitické významnosti, v oblasti politického, společenského života a hospodářství.

10.1 Historické, společenské a politické souvislosti

Barma je rozlehlý stát s 51, 5 miliony obyvatel, kteří jsou součástí několika desítek etnických skupin. K těm největším patří Barmánci (přibližně 68 % obyvatel),

zbylou třetinu pak tvoří Šanové (9 %), Karenové (7 %), Rakhinové (4 %), Čjinové (2 %), Monové (2%) a Kačjinové (1,5 %).

Přestože se v Barmě vyskytují všechna světová náboženství, výrazně převažuje buddhismus, ke kterému se hlásí kolem 85 % obyvatel. V současné době je buddhistických mnichů v Barmě více než půl milionu a jeptišek přes 75 000. (Tibet a Barma, 2014)

Industriální a sociálně strukturální proměna proběhla v Barmě později než v jiných zemích asijského regionu. Je stále charakterizována jako zemědělský stát, kde v zemědělském sektoru pracuje 64 % obyvatel státu, na venkově 70 %. Po nastolení ekonomických změn došlo k posílení štěpící se linie mezi dominantními a minoritnímu etniky. Pokud státy prošly industriální proměnou a existuje v nich silná střední třída, pak se jedná o státy regionu jihovýchodní Asie, které mají funkční občanskou společnost. V Barmě je však absence střední třídy, zejména na venkově neexistuje taková společnost. (James, 2010) Opoziční politická strana Národní liga za demokracii (dále jen NLD) si je vědoma nedostatků ve fungování občanské společnosti, a proto se její lídři snaží soustředit na rozvoj společnosti a vnímají ji jako jednu ze svých klíčových priorit. (Lukášová, 2013)

Od roku 1885 byla Barma dlouhá léta britskou kolonií. Po téměř 60 letech působení západních vlád došlo k podpisu smlouvy s Velkou Británií za nezávislost s názvem „Dohoda Aun Schana s Attleem“ a 4. ledna 1948 tak vznikl Barmský svaz. (Bečka, 2007) Barma si prošla ve svém vývoji několika typy vlád. Do roku 1962 byla země spravována civilní vládou s liberálně demokratickým směřením v čele s U Nu a s vedoucím postavením strany Liga proti fašismu a za svobodu lidu. V tomto období začínají být členové armády politickými představiteli, což má velký dopad i pro novodobou podobu barmského režimu. Po vyhlášení samostatnosti se ve státě začaly projevovat vnitropolitické a etnické spory, které vedly k začátku vleklé občanské války. Krize a občanské nepokoje způsobené špatnou hospodářskou situací vyvolaly rozštěpení vedoucí strany a předčasné volby. Ty však nedokázaly uklidnit špatnou situaci, a tak roce 1962 se definitivně ujímá vlády Revoluční rada složená z armádních velitelů. (Bečka, 2007) Jak zmiňuje Aung-Thwin ve své práci, v tomto období se pro barmský lid zdá řešení krizí a jiných politických nepokojů pomocí armády za pozitivní a je pro barmské občany jistotou pro pořádek a klid v zemi. (Aung-Thwin, 2009)

Vláda Revoluční rady trvala do roku 1974 a během jejího fungování došlo k pozastavení ústavy, liberální demokracie se přeměnila na sociální a byl vytvořen program „Barmské cesty k socialismu“. V roce 1972 se uskutečnily změny ve vládním kabinetu, několik armádních velitelů ukončilo svou činnost v armádě

a při sestavení nové vlády, jenž byla označena za civilní, se přesunuli do vládních křesel. Stále zde existovalo úzké spojení s armádou. (Lukášová, 2013) Byla nastolena vláda Strany barmského socialistického programu v čele s bývalým generálem U Nei Win, která po přijetí nové Ústavy v roce 1974 a fungovala až do roku 1988. Ideologií byla kombinace izolacionismu, buddhismu a socialismu. V období této vlády panovala u obyvatel silná antipatie vůči režimu. Všechny aktivity, organizace a politické strany v opozici s touto vládou byly postaveny mimo zákon. (South, 2004) Došlo k formování 3 odbojných skupin z řad obyvatel - studenti, buddhističtí mniši a příslušníci etnických skupin. (Bečka, 2007) 80. léta přinesla Barmě špatný ekonomický vývoj. Země oplývající jednou z největších rýžovišť světa a jiných přírodních zdrojů se stala jednou z nejchudších zemí jihovýchodní Asie. (Barmské centrum Praha, 2012)

Všechny negativní situace vyvolaly vlnu nevole a protesty, které vyvrcholily v roce 1988 a měly za cíl reformu země. (Bečka, 2007) Armáda protesty potlačila a v Barmě tak v roce 1988 došlo již k druhému vojenskému převratu, kdy se vlády chopila vojenská junta nazývající se Státní rada pro obnovení zákonnosti a pořádku. Nová vláda vyhlásila stanné právo, zrušila platnou ústavu, obnovila cenzuru a zvýšila úroveň represí. Vláda trvala až do konce roku 2010. (Růžičková, 2014)

V období vlády došlo k formování prodemokratického hnutí, které vedlo k založení NLD v čele s Aun Schan Su Ťij. Hnutí dosáhlo svého cíle a v květnu roku 1990 se konaly volby, kde strana NLD získala nadpoloviční většinu hlasů, avšak i přes vítězství prodemokratické strany, vojenská junta nedovolila převzetí moci vítěznou stranou. Hlavní představitelé NLD byli uvězněni a Su Ťij byla odvedena do domácího vězení. (Lukášová, 2013) V roce 2007 došlo k velkým masovým protestům v čele s buddhistickými mnichy v důsledku prudkého zvýšení cen pohonných hmot, se kterými pak souviselo zvýšení cen základních potravin. Událost byla označena za Šafránovou revoluci (dle zbarvení rouch mnichů). Ten samý rok opustila Su Ťij domácí vězení a začala jednat s velvyslancem OSN I. Gambari o otázce záchrany Barmy. Nakonec Rada bezpečnosti OSN vydala prohlášení, kde důrazně požadovala vládu o propuštění politických vězňů a ukončení násilí proti civilistům. EU se přidala k OSN a vyhlásila embargo na veškerý dovoz dřeva, kovů a drahokamů. (Burma Center Prague, 2013) V roce 2008 došlo jednak k uzákonění nové ústavy a také zemi zasáhl ničivý cyklon Nargis. Jeho výsledkem bylo asi 150 tis. obětí. Přestože západní svět chtěl Barmu humanitární pomocí podpořit, zpočátku byla pomoc vojenskou juntou odmítnuta. Hlavním důvodem byly obavy z podmínek, které by si mohly západní země diktovat během jejich působení v zemi. (Nay Aung, 2011)

V roce 2010 se konaly další parlamentní volby, v nichž vyhrála Strana svazové solidarity a rozvoje (dále jen USDP) v čele s Thein Sein. Došlo ke změně vlády a po dlouhém období získala vláda status civilní. Průběh voleb však nesplňoval standardy svobodného hlasování a nebyly uznány představiteli opozice, jejichž působení bylo omezeno. (Steinberg, 2012) Jelikož byly volby označovány za jistý mezník pro další vývoj, je jim věnována vlastní kapitola 10.2.

10.2 Parlamentní volby 2010

Režimu v Barmě se v roce 2010 dostalo zvýšené pozornosti. Od počátku roku došlo k nepřetržitému sledování očekávaných voleb, které se v zemi naposledy uskutečnily před 20 lety, tedy v roce 1990, kde vítězství NLD nebylo oficiálně uznáno. V předvolebním období barmská junta ujišťovala, že volby budou čestné a přístupné pro všechny. Oponenti vlády byli však toho názoru, že volby jsou jen pouhou zástěrkou pro udržení armádní moci ve vládě. (Týden.cz, 2010a)

Mezinárodní společenství začalo na počátku března 2010 ostře kritizovat barmskou vládu za prosazení 5 zákonů vztahujících se ke konajícím se parlamentním volbám. Sérii zákonů vládě zajistila úplnou kontrolu nad volbami a vyřadila ze hry všechny představitele opozičních stran včetně Su Ťij. Jeden ze zákonů zakazuje členskou účast ve straně osobám, které byly soudně trestány, ve skutečnosti postihuje většiny představitele demokratické opoziční strany nevyjímaje Su Ťij, což bylo pro vládu hlavní důvod zavedení tohoto zákona. (Burma Center Prague, 2010) Z účasti na volbách byla Su Ťij vyloučena dvakrát, jelikož ústava zakazuje všem barmským občanům, kteří mají rodinné příslušníky z jiné země (její manžel byl Brit), zastávat jakoukoli veřejnou funkci.

Další zákony stanovené pro nastávající volby se týkaly nutné registrace všech politických stran, které se budou chtít účastnit voleb. Po vydání těchto zákonů, které vyvolaly vlnu odporu, zejména u západních zemí, NLD měla před sebou velké dilema. Pokud by chtěla strana jít do voleb, musela by v krátkém čase vyloučit nejen svou vůdkyni, ale i stovky až tisíce členů, kteří byli vězněni. Zákon o registraci byl omezen časem na 60 dnů, což nutilo stranu pro rychlé rozhodnutí. Strana začala vést dlouhosáhlé existenční diskuze a opírala se o tzv. Švedagonské prohlášení strany, které uvádí, že strana půjde do voleb jen za podmínky, že se jich budou moci zúčastnit všichni její členové včetně politických vězňů. (Týden.cz, 2010b) Nakonec se mluvčí největší opoziční barmské strany Ňjan Win vyjádřil takto: „Po hlasování členského výboru se NLD rozhodla nezaregistrovat coby politická strana, protože volební zákony jsou nespravedlivé.“ (Týden.cz, 2010c) Tímto krokem se de facto strana rozpadla, jelikož exis-

tence strany, která se nezaregistrovala do voleb, nebyla podle zákona možná. (IDnes.cz, 2010a)

V srpnu byl stanoven datum voleb na 7. listopadu, zároveň bylo oznámeno, že všechny strany, které se chtějí zúčastnit voleb do parlamentu, musí kandidátní listinu předložit do 30. srpna. Junta neponechala nic náhodě a dlouhou dobu masírovala obyvatelstvo tak, že se bálo politicky nějak projevit. Zakladatelka Demokratické strany Cho Cho Kayw Nyein prohlásila: „Lidé říkají, že je lepší se od politiky držet dál, jinak budou mít problémy.“ (IDnes.cz, 2010b) Navíc kromě zákonů, které odstranily nejsilnější opoziční stranu, docházelo k zastrašování pod hrozbou pokuty až tisíc USD, vězení či přesídlení a docházelo i k podplácení chudých obyvatel. (Burma Center Prague, 2010) Třem oficiálním kačjinským stranám byla poté odepřena účast ve volbách a místo nich reprezentovala toto etnikum strana spojená s režimem. Nakonec se do voleb zaregistrovalo kolem 40 stran, z toho více než 11 stran je přímo napojených na vojenský režim a 26 partají je lokálních, takže byly voleny jen regionálně.

Během předvolebního období došlo k několika významným událostem. Několik členů nejvyššího velení v čele s šéfem barmské vojenské junty Than Shwe rezignovali na armádní posty. (Týden.cz, 2010d) Hlavním důvodem bylo snažení legalizování miliardových majetků a obsazení nejvyšších civilních pozic v zemi po povolebních obdobích. A tím společně s armádní čtvrtinou křesel opět upevnit moc. (Ceskatelevize.cz, 2010)

Dosavadní vláda ohlásila v říjnu propuštění přibližně 11 000 vězňů před volbami, kterým však prakticky končil trest, následně junta ohlásila propuštění Su Ťij po ukončení voleb (byla osvobozena 13. 11. 2010). Došlo ke změně hymny, názvu a vlajky země. Barmská aktivistka, Ch. Zahau, se k „estetickým“ změnám země vyjádřila tak, že nová vlajka, kterou junta zavedla v žádném případě nereprezentuje federální státy, ale pouze samu sebe, tedy vojenskou juntou. Poukázala na to, že tato změna nebyla s nikým konzultována, a tím se ukázalo, že i po volbách si generálové budou dělat, co se jim bude chtít. Změna vlajky je spíše ukázka arogance státu. (Straková, 2010) Ve čtvrtek 4. listopadu, těsně před nedělními volbami, došlo k blokaci internetového spojení z důvodu kybernetického útoku. Nebylo zjištěno, kdo byl na vině, ale řada kritiků to považovala za zástěrku, aby volby nebyly sledovány zahraničními pozorovateli a novináři.

Do nedělních voleb vstoupilo 350 kandidátů opozičních stran a 2000 kandidátů sympatizujících s vládou. Tento nepoměr počtu kandidátů byl způsoben enormně vysokým registračním poplatkem, 500 USD za kandidáta. (Týden.cz, 2010d) Výsledky voleb dopadly podle očekávání. Barmská prorežimní strana USDP ohlásila své vítězství s 80 % hlasů. Opoziční strany reagovaly stíž-

ností a označily volby za zmanipulované. Západní diplomaté působící v Barmě volby označily za nesvobodné a nespravedlivé. Etnická menšina buddhistických Karenů se během voleb vzepřela armádě, obsadila volební místnost a policejní stanici, nakonec však byli protestanti potlačeni. (Novinky.cz, 2010)

10.3 Parlamentní volby 2015

Dne 8. listopadu 2015 se konaly volby, na jejichž výsledky opět čekal napjatě celý svět. Finální výsledek byl pro mnohé předpokládán, opoziční strana NLD získala přes 70 % hlasů. Vznikla tak nová naděje, že se země opět posunula o kousek dopředu. Listopadové volby byly pod dohledem přes 100 000 volebních pozorovatelů včetně zástupců EU či OSN. Volební proces byl do určité míry hodnocen jako transparentní. Přesto zde bylo vzneseno několik obav o spravedlnosti voleb. Značná část obyvatel neměla přístup k volbám. Čtyřem milionům Barmánců, kteří žijí v zahraničí, nebylo umožněno jít volit, vyloučeno bylo také etnikum Rohingya v důsledku sporu o neuznání jejich státní příslušnosti, v počtu asi 1 milionu. Volby byly také zrušeny v téměř 600 vesnických oblastech, především ve státech Kachin a Shan, jež byly zasaženy konflikty. Volební komise tvrdila, že nedostatek bezpečnosti neumožňuje transparentnost voleb. Téměř 500 000 buddhistických mnichů a mnišek společně se 100 bývalými politickými vězni bylo také odebráno právo volit. (Burma Campaign UK, 2015)

V ústavě nadále existuje zákon o nemožnosti Su Ťij dožadovat se prezidentského křesla. John Kerry se k volbám vyjářil tak, že mírové volební období je důležité pro stabilitu země a zachování jisté důvěry lidí o důvěryhodnosti v procesu voleb, ale mají daleko k dokonalosti. (Holmes, 2015)

Dá se tedy říci, že výsledky voleb z 8. listopadu 2015 jsou důležité, ale je nepravděpodobné, že budou hlavním bodem obratu v přechodu k demokracii. Její nedostatky zejména v podobě omezení mnohých obyvatel, je projevem toho, že ústava je navržena tak, aby Barma poskytovala vzhled měnící se země v demokratickém směru, avšak při zachování maximální vojenské kontroly.

10.4 Cíle nové vlády

Ve svém inauguračním projevu v březnu 2011 prezident Thein Sein sám kritizoval chování vojenské junty, které vládlo národu 60 let a prohlásil, že pro budoucnost Barmy je potřeba překonat rozdíly a spolupracovat pro dobro země. (International Crisis Group, 2012)

Na základě jeho projevu byla vyhlášena opatření, která osvobodila dosavadní politické vězně z vězení a rovněž nositelku Nobelovy ceny Su Ťij z téměř 15 let domácího vězení. Zároveň chtěl prezident dosáhnout zlepšení spravedlnosti v rámci politického prostředí tím, že dojde k prohlášení mnohých opozičních prodemokratických stran za právně registrované. V únoru 2013 Thein Sein naznačil, že plánuje upravit domácí politiku, například zvýšením poměrového počtu civilistů zejména opozičně smýšlejících ve vládních orgánech.

Dalším cílem je přijetí kroků k zajištění toho, aby legislativní křídlo mělo smysluplnou roli ve správě a zároveň došlo k dosažení otevřenosti a dynamičnosti v jednání vlády, a dosáhnout toho, aby zákonodárci měli pravomoc jednat i kontrolovat, ale zároveň měli jistou zodpovědnost. Pro zaručení dobrého fungování parlamentu (tzv. Pyidaungsu Hluttaw) chce vláda vytvořit novou pozici, která bude dohlížet na činnost samotné vlády a kontrolovat ji. (Chalk, 2013)

Po dlouhá léta docházelo soustavně ke korupci a Barma získala pověst jednoho z nejvíce zkorumpovaných států. Proto jedním ze zásadních změn je pro vládu cíl uzákonit protikorupční zákon, který bude transparentní a dokáže snížit silnou korupci.

Jak již bylo zmíněno v předchozím textu, díky multietnicitě a sporům s vládou dochází neustále ke střetům, které silně narušují stabilitu země. Vláda také přislíbila zlepšení v této oblasti, zejména vytvořením celostátních mírových smluv.

V dobách bývalého režimu v zemi působila silná nesvoboda v mnohých oblastech projevu, který kritizoval celý svět. Právě tato problematika se dostala do popředí cílů vlády. Vláda přislíbila lidem snížení cenzury, svobody projevu a shromažďování. Navíc chtějí umožnit všem svobodu pohybu a lidé by tak mohly svobodně cestovat po celé zemi i do zahraničí. Pokud by tyto cíle byly dosaženy aspoň z části, byl by to velký krok pro otevření se světu. (Chalk, 2013)

Thein Sein zdědil vysoce nefunkční ekonomiku, která trpěla dlouhá léta celkově špatným hospodařením, obrovskou korupcí a také represemi od západních zemí v podobě sankcí. (Findlay, 2012) Kvůli těmto a mnohým dalším negativním charakteristikám se vláda zavázala k cílům, které přinesou pozitivní změny v ozdravení ekonomiky země. Jedním z cílů bude připravit kvalitní půdu pro potencionální zahraniční investory v zemi. Zároveň chce vláda vytvořit nový zákon o zahraničních investicích. Další snahou o rozvoj byla iniciativa k vytvoření speciálních ekonomických zón s příznivou politikou v oblasti cel, práce a služeb. (Chalk, 2013)

Kromě rozvoje země v mezinárodní sféře, se vláda snaží zaměřit na podporu rozvoje ve své zemi. Hlavním úsilím vlády je řešení otázek chudoby a zaosta-

losti venkova. Jeden z plánů je zavedení všeobecného systému zdravotního pojištění ve spolupráci se soukromým sektorem a podpora vzdělání. Kroky pro celkové zlepšení sociálního života v zemi mají i své opodstatnění v osobních zkušenostech Thein Sein. Samotný prezident vyrůstal ve venkovské oblasti, a v březnu roku 2012 prohlásil, že během svého předsednictví bude bojovat o rozvoj venkova a zmírnění chudoby. (Chalk, 2013)

10.5 Vybrané faktory v procesu přeměny

Přestože se práce zabývá vývojem Barmy po nastolení vlády Thein Sein a s nimi spojenými změnami, tak události, které ovlivňují proces změn spadají již do období po roce 2003. V tomto roce došlo k deklaraci vlády s cílem demokratizace státu a to zejména za podpory dokumentu „Cesta k demokracii“. Jak již bylo řečeno dříve, každá země má svůj vlastní vývoj, který nejde nijak napláňovat. Demokratizační proces má dlouhodobý ráz a určit, zda-li k němu Barma směřuje či nikoli, je obtížné, jelikož změny jsou zatím krátkého trvání. Zároveň je jasné, že faktorů, které přispívají k přeměně země je mnoho, každý má určitou váhu a není lehké určit, který má větší či menší podíl v tomto procesu.

V následujícím textu je uvedeno několik faktorů, které mohou mít vliv na vývoj země. Významným faktorem pro Barmu je ekonomická situace země a rozdíly mezi vrstvami společnosti. V tomto případě faktor, který mohl nastartovat možnou přeměnu je Šafránová revoluce z roku 2007. Přestože bylo povstání potlačeno, došlo k jistým reformním krokům, např. propouštění vězňů. Pokud by tento faktor byl hlavním důvodem pádu, zařadil by se podle A. Stepana do typu *ukončení režimu pod tlakem společnosti*. K tomuto typu rozkladu se řadí i faktor nenávisi občanů vůči režimu a aktivitám vlády. Tato nelibost je způsobena především nedodržíváním lidských práv, omezováním svobody a zadržováním pravdivých informací. Reakcí jsou pak střety občanů a armády. Časté střety jsou zejména s etnickými menšinami, které se cítí vládou často omezovány při snaze projevit své požadavky. Etnická diverzita je také velkým problémem pro dosažení demokratizační přeměny.

Další faktory při přeměně mohou být vlivy externích činitelů, zejména strategie mezinárodních organizací a světových velmocí (např. sankční politika). Důsledkem těchto vlivů by se jednalo o změny způsobené typem *z vnějšku monitorovaného nastolení*. Přestože existují i opačné názory, kdy sankční politika může mít za následek negativní dopad na civilní obyvatele, v případě Barmy existuje řada projektů z EU či USA na podporu lidských práv, demokracie a vzdělání, aby se tomuto vedlejšímu účinku co nejvíce předešlo. (Lukášová, 2013)

Poslední faktor, který sehrál roli při počátku procesu přeměny, je samotná přeměna vlády na civilní a přijetí prodemokratických reforem. Pro tento výchozí bod, který může být startérem demokratizace lze říci, že se jedná o typ *redemokratizace zahájené zevnitř*. V typu je významným činitelem samotný držitel moci, vojenská junta nebo civilní vláda. A jak již bylo zmíněno dříve, hlavním motívem je lepší naplnění a prosazení svých zájmů.

Současnými nejsilnějšími faktory, které sehrály významnou roli při počátku přeměny, je motiv samotné vlády ve spojení s určitým vlivem tlaku mezinárodního okolí. Ostatní faktory však nesmíme opomenout, jelikož vše souvisí se vším, a i ony mají svůj nemalý podíl ve vývoji, i když v dané době nebyly zcela úspěšné.

Pokud se tedy Barma dostala na cestu přeměny, můžeme hovořit o takzvané přeměně pomocí procesu *transformace*. Kdy dle S. Huntington jsou hlavním aktérem pro přeměnu samotné elity, které dojdou k názoru, že při odstranění nedemokratického režimu mohou lépe dosáhnout i vlastních zájmů. V tomto procesu mají elity hlavní roli.

Silné místo zaujímá po mnoho let v Barmě opozice. Její postavení v zemi však během posledních let vzrostlo na významnosti. Dle teorie D. Rustow, který se zabýval fázemi přechodu, lze konstatovat, že se Barma dynamicky posunula z prvotní přípravné fáze, kde docházelo k formování opozice a politickým bojům (častá povstání a demonstrace), do fáze rozhodovací. Příkladem této fáze je oficiální uznání opozičních stran, snaha vlády jednat s těmito stranami ohledně budoucnosti země a uznání vítězství strany NLD ve volbách v roce 2015.

11 Analýza změn v průběhu dosavadní přeměny Barmy

11.1 Změna podoby režimu

Na základě historického vývoje Barmy lze říci, že před volbami v roce 2010 se Barma řadila do kategorie nedemokratických režimů. Pokud bychom chtěli určit typologii nedemokratického režimu, je vhodné rozdělení určit podle toho, kdo v zemi vládne a jakým způsobem vládá v zemi funguje.

Pro určení režimu v Barmě na základě fungování vlády v zemi je vhodná definice J. J. Linz o autoritativních režimech. Typickými znaky pro autoritativní režim je politický systém s limitovaným politickým pluralismem, držení politické moci skupinou vojenských hodnostářů a neexistence vedoucí ideologie. Právě všechny tyto znaky jsou typické i pro Barmu. Přestože její hlavní rysy jsou **au-**

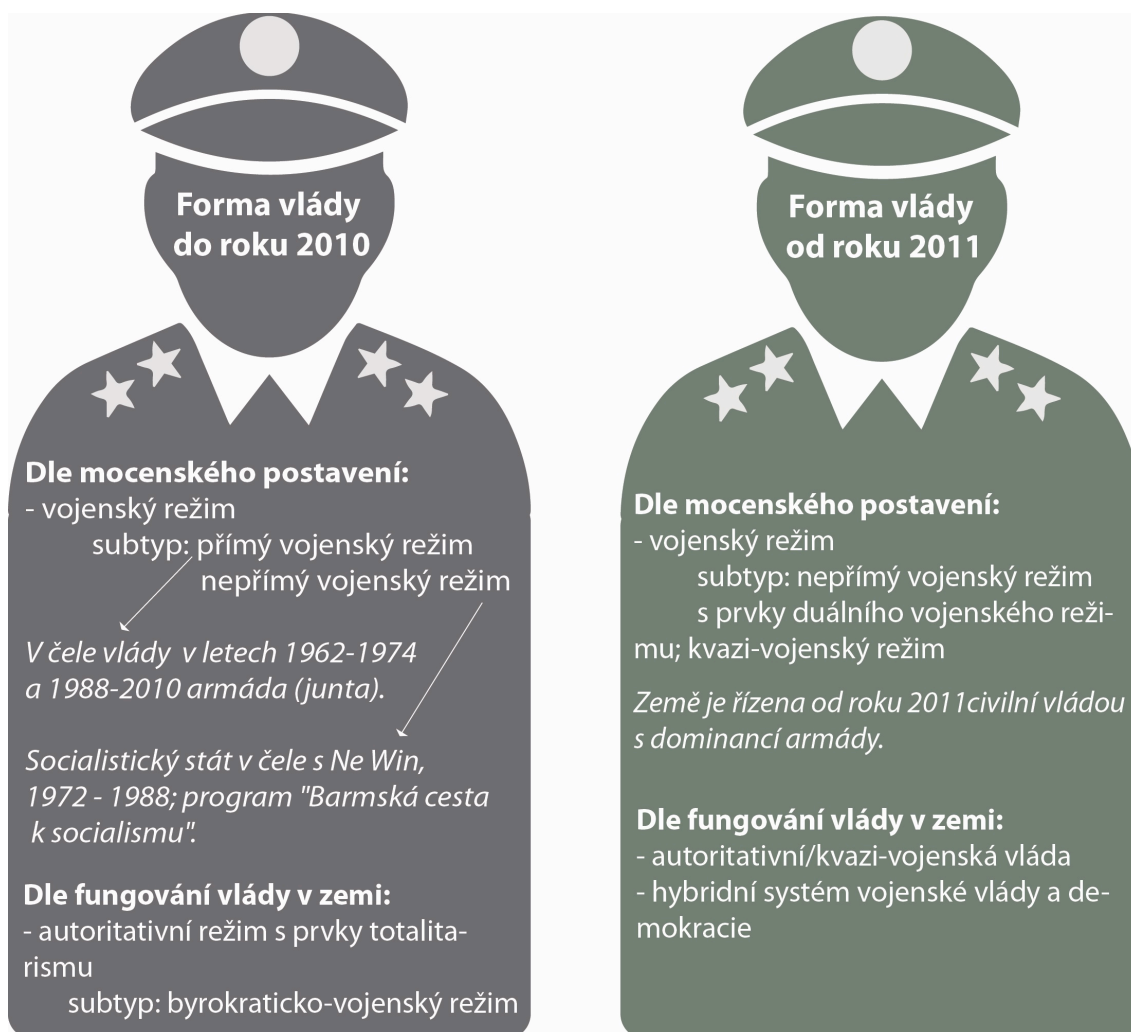
toritativní, setkáme se zde i s prvky, které spadají do formy totalitarismu, např. kontrola masové komunikace, systém fyzické a psychické kontroly společnosti či centrálně řízená a kontrolovaná ekonomika. Na základě typologie J. J. Linz můžeme ještě Barmu zařadit do subtypu autoritativního režimu, a to tzv. **byrokraticko-vojenského režimu**. Tento typ je charakterizován silnou kontrolou vojenských hodnostářů a vysokých úředníků, většinou bez plurality politických stran, výjimečně existuje strana pro podporu režimu.

S. Huntington se pro svou typologii nedemokratických režimů opíral o to, kdo zaujímá mocenské postavení v zemi. Dle jeho typologie se Barma řadila k vojenským režimům, kde armáda, v případě Barmy junta, zaujímala nejsilnější institucionální postavení v zemi. Častým případem vzniku takového režimu je vojenský převrat v zemi s myšlenkou jejího dočasného vedení země, který se však přemění na dlouhodobé vládnutí. Vojenské režimy lze rozdělit na základě typologie od S. Fined do několika subtypů. Od roku 1962, kdy došlo ke státnímu převratu a svržení civilní vlády, došlo ke střídání přímé a nepřímé vojenské formy vlády. V letech 1962–1974 a 1988–2010 byla armáda hlavním držitelem moci a právě v těchto obdobích se režim řadil do subtypu **přímého vojenského režimu**, pro který je typické, že vojenská hodnostáři jsou zároveň i nejvyšší politickou elitou. Mezi těmito obdobími (v letech 1974–1988) byla země transformována na formu **nepřímého vojenského režimu**, v socialistický stát pod vedením jedné strany generála Ne Win. Tato forma vlády společně s programem "Barmská cesta k socialismu" vedla k hospodářské krizi a v roce 1988 došlo k demisi vlády. Následně byl obnoven přímý vojenský režim, který v zemi fungoval až do roku 2011.

Po volbách v roce 2010 došlo k nastolení civilní vlády a tím i ke změně formy režimu (viz obr. 2). Barma je stále považována za vojenský režim, ve kterém má armáda dominantní postavení, avšak došlo zde ke změně subtypu vojenského režimu. Armáda se vrátila k civilní vládě až poté, co se jí podařilo v návrhu nového politického systému, "Cesta k demokracii" z roku 2003, zabezpečit své vlastní klíčové zájmy. I přes snahu nové vlády a zavedení demokratických reforem si tvář autoritativního režimu Barma zachovává i nadále. Přejít k „Cestě k demokracii“ nebyl zatím zcela naplněn, protože každý krok k přechodu byl pečlivě střežen a kontrolován generály. Přejít spíše založil tzv. **konkurenční autoritativní režim** nebo také **kvazi-vojenský režim**. Jedná se o vojenský režim s tvář civilní vlády (existence ústavy, civilního prezidenta, částečně soutěživých voleb). Tyto režimy jsou však v podstatě vlada armády, protože armáda má politickou hegemonii. Dosavadní fungující systém se přeměnil na **hybridní systém vojenské vlády a demokracie**. (Bünthe aj., 2012) Pro režim, který

má formu hybridní demokracie, jsou typické určité prvky demokracie, avšak se silně omezenou mírou demokratičnosti, politickou manipulací či nepřímým zasahováním do volebního procesu, jehož výsledkem je ovlivnění politické soutěže.

Na základě existence civilné vlády nelze již Barmu považovat za přímý ani duální vojenský režim, ale dle typologie ji můžeme považovat za režim **nepřímý úplný s prvky duálního vojenského režimu**. Přestože není civilní složka přímo u moci, její kontrolní činnost se netýká pouze několika oblastí, nýbrž všech aktivit vládního aparátu. Duální vojenský režim se zde objevuje zejména v důsledku existence civilních politických stran, jako NLD či jiných menších stran etnických menšin.

Obr. 2 Vývoj forem vlád v Barmě. (Zdroj: vlastní práce)

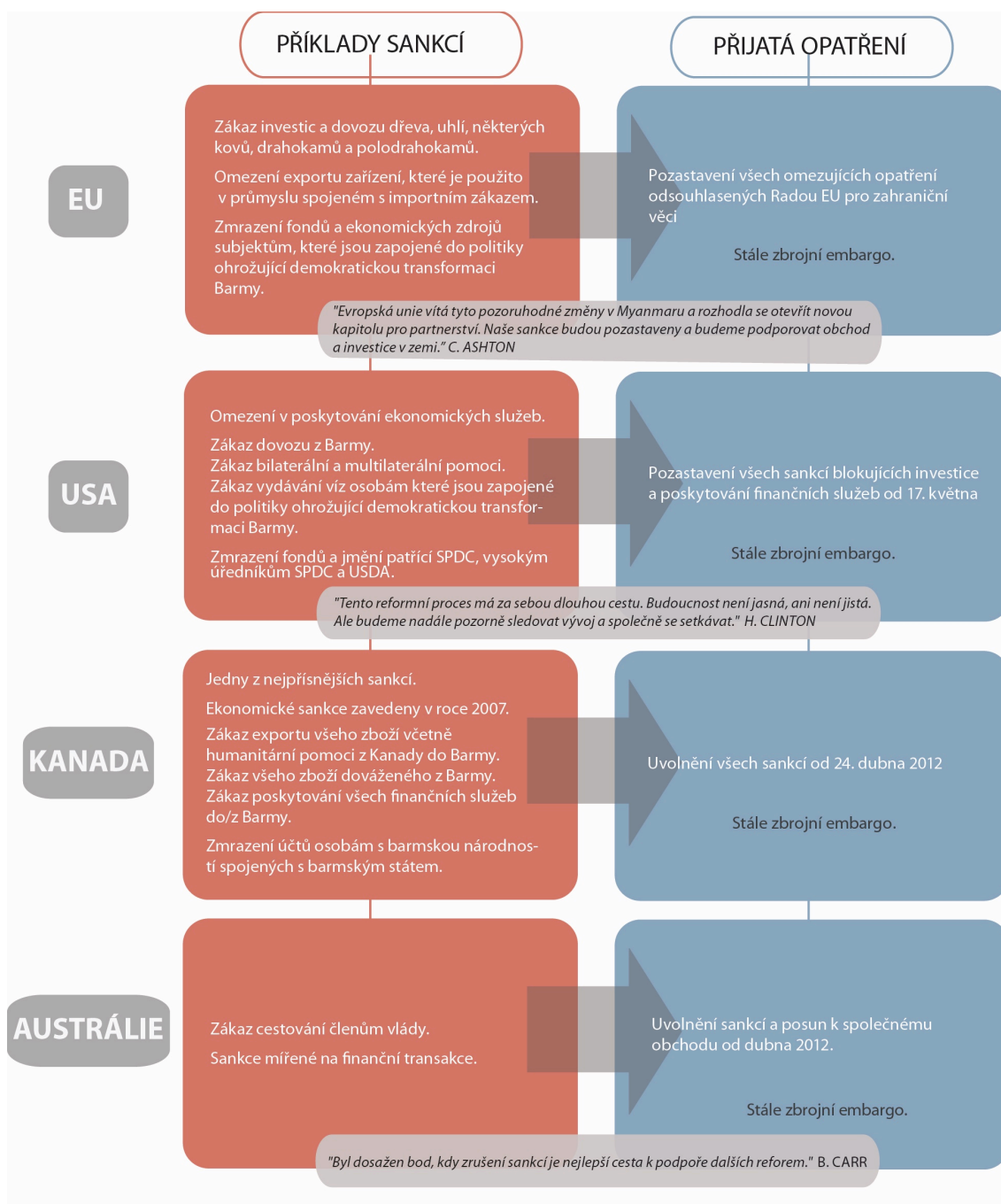
11.2 Sankční politika

Mezinárodní sankce proti Barmě byly uvaleny po dlouhou dobu. Téměř přes dvě dekády se utvářel komplexní systém zákonů, regulí a vládních restrikcí vůči zemi. Sankce měly podobu chytrých sankcí a to zejména selektivních, hospodářských či diplomatických sankcí a zbrojního embarga. Po sestavení nové vlády a formaci nového prodemokratického systému došlo nejen ke změnám vnitřním, ale i ke změnám směřovaným vůči vnějšímu okolí. Tento pozitivní obrat se snažily podpořit zahraniční vlády zmírněním svých dosavadních sankcí vůči Barmě a uskutečněním opětovných jednání.

Barma je zemí se silným potenciálem pro širokou škálu investic a tudíž je její rozvoj tímto směrem výhodný pro obě strany. Avšak reformy v zemi nejsou stále dokončeny a u mnohých zahraničních vlád panuje nespokojenost a nevole

z důvodu nízké transparentnosti investičního prostředí a role armády v ekonomice. Zároveň zde stále přetrvává zbrojní embargo. (Burma-Embassy of United States , 2012) I přes tyto úskalí dochází k mezinárodní podpoře. Snaha o zlepšení situace v zemi je patrná i z prohlášení významných zástupců, jako je H. Clinton, C. Ashton a B. Carr.

Mnoho sankcí vůči Barmě bylo zrušeno nebo dočasně ukončeno ze strany zemí EU, USA, Kanady či Austrálie (viz obr. 3).

Obr. 3 Sankční politika vůči Barmě. (Zdroj: vlastní práce. Data použita z: Jin, 2012)

11.3 Hodnocení politických změn

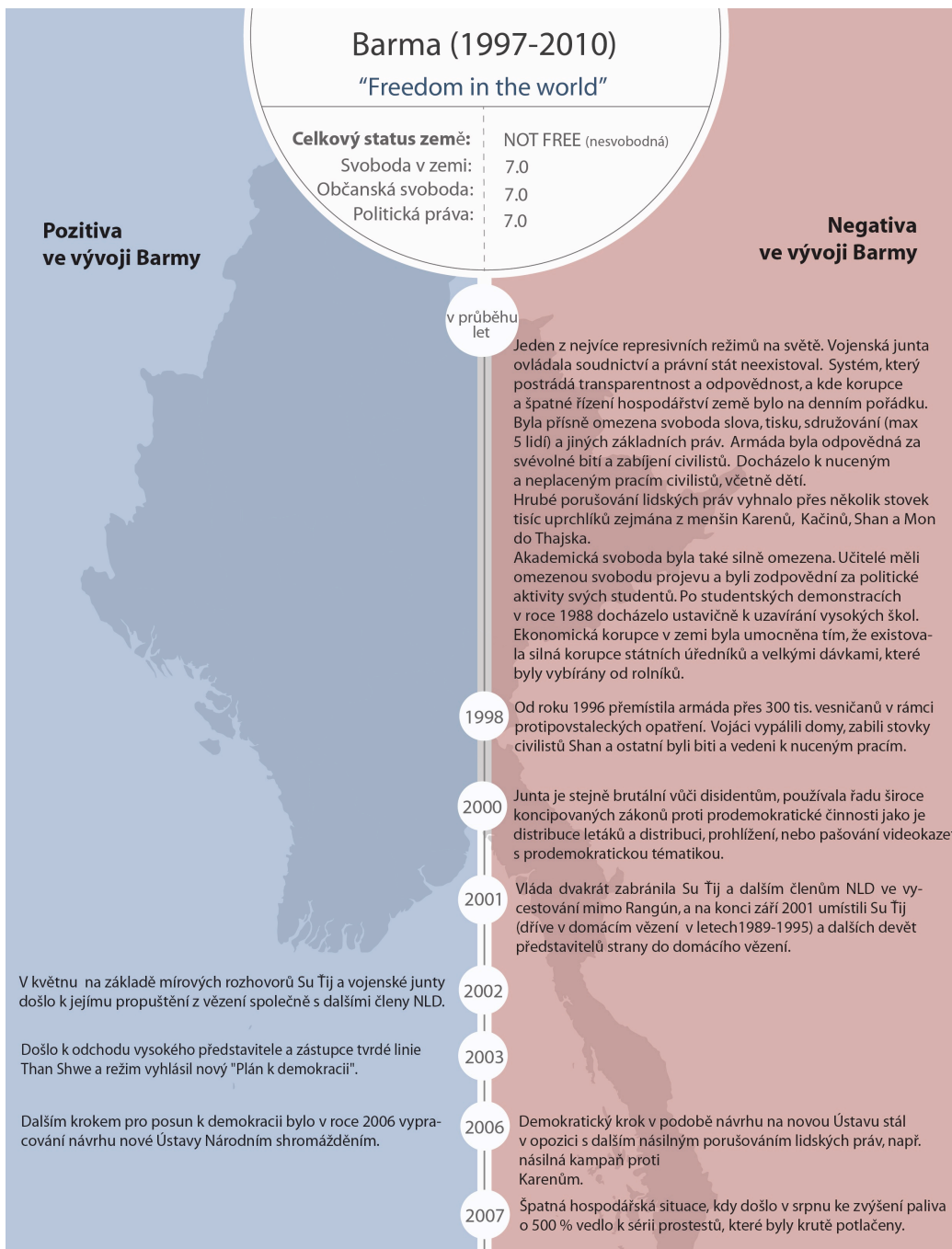
Pro kvalitativní hodnocení politických změn existuje řada způsobů a metodologií. Na základě ukazatelů míry svobody, kterým se věnuje další kapitola, lze popsat současný stav a je možné určit změny podob režimu v čase.

11.3.1 Ukazatel „Freedom in the World“

Jedním z vybraných ukazatelů pro hodnocení je index Freedom in the World od společnosti Freedom House. Jedná se o nezávislou organizaci zabývající se tématem rozšiřování svobody a demokracie po celém světě. Provádí analýzu změn vedoucích ke svobodě, podporuje růst politických práv, občanských svobod a také aktivit, které bojují za obranu lidských práv a prosazování demokratických změn. (Freedom House, 2015)

Index Freedom in the world byl pro Barmu stanoven na základě souhrnu událostí pro jednotlivé roky v období mezi lety 1998–2010 (viz obr. 4) a 2011–2014 (viz obr. 5). Index, který je určen pro rok n , udává hodnotu pro události, které se převážně staly v roce $n-1$.

Do roku 2010 byla Barma považována za jeden z nejvíce represivních režimů. Po celé desítky let zde existoval systém, který postrádal transparentnost a zodpovědnost za své aktivity a činnosti. Navíc vojenská junta měla zásadní moc, byla v čele zákonodárné, soudní a výkonné moci. Chování vlády vůči etnickým menšinám, opozičním stranám, disidentům, novinářům a jiným skupinám, které vybočovaly mimo danou hlavní linii státu, bylo v nesouladu se základními lidskými právy. Po celou dobu oba ukazatele hlavního indexu Freedom in the World – Občanská svoboda a Politické právo – i finální hodnota indexu nabývaly nejhoršího možného hodnocení 7 a celkový status země byl Not Free.

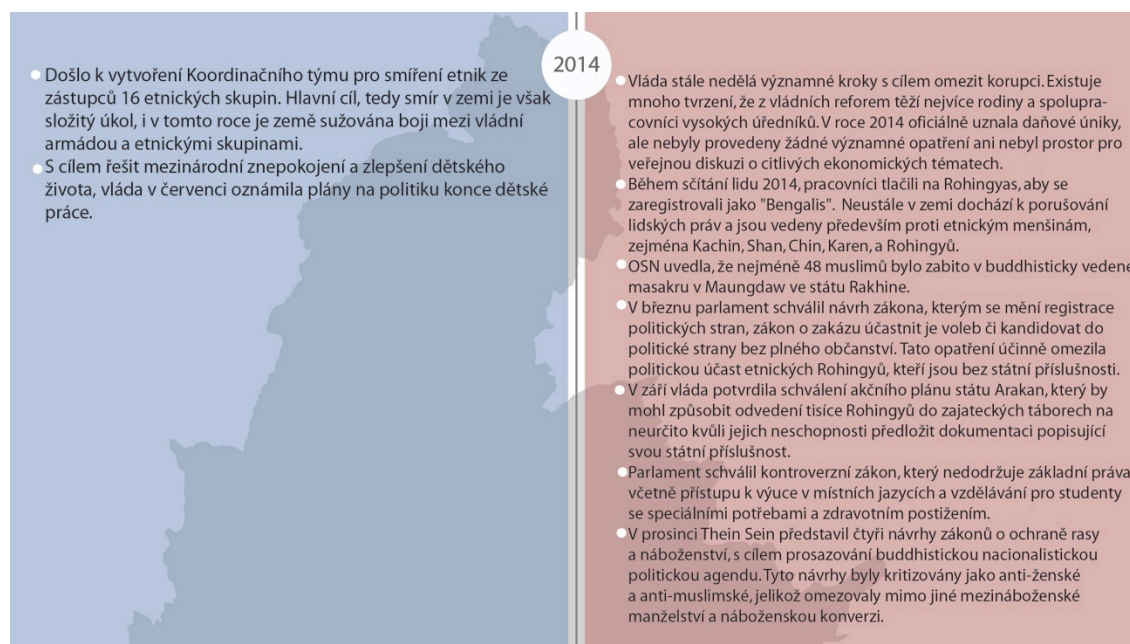

Obr. 4 Vývoj celkové svobody v Barmě v letech 1997–2010 na základě indexu Freedom in the World. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: Freedom House, 2015)

Po volbách v roce 2010 došlo k mírnému, avšak pro Barmu znatelnému pozitivnímu skoku v hodnotách. Po nastolení civilní vlády došlo celkově k uvolnění režimu. Pozitivní změny se objevily v mnohých oblastech politiky i společenského života. Liberalizace sdělovacích prostředků, svoboda slova, privatizace státního majetku či propuštění politických vězňů byly jedny z charakteristických událostí tohoto období. Významnou událostí byly i doplňkové volby konající se v roce 2012, kdy po vítězství strany NLD parlament změnil své složení a byl zastoupen i představiteli této strany.

Změny uvedené výše umožnily zlepšení ukazatele Občanské svobody na hodnotu 5 a celkové hodnocení svobody dosáhlo hodnoty 5,5. Nejlepšího skóre dosáhl dílčí ukazatel Politických práv v roce 2012, kdy nabyl hodnoty 6. Tuto hodnotu si ponechal po všechny následující roky. Mezi další pozitivní změny, které ovlivnily snížení hodnot indexu Freedom in the World, bylo legalizování pokojných demonstrací či zlepšení tolerance vůči lidem s rozdílnou sexuální orientací. Snaha o zlepšení vztahů s etnickými skupinami byla doložena mírovým jednáním v průběhu celého roku 2013, jehož závěrem bylo podepsání finální smlouvy mezi osmi etnickými skupinami v říjnu roku 2015.

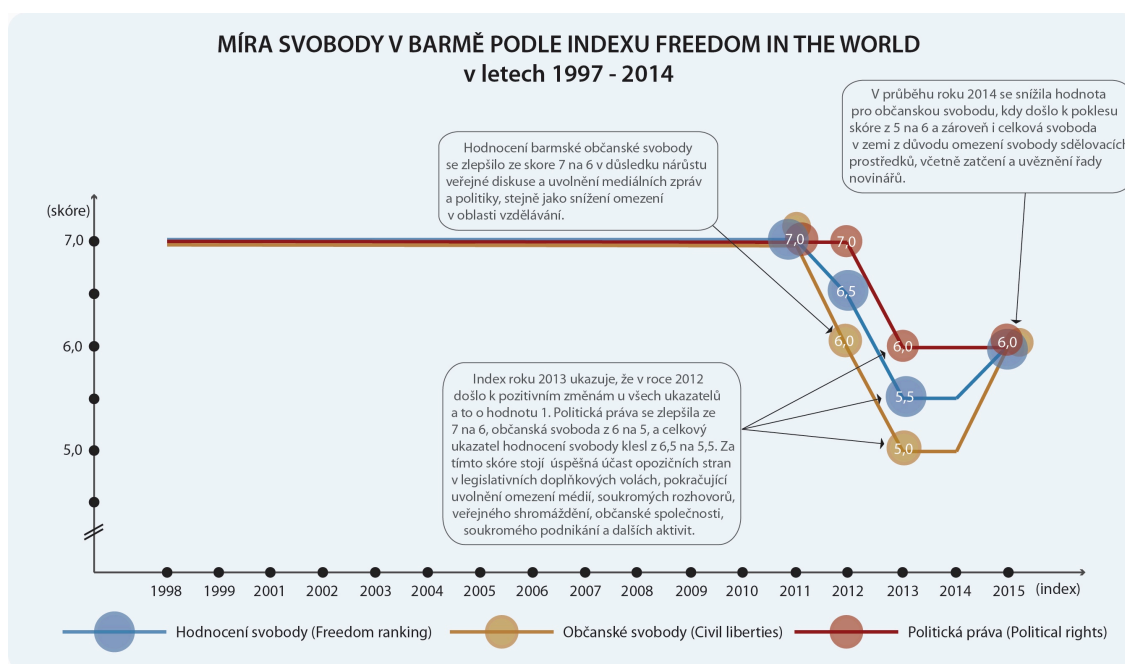

Obr. 5 Vývoj celkové svobody v Barmě v letech 2011–2014 na základě indexu Freedom in the World. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: Freedom House, 2015)

Protipólem změn byly události, které dokázaly v roce 2014 změnit směr trendu celkové svobody v zemi a opět došlo k nárůstu ukazatele Občanské svobody i celkového ukazatele z hodnoty 5 na 6. I přes uvolňující se situaci docházelo v tomto období k zatýkání novinářů či dokonce k smrti novináře A. K. Nain v roce 2014. Dále docházelo k omezování lidské svobody, uzákonění kontroverzních zákonů vůči jinému náboženství než buddhismu, k bojům mezi vládní armádou a etnickými skupinami, především k boji s muslimským etnikem Rohingya.

Změny v průběhu vývoje ukazatele Freedom in the World jsou zaznamenány v následujícím grafu (obr. 6), který je doplněn komentáři k největším výkyvům v průběhu hodnotícího období 1997–2014 (dle indexů 1998–2015) a jsou zde zobrazeny hodnoty jednotlivých ukazatelů.

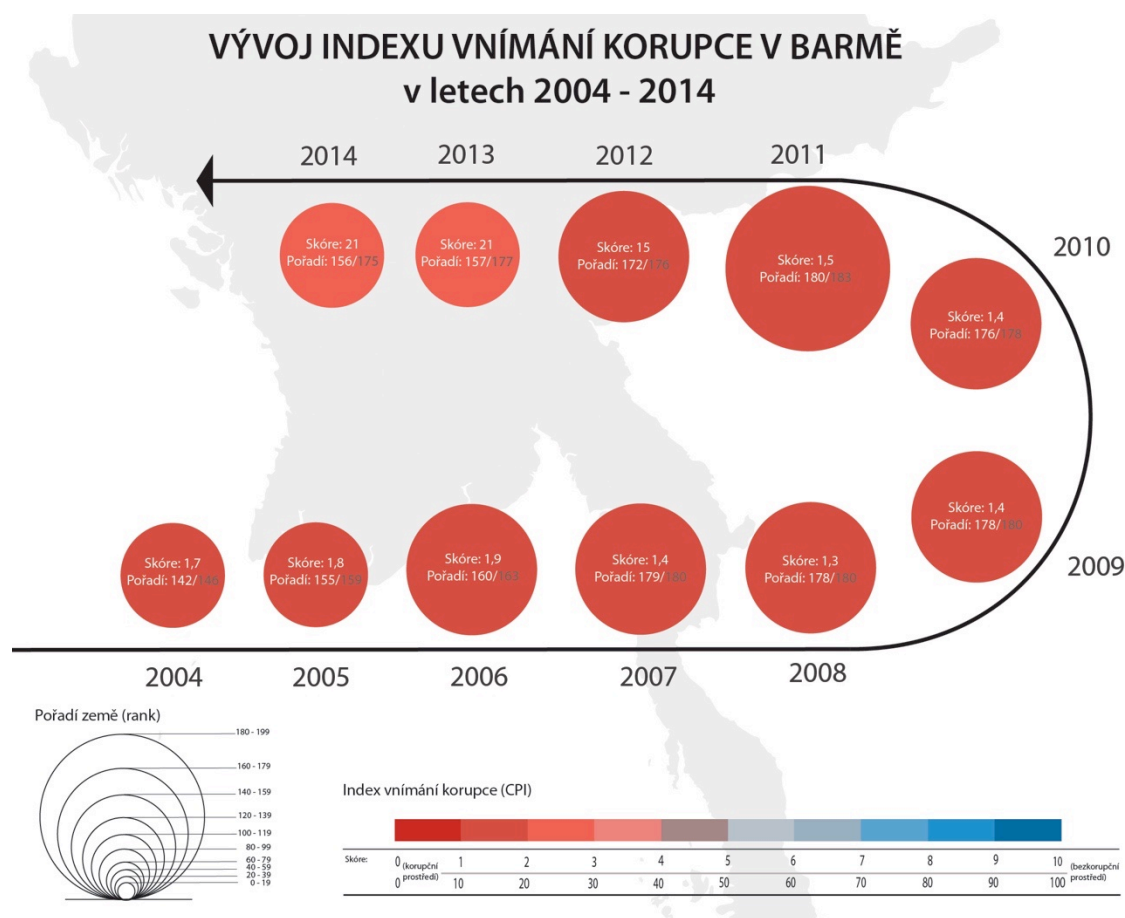

Obr. 6 Míra svobody v Barmě podle indexu Freedom in the World. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: Freedom House, 2015)

11.3.2 Ukazatel „Index vnímání korupce“

Dalším ukazatelem, kterým lze analyzovat situaci v zemi, je Index vnímání korupce nebo-li The Corruption Perceptions Index (CPI). Jedná se o nejvíce používaný ukazatel korupce ve světě. Tento index byl definován mezinárodním koaličním hnutím Transparency International, jenž se zabývá bojem proti korupci. Definovala samotnou korupci jako zneužití svěřené moci k osobnímu prospěchu a zahrnuje korupci ve veřejném i soukromém sektoru. (TransparencyInternational.org, 2015)

I přes pozitivní vývoj během posledních let zůstává Barma zemí se stále nízkými hodnotami indexu (viz obr. 7). Přesto byl rok 2012 přelomem, kdy skóre přesáhlo hodnotu 20 (pro možnost lepšího srovnání se staršími hodnotami ji lze chápat jako hodnotu 2,0). Do této doby se index pohyboval mezi hodnotami 1,3 – 1,9 (dle staré stupnice). Navíc umístění Barmy v celosvětovém žebříčku nedosahovalo nejnižšího umístění, ale přesunulo se o asi 20 míst výše.

Obr. 7 Vývoj Indexu vnímání korupce v Barmě. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: Transparency International, 2015)

Celkově lze říct, že dle indexů je Barma stále jednou z nejzkorumpovanějších zemí světa. Je zatím známo jen málo druhů a forem korupce, kterých země nabývá, avšak důsledkem velkého rozsahu neformální a nezákonné ekonomiky v zemi je jasné, že zde existuje silná vazba mezi vládnoucími elitami a organizovaným zločinem. Vzhledem k povaze státu existuje pouze malé množství nezávislých zdrojů informací o stavu správy věcí veřejných a korupci v Barmě.

- Dostupné zdroje i pozorovatelé se shodují, že korupce prostupuje všemi úrovněmi politických a správních systémů a na základě toho se Barma řadí mezi nejzkorumpovanější země světa.
- Využívání osobních vztahů a sympatií je nedílnou součástí korupce v zemi. Neexistují žádná konkurenční výběrová řízení dle zadání veřejného sektoru. Osobní kontakty a úplatkářství jsou často důležitější než kvalifikace. Příkladem může být výběr ministrů a státních úředníků na vysokých postech z řad vojenských činitelů bez odborné kvalifikace.

- Proces privatizace v posledních letech ukazuje blízký vztah mezi vládou, armádou a jejich přáteli. Mnoho státních majetků bylo prodáno armádě, rodinným příslušníkům a spolupracovníkům vysokých vládních úředníků za nízkou kupní cenu. Lze říci, že privatizací došlo k vytvoření nové generace podnikatelů, kteří jsou svým způsobem zavázáni vládě a mají s ní tajné úmluvy. (Bertelsmann Foundation, 2012)
- Politická korupce je nedílnou součástí země. Příkladem mohou být i letošní volby. Silná omezení donutily mnoho jedinců k neúčasti na volbách.
- Barma je též známá pro obchod s ženami, dětmi a muži za účelem nucené práce a komerčního sexuálního zneužívání. Barmské ženy a děti jsou určeny pro východní a jihovýchodní trh v Asii pro účely prostituce, domácího nevolnictví a nucených prací.

Významnou oblastí postiženou korupcí je také ekonomický sektor, který je popsán v kapitole 11.7.3.

Země má soubor protikorupčních zákonů a již od roku 1948 je korupce oficiálně zločinem s trestem vězení. Protikorupční zákony byly dříve spíše nástrojem vládnoucích generálů k vypuzení politických oponentů. Je zde nedostatečná dokumentace o vedení státního rozpočtu a prezident společně s jeho gardou má velkou rozpočtovou autonomii.

Na druhou stranu prezident Thein Sein spolupracuje s poslanci NLD v boji proti korupci tím, že vyžaduje od všech vládních úředníků, aby veřejně deklarovali svá aktiva.

Barma je součástí Úmluvy OSN v boji proti mezinárodnímu organizovanému zločinu a ratifikovala Mezinárodní úmluvu OSN o potlačování financování terorismu v srpnu 2006. V únoru 2014 parlament jmenoval protikorupční komisi ke snižování korupce a úplatkářství. Komise byla založena na základě anti-korupčního zákona z roku 2013 a podmínkou bylo, že žádný z 15 členů komise nesmí současně vykonávat zákonodárnou, výkonnou či soudní činnost. Předsedá jí bývalý armádní generál a zbylími členy jsou pak další generálové, bývalí velvyslanci, auditoři a úředníci.

Přestože od roku 2004 Barma rozšiřovala svůj akční plán v boji proti korupci, nebylo zatím dosaženo dostatečného pokroku a tak se země drží tohoto akčního plánu i další roky.

Národní komise pro lidská práva byla v Barmě založena v roce 2011 a i přes svou krátkou existenci již muselo mezinárodní společenství naléhavě vyzvat barmskou vládu, aby přijala nezbytná opatření pro zajištění nezávislého, důvěryhodného a účinného fungování této komise.

11.3.3 Problematika etnických skupin

Barma je multikulturní a multináboženský stát, který se oficiálně skládá ze 135 podskupin řadících se do 8 hlavních etnických větví. Hlavním problémem této diverzité komunity je to, že nikdy nebyla vytvořena společná národní identita. V důsledku toho docházelo k utváření separatistických nálad, které byly pro Barmu velmi běžné a které mnohdy vyústily ke vzniku militantních hnutí. Po podepsání mírových smluv o nezávislosti Barmy s Velkou Británií v roce 1948 existovalo v zemi více jak 115 partizánských armád, frakcí a militárních skupin. Po nastolení nové vlády většina z nich podepsala mírové smlouvy, avšak mnoho skupin, včetně těch nejsilnějších, nejmocnějších a nejvíce spojených s obchodem drog, bylo v roce 2011 stále velmi aktivních. Důsledkem pak byla nejen velká zátěž pro obranné prostředky, ale došlo i ke snížení zájmu některých zahraničních investorů. Proto snaha o vyřešení veškerých konfliktů a zavedení klidu v zemi bylo hlavní prioritou vlády.

Byl vytvořen výbor s názvem „Union Peace-Making Central Committee“ a předsedou byl Thein Sein, spolu s ním vedli výbor dva místopředsedové, mluvčí, šéf ministerstva obrany a bezpečnosti a v neposlední řadě generální prokurátor. Toto vrcholové uskupení pak delegovalo plnění úkolů, které byly plněny zbylými 52 členy Unie. S pomocí nevládních partnerů docházelo ke stabilizaci země a během následujícího období došlo k utlumení násilných střetů s etnickými ozbrojenými skupinami. V další fázi smíření se pak dostaly na řadu mírové smlouvy. (Chalk, 2013)

Jednou z výjimek v rostoucím mírovém procesu je Katčinská nezávislá armáda (KIA), jedna z největších a nejlépe organizovaných odbojových skupin v Barmě. Obtížně se vyrovnává se základními etnickými, jazykovými, politickými a kulturními křivdami. Všechny útrapy narušovaly velmi křehký mír, který nakonec byl ukončen otevřeným konfliktem v červnu 2011. Konflikt byl vleklý a přinesl řadu obětí.

Na počátku roku 2013 se Čína začala obávat rozšíření boje až ke svým hranicím a tak zahájila dialog s válčícími stranami o vstupu do mírového jednání. Jednání se však začala blížit ke krachu, jelikož si KIA pozvala zástupce z USA, Velké Británie a OSN. Po více než dvouměsíční stagnaci byl nakonec dohodnut kompromis, kdy jednání v květnu 2013 se zúčastnili pouze pozorovatelé z OSN a Číny. Výsledkem bylo podepsání dohody o sedmi bodech, kde jedním z bodů byla i podmínka zahájení dialogu zabývajícího se dlouhodobým nárokem na rovnost a sebeurčení etnika Katčín. (International Crisis Group, 2013)

11.4 Hodnocení společenských změn

11.4.1 Ukazatel „Freedom in the Press“ a „Freedom of the Net“

Dalšími nástroji pro hodnocení změn ve společnosti jsou ukazatelé Freedom of the Press a Freedom of the Net od společnosti Freedom House. Ukazatel Freedom of the Press, tedy míra svobody tisku, poskytuje analytické zprávy a číselné hodnocení pro 199 zemí a území od roku 1980 a index Freedom of the Net je ukazatel hodnotící míru svobody internetu.

Stejně jako u předchozího srovnání indexu Freedom of the World vychází i tyto hodnoty pro svobodu tisku a internetu v Barmě ze souhrnu událostí a informací v období 2004–2014, které je rozděleno mezi lety 2004–2010 (viz obr. 8) a 2011–2014 (viz obr. 9).

Do roku 2010 neexistovala v zemi svoboda tisku v jakémkoli směru. Barmské sdělovací prostředky patřily k nejvíce omezeným na světě. Vláda podnikla řadu opatření pro omezení volného přístupu k internetu a veškerým dalším komunikačním a sdělovacím prostředkům. Mnoho novinářů, spisovatelů a blogerů byli zavražďováni, zatčeni a dokonce došlo i k úsmrcení. Připojení k internetu bylo v zemi velmi drahé, proto snaha o zlepšení a rozšíření informačních komunikačních technologií (ICT) byla pouze pro účely obchodní a propagandistické. Na základě těchto událostí a mnohých dalších, byl výsledný status obou ukazatelů, pro svobodu tisku i internetu Not Free.

Po roce 2011 došlo s novou vládou k postupnému uvolňování cenzury. Byly odblokovány zpravodajské servery, občané, jenž byli uvězněni za jejich on-line zpravodajské či jiné činnosti, byli propuštěni. Řada domácích i zahraničních novin a časopisů byly opět v prodeji. Oproti předešlému období zažila Barma v této oblasti pozitivní vývoj. Občané začali pociťovat větší, avšak stále z části omezenou svobodu. Do popředí se dostaly sociální sítě, kde například Facebook se stal jedním z nejvíce využívaných komunikátorů. Negativem bylo pak v tomto případě šíření dezinformace a růst rasové nenávisti vůči jiným etnikům, zejména muslimům.

Obr. 8 Vývoj svobody tisku a internetu v Barmě v letech 2004–2010 na základě indexů Freedom of the Press a Freedom of the Net. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: Freedom House, 2015)

Důsledkem obecně pozitivních změn došlo k postupnému snižování hodnot ukazatelů a celkový status pro svobodu internetu poprvé dosáhl v roce 2013 Partly Free s hodnotou 60 bodů. Dokonce se v tomto roce usídlily v zemi dvě telekomunikační firmy z Norska a Kataru.

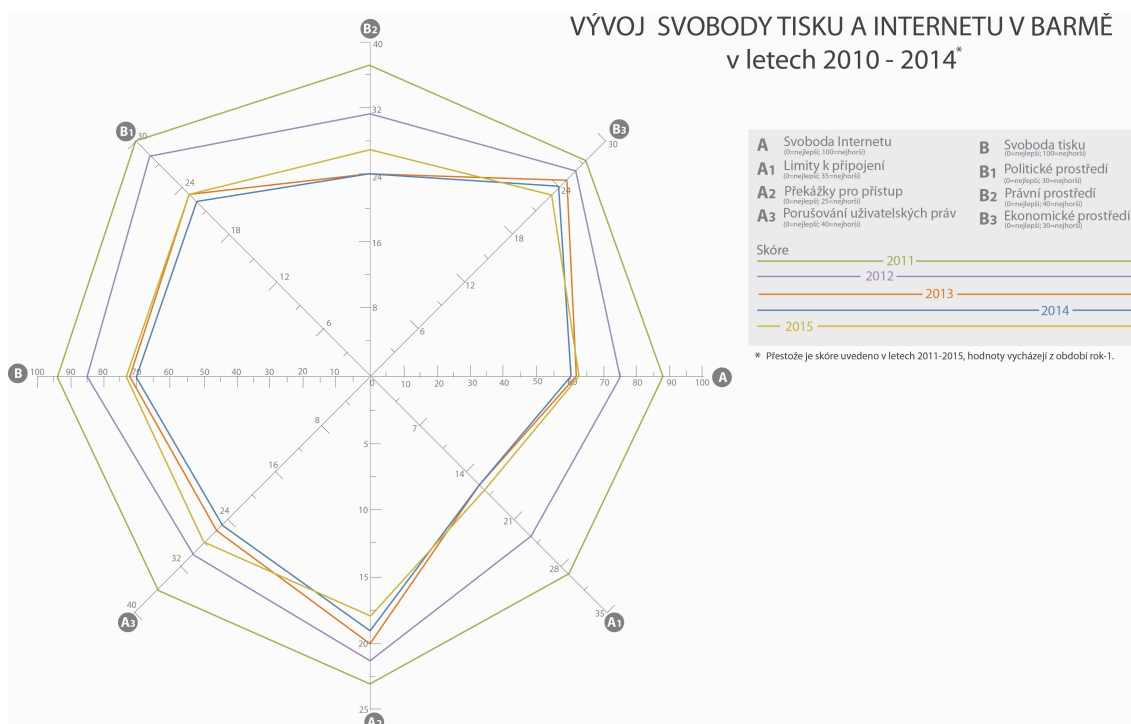
Následný rok však s sebou přinesl opět nárůst hodnot, oba ukazatelé získali status Not Free, a to z důvodu opětovného zatýkání, omezení cestování, trestného stíhání a fyzického násilí vůči obyvatelstvu. V říjnu 2014 došlo k zabití novináře a média Irrawady se staly terčem kybernetických útoků.

Obr. 9 Vývoj svobody tisku a internetu v Barmě v letech 2004–2010 na základě indexů Freedom of the Press a Freedom of the Net. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: Freedom House, 2015)

Jak již bylo zmíněno dříve jednotlivé hodnoty obou ukazatelů jsou složeny z podsložek. Následující graf (obr. 10) udává vývoj hodnot daných podsložek indexu Freedom of the Press a Freedom of the Net v letech 2010–2014. Čím více se blíží linie ke středu, tím více dochází k pozitivním změnám.

Obr. 10 Vývoj svobody tisku a internetu v Barmě. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: Freedom House, 2015)

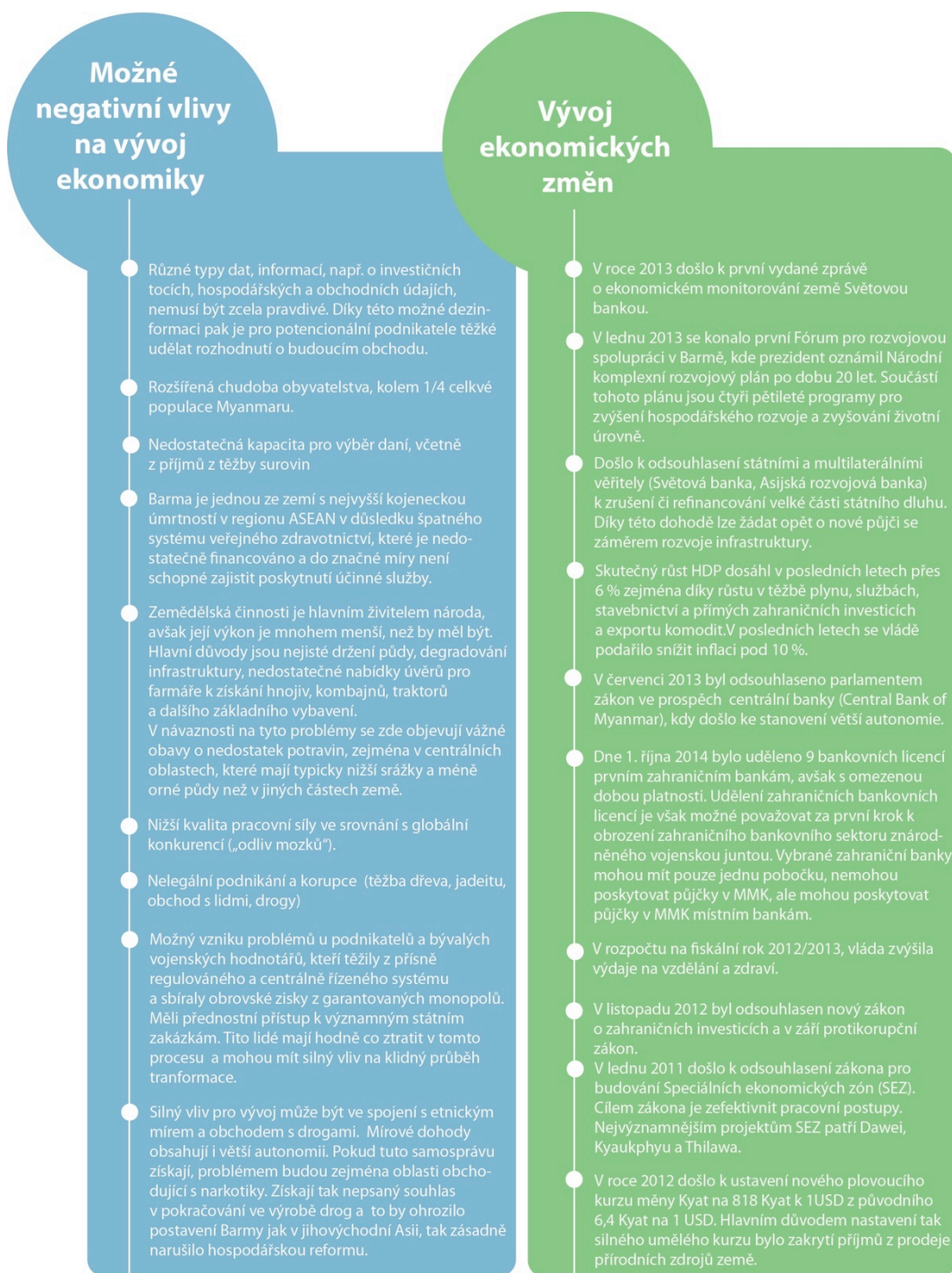
11.5 Hodnocení hospodářských změn

V období před rokem 2011 byla ekonomika Barmy v silné makroekonomické nerovnováze. Ta byla způsobena především vysokou inflací, velkým rozpočtovým schodkem, nadhodnocenou měnou Kyat, nespolehlivými ekonomickými daty a silnou vládní kontrolou ekonomiky, která neumožňovala žádný prostor pro možnost soukromého podnikání či jiné činnosti. Dále byla země charakteristická neprůhledným regulačním systémem, nedostatečnou infrastrukturou a pevně řízeným finančním sektorem. V důsledku špatné situace v oblasti lidských práv mnoho států i společností na Barmu uvalilo hospodářské a finanční sankce.

V roce 2011 Barma vstoupila do nové éry a nového systému. Současná vláda se potýká s příležitostí nastartovat hospodářský rozvoj a zvednout životní úroveň obyvatel. Vláda realizuje rozvojový plán s cílem urychlit růst, dosáhnout spravedlivého a vyváženého rozvoje a snížit sociálně-ekonomické rozdíly mezi venkovskými a městskými oblastmi. Vytvoření příznivého podnikatelského prostředí pro zvýšení přímých zahraničních investic, stejně tak domácího soukromého sektoru, je klíčovým prvkem generování silného a udržitelného hospodářského růstu. Na místní úrovni mají důležitou úlohu malé a střední podniky, kte-

ré tvoří většinu podniků v zemi a zajišťují zaměstnání a služby komunitám. Důležité je tedy zvýšit snahu generovat potřebné příjmy pro místní samosprávy na financování sociálních služeb a rozvojovou iniciativu a efektivně se podílet na rozvíjejících se výrobních řetězcích, které jsou součástí jak regionální tak globální integrace Barmy. (Bissinger aj., 2014) Pro příznivý hospodářský rozvoj je důležitá i podpora ostatních států a mezinárodních společenství.

Jedním z problémů, který se zde objevuje v návaznosti na izolaci Barmy, je to, že různé typy dat a informací (např. o investičních tocích, hospodářských a obchodních údajích...) nemusí být zcela důvěryhodné. (UNESCAP, 2012) V důsledku dezinformace je pak pro potenciální investory obtížné udělat rozhodnutí o budoucím obchodu. Další negativní vlivy, které mohou ovlivnit průběh pozitivních změn jsou vypsány na níže (viz obr. 11). Kromě těchto vlivů jsou uvedeny i pozitivní změny, které se od roku 2011 udály.

Obr. 11 Vývoj Barmy dle ekonomických změn a možné negativní vlivy pro ekonomický vývoj. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: CHALK, 2013; BusinessInfo.cz, 2015; KPMG, 2013; World Economic Forum, 2013)

11.5.1 Přímé zahraniční investice

Přímé zahraniční investice (dále jen FDI) jsou velmi důležité pro rozvoj země a to zejména rozvoj ekonomický. Ve věku globalizace a s ní spojeného zahraničního pohybu kapitálu se FDI stávají klíčovým řešením pro snížení rozdílů ekonomické úrovně mezi národy. Spolu se zlepšením dopravní a komunikační technologie a rychlé liberalizace v zemích, které byly dříve izolované od zbytku světa, vzniká příležitost pro obchod a umístění výrobních center. Pozitivní dopady

FDI u rozvojových zemí v Asii vedou také k negativům v podobě silné hospodářské soutěže mezi sebou navzájem pro zajištění toku FDI do země.

Barma uznává význam FDI v jejím hospodářském rozvoji. Příliv FDI může efektivně integrovat vlastní ekonomiku s vyspělými státy a rozšířit tak výhody transferu technologií a inovací či lidských zdrojů. FDI také vytváří obchodní příležitosti pro místní malé a střední podniky tím, že spojí obchody s nadnárodní společnostmi. To vše je pro zemi velmi žádoucí při rozvoji jejího hospodářství. Zda zahraniční investoři mají zájem záleží také přímo na Barmě, aby je dokázala přilákat a ukázala, že má sama snahu jít vývoji naproti. Země se špatnou infrastrukturou, nově otevřenou ekonomikou s omezenou diverzifikovanou ekonomickou strukturou a mnohými dalšími omezeními je pro investory ne zcela lákavou. Pro vládu je tedy povinností provést odpovídající přípravy za účelem přilákání FDI bez ohledu na realizaci investičního boomu v zemi. (Kubo, 2012)

Do roku 2011 čerpala Barma FDI na základě zákona o zahraničních investicích z roku 1988, krátce po zavedení tržně orientovaného ekonomického systému. Od roku 1989 zahraniční investoři pozitivně reagovali na tato opatření a příliv FDI do země do roku 1996 rostl. Mezi lety 1997–2004 došlo k poklesu investic, ale toto snížení bylo následně po roce 2005 nahrazeno novým přílivem FDI. Opětovnému postupnému snižování pak nebylo zabráněno. Jedním z největších investorů tehdejší doby byly země ASEAN. Vedle Thajska, které zaujímá první místo, zde investovaly Singapur a Malajsie. Mimo země ASEAN to byla především Čína.

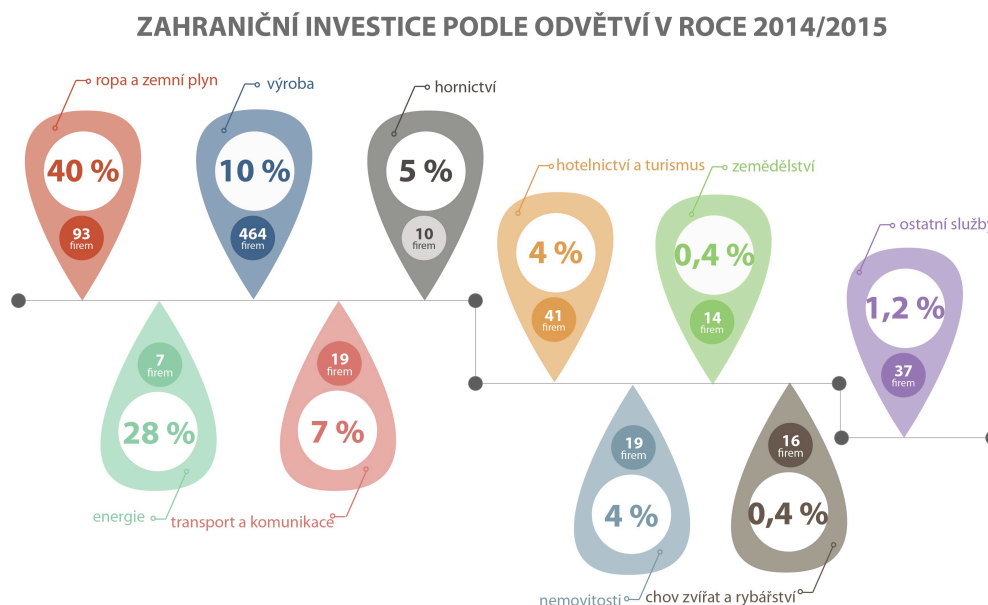
Po nastolení reformistické vlády, došlo v roce 2012 k obnově zákona o zahraničních investicích, zrušení ekonomických sankcí a dalším událostem, které byly jedním z počátečních signálů pro nový příliv investic ze zemí EU, USA a Japonska.

Mezi významné změny zákona o zahraničních investicích z roku 2012 patří:

- konkrétní definice investic,
- uvedení omezení činnosti,

- dle typu join venture může být zahraniční kapitál stanoven na základě vzájemné dohody mezi místními a cizinci,
- podpora vývozu a dovozu substitutů,
- popis práv a povinností investora,
- počáteční padesátiletý pronájem pozemku a možnost jeho prodloužení dvakrát po sobě o 10 let,
- konkrétní definice poskytnutí pronájmu pozemku, grantu využívání půdy,
- odproštění od daně z příjmu po dobu 5 let,
- zvláštní ustanovení o záležitostech týkajících se práce,
- aktuální směnný kurz,
- pevné časové lhůty odpovědí od Myanmarské investiční komise,
- popis řešení sporů a administrativních sankcí. (Wynn, 2013)

Zahraněční investice a podnikání zahraničních subjektů v Barmě je v kompetenci Ministerstva národního plánování a ekonomického rozvoje (DICA). Právě DICA je jedním z hlavních primárních zdrojů dat ohledně zahraničních investic.

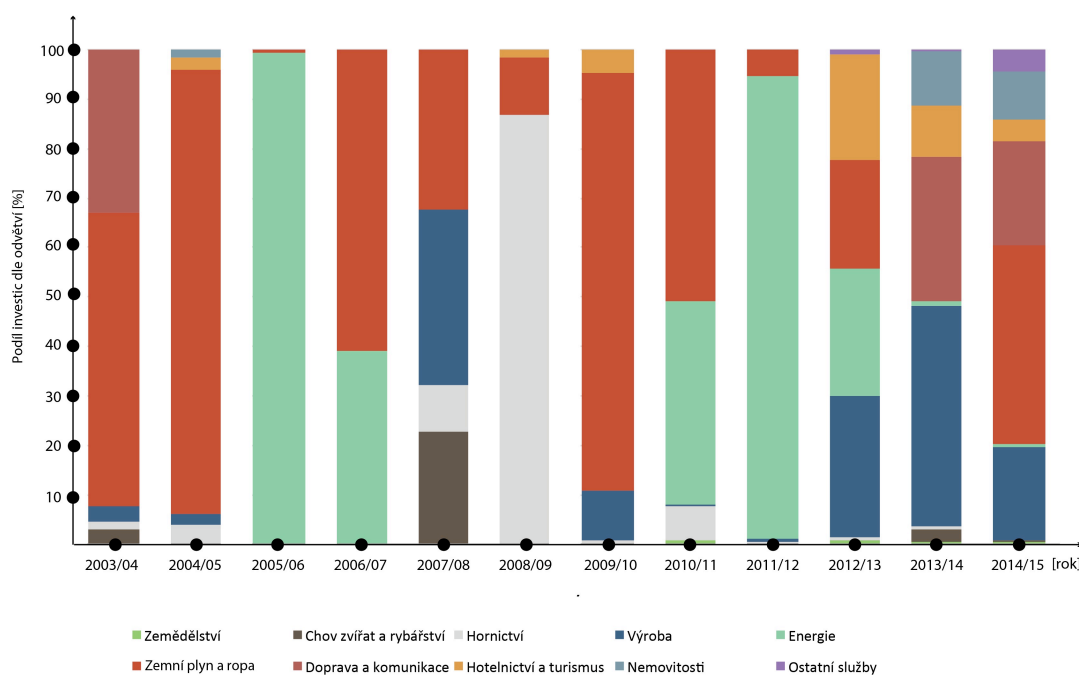

Obr. 12 Podíl zahraničních investic v Barmě podle odvětví v roce 2014/2015 (Zdroj: vlastní práce, data použita z: DICA, 2015)

Odvětví, které je v současnosti nejvíce podporováno investicemi, je těžba ropy a zemního plynu (obr.12). V roce 2015 (k měsíci září) z celkového množství

47 211 279 mil. USD tvořil 40 % zahraničních investic. Dalším odvětvím, do kterého je investováno zahraničními společnostmi, je energetika. Zde je podíl z celkového množství investic 28 %. Následuje výroba, doprava, komunikace a hornictví. Podíly investic do těchto odvětví jsou v rozmezí 5–10 %. Od 1,2 do 4 % se pohybují investice do hotelnictví a turismu, zemědělství, nemovitostí, chovu zvířat, rybářství a ostatních služeb. Celkový počet investičních zahraničních firem k září 2015 je 720.

Následující graf (obr. 13) prezentuje vývoj rozložení míry zahraničních investic od roku 2003 až do současnosti.

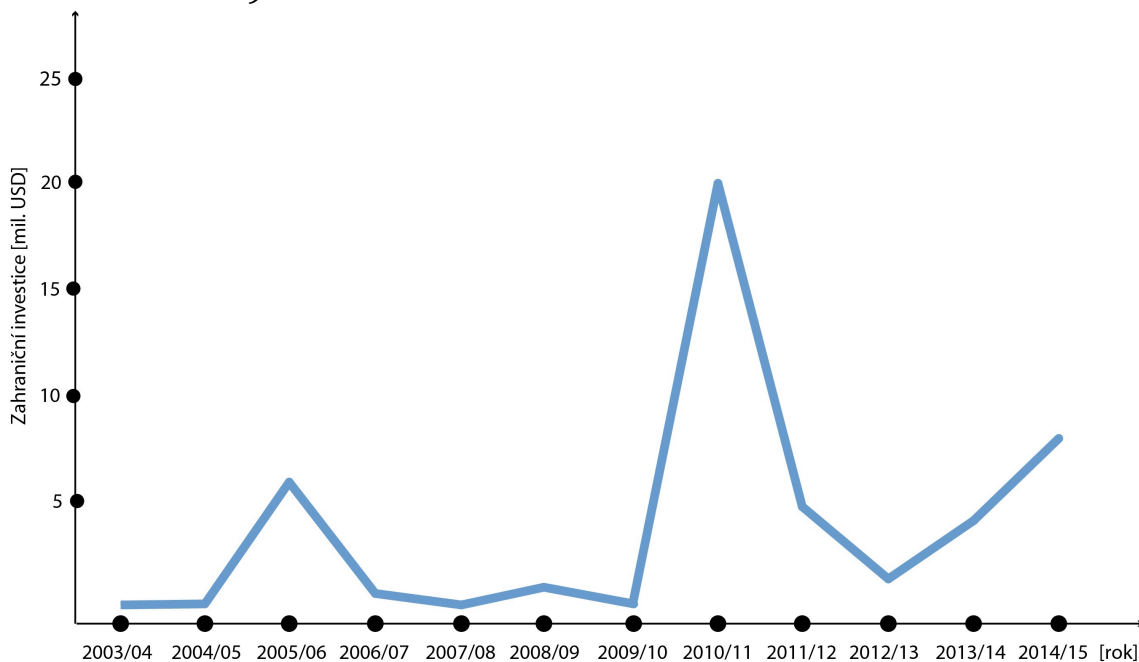

Obr. 13 Vývoj rozložení míry zahraničních investic do odvětví hospodářství v Barmě v letech 2003–2015. (Zdroj: vlastní práce, použití dat z: DICA, 2015)

Během těchto let bylo silně podporováno odvětví ropy, zemního plyn a energie. V letech 2008/2009 dominovalo hornictví téměř na úkor zbylých odvětví. Od roku 2012 došlo k jisté diverzifikaci investic a nebyly již dominantní pouze dva až tři odvětví, ale došlo i k podpoře rozvoje infrastruktury, hotelnictví a turismu. Poměrně nízké podpory během celého období se dostalo oblasti zemědělství, kde až od roku 2010 došlo k menšímu počtu investic.

Další graf (obr.14) zobrazuje vývoj zahraničních investic od roku 2003 do roku 2015. Do roku 2011 je objem zahraničních investic nízký, avšak v roce 2005 přineslo Thajsko Barmě, jako jediný investor v tomto roce, přes 6 mil. USD. Ná-

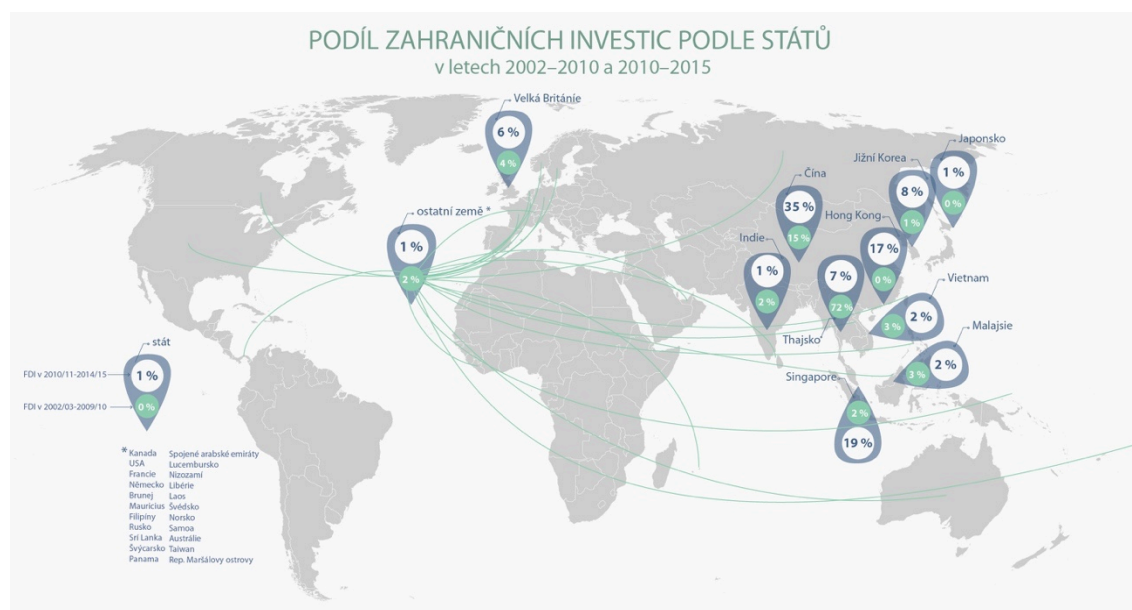
sledoval pokles až do roku 2010, kdy po uvolnění režimu došlo k obrovskému růstu investic až k hodnotě téměř 20 mld. USD. Kromě Číny, která byla téměř po celou dobu největším investorem, patřily k velkým investorům také Thajsko, Hong Kong, Jižní Korea a Singapur. V následujících letech již nebylo dosaženo takového objemu, avšak stále jsou investice znatelně vyšší v porovnání s obdobím v letech 2009 až 2010.

Obr. 14 Vývoj množství zahraničních investic v letech 2003–2015. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: DICA, 2015)

Obrázek č. 15 zobrazuje největší investory Barmy a udává jejich procentuální zastoupení v obdobích 2003–2010 a 2010–2015. V prvním zmíněném období dosáhly investice výše 8 554 894 mil. USD a v druhém období 38 180 480 mil. USD, tedy 4 krát více.

Mezi největší investory se řadí Čína, Hong Kong, Jižní Korea, Singapur, Malajsie, Japonsko, Vietnam, Thajsko, Indie a Velká Británie. Po nastolení změn na konci roku 2010 došlo k diverzifikaci investorů, čímž došlo k navýšení podílu investic z ostatních zemí světa z 1 % na 2 % . Do této skupiny zemí se řadí např. USA, Kanada, Austrálie, Německo, Švédsko, Filipíny, Brunej a další země.

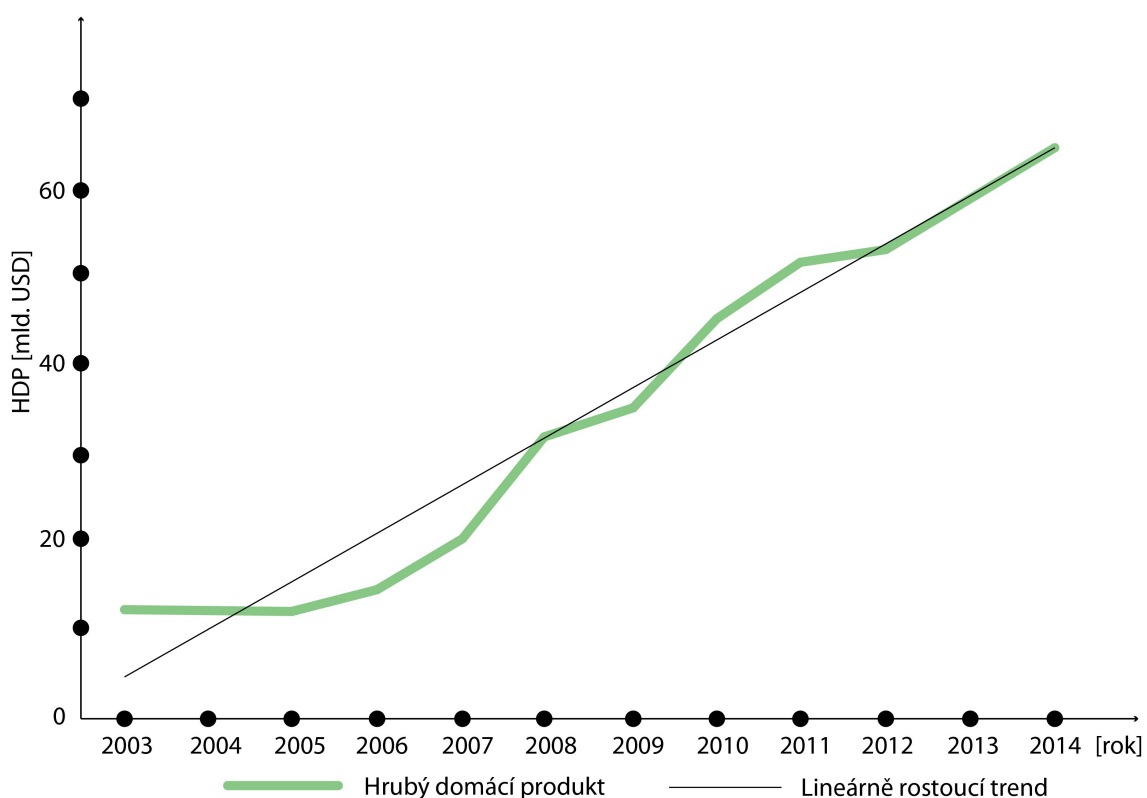
Obr. 15 Procentuální zastoupení zahraničních investic podle států v letech 2002–2010 a 2010–2015. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: DICA, 2015)

11.5.2 Vybrané makroekonomické ukazatele

Jedním z velkých nedostatků Barmy jsou nekvalitní data, především jejich častá absence v některých letech a nedůvěryhodnost. Následující ukazatele byly vybrány na základě úplnosti dat pro sledované období. Jejich pravdivost není možné nijak ověřit, převážná část dat je sice čerpána z mezinárodních databází, ale data jsou interpretována na základě hodnot přiznaných vládou. Mezi vybrané ukazatele patří *hrubý domácí produkt*, *míra inflace* a *nezaměstnanosti*, *import* a *export*.

Hrubý domácí produkt

Hrubý domácí produkt (dále HDP) je u Barmy stále rostoucí (viz obr. 16), až na rok 2005 kdy došlo k poklesu o 2 %. V roce 2014 dosáhl HDP svého maxima (64,33 mld. USD), což při srovnání s rokem 2004, kdy HDP se pohyboval kolem 12 mld. USD, je pětikrát více. V letech 2010–2012 se tempo růstu zvýšilo a vývoj vybočil od lineárního trendu. Mezi hlavní důvody pozitivního vývoje HDP v posledních letech patří silný růst produkce plynu, zkvalitnění služeb, přísun zahraničních investic a růst exportu.

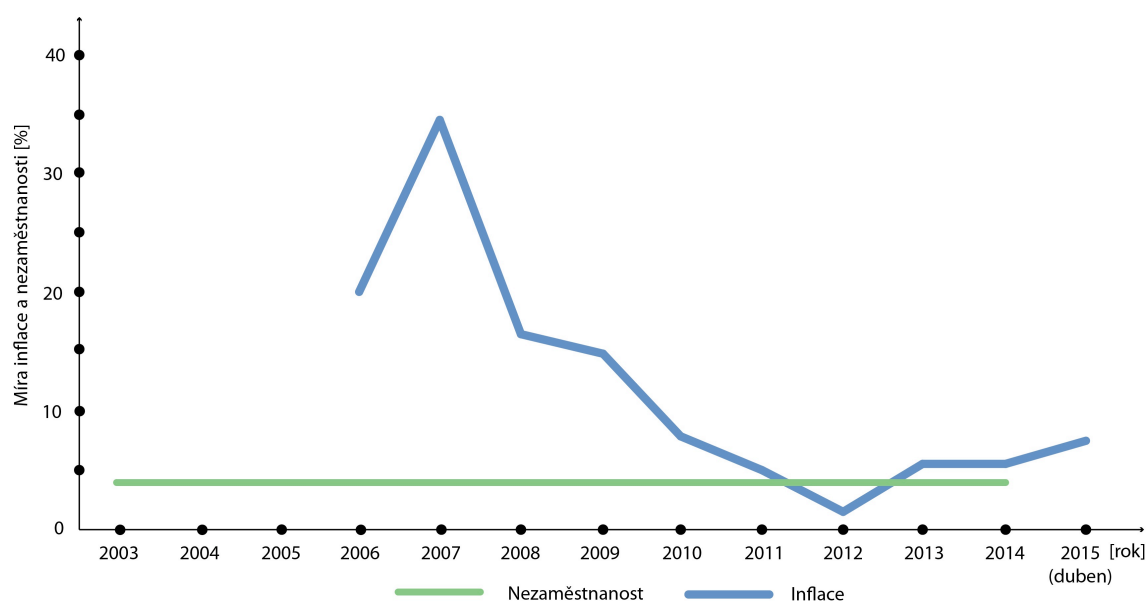

Obr. 16 Vývoj HDP v letech 2003–2014. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: Trading Economics, 2015; The World Bank, 2015)

Inflace a nezaměstnanost

Vývoj inflace je sledován v období 2006–2015, zatímco nezaměstnanost v letech 2003–2014 (viz obr. 17). U míry nezaměstnanosti je zajímavé, že její hodnota se za celé sledované období udržuje na 4 %.

Období do roku 2010 je v porovnání s obdobím po změně režimu doprovázeno silnou inflací. Přestože po roce 2007, kdy míra inflace dosahovala hodnoty téměř 35 %, došlo k jejímu poklesu, nebylo ani zdaleka dosaženo současných hodnot. V roce 2012 dosáhla míra inflace svého historického minima, kdy hodnota klesla pod 1,5 %. Následně došlo k růstu a to zejména z důvodu zvýšení cen potravin. V letech 2013 a 2014 byly hodnoty téměř konstantní, od roku 2014 došlo k opětovnému růstu, jehož příčina může být připisována opětovnému zvýšení cen potravin a vyšším cenám pronájmu nemovitostí a paliva. Růst cen potravin byl také způsoben zvýšeným vývozem rýže, což vedlo k jejímu nedostatku na domácím trhu.

Obr. 17 Vývoj míry inflace v letech 2006–2015 a míry nezaměstnanosti v letech 2003–2014. (Zdroj: vlastní práce, data použita z: SDBS-Asian Development Bank, 2015; Trading Economics, 2015; Asia Regional Integration Center, 2015)

Import, export a obchodní bilance

Do roku 2010 v zemi silně převažoval vývoz zboží a obchodní bilance dosahovala kladných hodnot (viz obr. 18). V roce 2011 byl poměr dovozu a vývozu téměř srovnatelný a od roku 2012 se situace obrátila ve prospěch dovozu. Celková obchodní bilance pak dosahovala záporných hodnot a v roce 2014 dosáhla minima přes -4 mil. USD.

Mezi hlavní položky vývozu v daném období se řadila ropa, drahé kameny, dřevo, luštěniny a rýže. Naproti tomu se dovážela ropa zpracovaná, stavební materiál, dodávky, osobní automobily a palmový olej.

Pro vývoz a dovoz jsou největší partneři Čína, Thajsko, Indie, Japonsko a Jižní Korea, pro samotný import pak Singapur.

Hodnoty, které byly použity pro zobrazení vývoje zahraničního obchodu, byly příznány vládou Barmy. Existuje vysoká pravděpodobnost jejich podhodnocení v důsledku existence černé ekonomiky, které se věnuje následující kapitola.

Obr. 18 Vývoj zahraničního obchodu Barmy v letech 2003–2014 (Zdroj: vlastní práce, data použita z: SDBS-Asian Development Bank, 2015)

11.5.3 Korupce v hospodářské oblasti

V kapitole o politických změnách byl zaznamenán i vývoj korupce v zemi. Součástí použitého indexu je i ukazatel korupce v ekonomické/hospodářské oblasti. Specifické formy korupce vyplývají převážně z povahy místní ekonomiky, ve které existují stále silné vazby mezi současným režimem a organizovanou trestnou činností. Jak již bylo dříve zmíněno, existují zde nepřesnosti v oficiálních statistikách a podle CIA World Fact Book jsou statistiky o zahraničním obchodu značně podhodnoceny. Příčinou zkreslení je značná velikost černého trhu a nezákonného obchodu v pohraničních oblastech (CHêne aj., 2012)

Geografické umístění zajistilo Barmě bohatství na přírodní zdroje. Zemědělství a těžební průmysl, konkrétně těžba zemního plynu a dřeva, a rybolov, generují podstatnou část národního důchodu. Pro pohraniční regiony byl a stále je typický obchod se surovinami a pašováním drog, přičemž je velmi náročné tyto činnosti kontrolovat. Dříve zde existovaly tajné dohody mezi obchodníky a bývalou vládnoucí vojenskou juntou, které umožňovaly těmto organizovaným skupinám beztrestně fungovat.

Dalším velkým problémem země je ilegální těžba dřeva. Značné množství dřeva je pašováno ze země přes čínské hranice. Přestože byly v roce 2007 uděle-

ny sankce ze strany USA a EU pro zákaz dovozu dřeva a dřevěných výrobků z Barmy, Velká Británie pokračovala s dovážáním výrobků přes jiné země, např. Čínu nebo Indonésii.

Kromě dřeva je země obdařena také velkým množstvím ložisek ropy, zemního plynu, drahých kovů či zdrojů vodní energie, které se nacházejí převážně v oblastech etnických menšin a jsou často příčinou konfliktů. Neexistuje zde žádná dokumentace o tom, v jakých oblastech jsou příjmy plynoucí z těžby těchto surovin přiznávány, avšak dle Human Rights Watch jen malá část z nich plyne do oblasti sociálních služeb, zdravotní péče a vzdělání.

Další artikl v zemi nabývající velkého významu je půda. Pozemek byl v Barmě po mnoho desetiletí politicky a ekonomicky citlivé téma. Veškeré pozemky v Barmě byly vlastněny vládou a až v posledních letech dochází k jejich postupné privatizaci. (Human Rights Watch, 2012) Z důvodu velkých projektů, jako výstavba ropovodů a plynovodů nebo menších projektů firem spojených s armádou, byli mnozí zemědělci nuceni se přesunout, aniž by získali přiměřenou kompenzaci. (Asian Legal Resource Centre, 2012) Proto byl v roce 2012 přijat nový zákon o zemědělské půdě s cílem omezit zabírání půdy, avšak stále si zde vláda nárokuje právo na konfiskaci zemědělské půdy s jakoukoli záminkou spojenou se státním projektem nebo národním zájmem. (TrustLaw, 2012)

Barma byla a z části stále je zemí utvářející známou jihovýchodní trigonu, tzv. Zlatý trojúhelník. Přestože dochází ke snižování produkce opia na globálním trhu a vláda rozšířila opatření v boji proti drogám, výroba a obchodování s narkotiky je stále majoritním problémem v pohraničních regionech země. (Yongan, 2012)

11.6 Vnější integrace Barmy

Integrace Barmy do organizace ASEAN, která počala v roce 1997, je nyní v aktivní fázi a je zde intenzivní zájem investorů, společností, zahraničních vlád a mezivládních organizací.

Barma se dostala do popředí mezinárodní pozornosti při plnění role hostitele Světového ekonomického fóra v červnu 2013, Jihoasijských her v prosinci 2013 a v roce 2014 předsednictvím samotného ASEAN. Za účelem pomoci při upevnění a urychlení reformy byly vytvořeny plány pro posílení regionální konektivity a požadavky na liberalizaci služeb a investic.

Ve střednědobém horizontu země může těžit z posílení obchodních a investičních vazeb a finanční spolupráce prostřednictvím různých iniciativ jako např. ASEAN + 3 Asian Bond Markets, iniciativa, která je garantem úvěru a investičních nástrojů a mobilizuje úspory asijských zemí jako následný zdroj finančních

prostředků na investiční potřeby. Tato pomoc však není zaručena. Integrace trhu ASEAN sice má velký potenciál pro konkurenceschopná odvětví a společnosti v Barmě, ale také na ni zvyšuje tlak, aby se připravila na to být konkurenceschopná před tímto začleněním. Barma je také dlouholetým členem Greater Mekong Subregion, což je fórum pro hospodářskou spolupráci, které si klade za cíl budovat subregionální projekty v oblasti dopravy, energetiky, telekomunikace, životního prostředí, rozvoje lidských zdrojů, cestovního ruchu, obchodu, investic v soukromém sektoru a zemědělství. (Dobbs aj., 2013)

11.7 Růst geopolitické významnosti Barmy

Barma je sužována mnohými problémy v různých oblastech. Jak již bylo zmíněno, je to země s různorodým etnickým složením a náboženstvím, které mají za následek velkou nestabilitu pro názorovou nejednotnost a sebeurčení. Dalším významným problémem je pak totalitní režim, který se zde vyvíjel desítky let a dokázal přetrhat veškeré vazby pro možnost rozvoje svobody a demokracie. Dalším podstatným problémem je obchod s drogami, kdy země společně s Laossem a Thajskem vytvářela a do značné míry stále vytváří tzv. "Zlatý trojúhelník". V neposlední řadě život Barmáncům komplikují přírodní katastrofy, především v oblastech pobřeží a ústí řek, které jsou pravidelně vystaveny cyklonům, tropickým bouřím a tsunami. Nejsilnějším cyklónem, který postihl velkou část země a způsobil obrovské škody, byl cyklón Nargis z roku 2008. Celá země je zároveň ohrožena zemětřesením, suchem a s ním spojenými požáry. (Charita ČR ve světě, 2011)

Přes všechny tyto negativní rysy je Barma v současnosti jednou ze zemí s největším potenciálem. Disponuje obrovským přírodním bohatstvím a příhodnou geografickou polohou mezi ekonomikami Indie, států ASEAN a Číny. Její břehy jsou omývány Bengálským mořem, které umožňuje obchodní spojení pro trasy vedoucí přes Indický oceán do Afriky, na Blízký východ nebo dále do Evropy. Země byla po dlouhou dobu izolována od mezinárodní komunity a také proto se jí vyhýbala globalizace světové ekonomiky. Uvolnění sankcí a zahájení politických a ekonomických reforem v průběhu posledních tří let vedlo k tomu, že země znovu vstoupila na globální scénu. Nyní nabízí světu nové příležitosti, přitahuje zahraniční firmy se zájmem investovat do energetiky a bohatých přírodních zdrojů země, telekomunikací, finančních služeb, výrobního sektoru či rozvoje infrastruktury. Přírodní bohatství není však jediným klíčovým zdrojem pro tuto oblast. Barma je obrovskou lidnatou zemí s 60 miliony

obyvatel, tudíž nabízí enormní množství pracovní síly a spotřební trh. (MZV ČR, 2014)

Do nedávných reforem neměla Čína prakticky žádnou konkurenci v zajišťování lukrativních zakázek. Po ukončení izolace, se však země postupně otevírá světu a dochází ke ztrátě absolutní závislosti na Číně. Společně s USA jsou to dvě mocnosti, které o tuto zemi s obřím potenciálem mají velký zájem. Zároveň jsou však zástupci dvou rozlišných, a dá se říci i protikladných směrů, proto je nyní Barma na pomyslném rozcestníku, který rozhodne o směru dalšího vývoje země.

11.7.1 Barma ve vztahu USA - Čína

Během období přísných ekonomických sankcí ze strany západních zemí se barmská vláda musela spolehnout na spolupráci se svým východní sousedem, tedy Čínou. Pro Čínu to byla velmi příznivá zpráva a během dlouholeté spolupráci se zvyšovala závislost Barmy. Čína tak mohla dovolit prosazovat v Barmě své vojenské a ekonomické zájmy. (Rose, 2013)

Po roce 2010 došlo k liberálním reformám, jejichž účel bylo vybudovat vztahy s novými potencionálními partnery. Tento krok lze chápat jako snahu o diverzifikaci svých vnějších zájmů, snížení závislosti na čínských investicích, které vláda vnímala jako ohrožení suverenity státu, a zvýšení bezpečnosti země. Příkladem snahy o snížení spolupráce bylo rozhodnutí prezidenta Thein Sein z roku 2011, kdy pozastavil výstavbu kontroverzní Myitsone přehrady na soutoku dvou řek, které tvoří Irrawaddy. Tento krok měl být zprávou pro vládu v Pekingu, že silné vazby s Naypyidaw nejsou samozřejmostí a že ani Čína nemá imunitu vůči proměnlivosti transformující se země. (Chalk, 2013)

Prezident B. Obama v začátcích reforem nabídl pomoc Barmě na obnovu mezinárodních vztahů a poznamenal, že je to jedna z jeho hlavních zahraničně-politických priorit v jihovýchodní Asii. (Lintner, 2013) Za tímto účelem USA pozastavila převážnou část ekonomických sankcí uvalených na zemi. Velkým milníkem pro obnovenou politickou diplomacii byla pak návštěva bývalé ministryně zahraničí H. Clinton v roce 2011. (Chalk, 2013)

Zahau je toho názoru, že čínská vláda otevřeně podporuje juntou, a proto Barmánci nemají Čínu v oblibě. Svou nenávist však neobrací vůči všem obyvatelům Číny, pouze vůči čínské vládě. Nepokoje na hranicích jsou pro Čínu nežádoucí, avšak obchod s Barmou je pro ni důležitý z hlediska udržení obchodu s ropou a přírodními zdroji. Naopak USA je především mladými lidmi vnímána jako nejmocnější země na světě a tudíž se na ni spoléhají asi nejvíce. Zároveň však mají kladné vazby i na Evropu a to zejména co se starších obyvatel Barmy týká. Ti dokonce věří více Evropě. Avšak samotným tamním aktivistům nezbývá

než se spoléhat spíše na východní sousedy jako je ASEAN a Čína, ale změny k lepšímu od této strany nepociťují. (Straková, 2010)

Čína má jednu velkou výhodu oproti USA, a to, že je bezprostředním sousedem a má prostředky k zasahování do vnitřních konfliktů v zemi. Barma je tak uprostřed soupeření dvou velmocí a bude muset přijmout důležité strategické rozhodnutí. Pokud si znepřátelí Čínu, její severní část země bude silně ohrožena. Mohlo by dojít k probuzení silného odboje UWSA (United Wa State Army), který již v minulosti byl podporován čínskými obchodníky se zbraněmi, a mohlo by tak dojít ke zhroucení příměří. Zároveň by došlo i ke zpomalení procesu zapojování se do světového společenství. (Chalk, 2013)

Yun Sun ze Stimson centra⁴ se ve svém článku zabývala Barmou ve vztahu k USA–Čína. Došla k několika klíčovým zjištěním (viz tab. 2).

⁴ Stimson centrum je nezisková globální bezpečnostní skupina expertů, založená ve Washingtonu, DC. Jejím hlavním posláním je usilovat o kroky jejichž cíl má za následek zvýšení bezpečnosti a míru ve světě.

V lednu 2014 došlo mezi Čínou a USA ke společnému prohlášení o spolupráci v Barmě. Byl to důležitý krok pro nový vývoj situace obou mocností v zemi.

Poprvé v historii byla Barma uvedena jako oblast pro budoucí spolupráci. Avšak mnozí experti se domnívají, že v realitě tato spolupráce bude vytvářet spíše další otázky než-li odpovědi a řešení. Ačkoli Čína a USA mají společné zájmy v oblasti stability, jde zde o náznak silné konkurence mezi oběma mocnostmi v boji o vliv v zemi a to ovlivňuje jejich spolupráci.

Čína vnímá nový americký zájem o zapojení se v zemi jako hrozbu pro své ustálené role v zemi.

Rychle se zlepšující vztah mezi USA a Barmou velmi ovlivnil existující čínské zájmy a obviňuje USA za zdržování politiky vůči Číně. USA úspěšně odcizily barmské tradiční vztahy s Čínou a poškodily tak stávající čínské komerční projekty v zemi (např. pozastavení kontroverzní čínské Myitsone přehrad). Hlavním důvodem pozastavení některých projektů je podle Číny podlézat USA. Američtí úředníci se vyjádřili ke své politice tak, že jejich politika v zemi je řízena svou a barmskou domácí politikou. Avšak tento výrok je mnohými čínskými analytiky zpochybňován. Ačkoli je obecně známo, že čínské vztahy s Barmou jsou způsobeny vlastním selháním, USA toho využila a prohloubila tyto negativní vztahy a rozšířila své působení.

USA zaměřily svou politiku v Barmě pro zlepšení vnitřních vztahů - růst demokracie a lidských práv, zatímco Čína vidí tyto priority za škodlivé pro šíření svých zájmů.

USA se záměrně vyhýbají otázce Barmy ve vztazích mezi USA a Čínou. Washington se snaží záměrně minimalizovat nepřátelství s Pekingem, kvůli možnému ohrožení demokratických procesů a jiných reforem v zemi. Ve skutečnosti, je Peking stále hrozbou, jelikož některé reformy nejsou přátelské k Číně a Čína tak může na oplátku oprášit svůj vliv u etnických skupin Kachin a Wa na severu země.

Nově deklarovaná spolupráce USA-Čína v Barmě neznamena zásadní změnu v blízké budoucnosti. Plynulé fungování této spolupráce je ještě v nedohlednu. Existence tření v americko-čínských vztazích v této souvislosti bude pravděpodobně stále přetrvávat.

Spolupráce USA - Čína v politických otázkách je obtížná. Každá spolupráce s Čínou na podporu demokracie není úplně v souladu s jeho politickým systémem. A přestože USA a Čína sdílejí některé společné cíle, jako je mírový proces a etnické uspořádání, každý má jiné priority a s nimi spojené i přístupy. Mezi přední společná témata patří spíše netradiční bezpečnostní hrozby v podobě boje s narkotiky, pandemickými nemocemi, terorismem a pirátstvím. Taková spolupráce by neměla být politicky vzrušující nebo ekonomicky výhodná pro žádnou stranu, a přesto by přispěla ke zlepšení obživy barmského lidu a položila sociální základ pro zdravý a udržitelný rozvoj.

Tab. 2 Vztah USA-Čína. (Zdroj: vlastní práce. Data použita z: Sun, 2014)

12 Přeměna režimu z pohledu zainteresovaných stran

V této části jsou zpracována data, která byla získána na základě zodpovězených otázek dotazníku od respondentů, jenž žijí v Barmě nebo jsou aktivně zapojeni do dění v této zemi.

Dílčí výzkumné otázky	Operacionalizované otázky
Jaké důvody mohly být příčinou nastartování změn v stanoveném systému, případně mají tyto změny vliv na možnou přeměnu k cestě demokratizace země?	Jsou nastolené reformy současné vlády zaměřené pro blaho celé země nebo jsou reformy vytvořeny "na oko" pro lepší možnost prosazení svých zájmů ve světě? Je Barma zemí, která se svými demokratickými reformami dala na cestu opravdové přeměny svého dosavadního nedemokratického režimu?
Jaké povahy nabývají důsledky těchto změn?	Bude mít růst externích společností, a zejména tok přímých zahraničních investic pozitivní dopad na všechny vrstvy společnosti. Jaký je Váš názor na nadcházející volby v listopadu? Budou v souladu s demokratickými pravidly nebo budou mít stejný charakter jako volby v roce 2010?
Do jaké míry došlo ke změně v politické, ekonomické a společenské oblasti?	Dochází dle cílů reforem k opravdovému umírnění mezi vládou a etnickými povstaleckými skupinami? Vedou bývalý političtí vězni relativně normální život a nejsou nijak nadále pronásledováni, jak přislíbila vláda? Nabývá reforma pro svobodu informací svého významu?
Do jaké míry došlo ke změně postoje okolního světa vůči Barmě?	Má Barma ekonomický potenciál, případně v jaké oblasti a pro jaké země? Získává Barma nabytím nové politické tváře země významnější geopolitický význam, případně pro které země se stává lukrativní?
Úvodní otázky	Jaký název pro zemi preferujete, Myanmar nebo Barma? Patří Barma mezi země s významným postavením v jihovýchodní Asii?

Tab. 3 Operacionalizace dílčích výzkumných otázek – otázky pro dotazník. (Zdroj: vlastní práce)

12.1 Charakteristika výzkumného souboru

Do samotného výzkumu bylo zapojeno 20 respondentů (viz tab. 4). Respondenti byli osloveni prostřednictvím elektronické pošty, kde byli obeznámeni s danou problematikou a následně odkázáni na samotný dotazník. Někteří respondenti uvedli své jméno, jiní pouze národnost či organizaci a někteří chtěli na vyžádání zůstat zcela anonymní. Proto pro lepší orientaci došlo k unifikaci a respondenti byli označeni písmeny A–S. Sběr dat probíhal v období 20. 10. – 24. 11. 2015.

Respondent	Jméno, organizace/národnost	Datum zodpovězení
A	Anonym, Barmánc	21.10.2015
B	Anonym, Burma Center Prague	22.10.2015
C	C. Amthor, Burma Center Prague	24.10.2015
D	Nyein Thu, Barmánc	27.10.2015
E	Kateřina Kysilková, Ruka pro život o.p.s.	28.10.2015
F	Nicholas Ganz, Burma Aktion (Germany)	28.10.2015
G	Thein Zaw OO, Barmánc	16.11.2015
H	Anonym, Yangon/Barmánc	16.11.2015
CH	ZYO, Chin Nationl Front	17.11.2015
I	Anonym, Karenni National Progressive Party/ Barmánc	17.11.2015
J	Anonym, Lahu Democratic Union/ Barmánc	17.11.2015
K	H. Caherrick, teacher/Karen Nation Unit	24.11.2015
L	Student, Barmánc/Karen	24.11.2015
M	Student, Barmánc/Karen	24.11.2015
O	Student, Barmánc/Karen	24.11.2015
P	Student, Barmánc/Karen	24.11.2015
Q	Student, Barmánc/Karen	24.11.2015
R	Student, Barmánc/Karen	24.11.2015
S	Student, Barmánc/Karen	24.11.2015

Tab. 4 Výčet respondentů. (Zdroj: vlastní práce)

Největší zastoupení měli respondenti z Barmy, zejména studenti. Další respondenti byli z organizace Burma Center Prague sídlící v Praze a Burma Aktion, německá organizace. Respondentkou byla i Kateřina Kysilková, jenž vystudovala Metropolitní univerzitu v Praze se specializací na asijské studia a mezinárodní vztahy.

12.2 Preference názvu státu a vnímání jeho postavení v jihovýchodní Asii

Zhodnocení bylo pro respondenty bráno jako úvod do následujícího setu otázek dané problematiky. Jednou z otázek byla preference pojmenování státu, jelikož se zde setkáváme s názvem Myanmar nebo Barma. Přestože se za oficiální název pokládá Myanmar, mnohé mezinárodní organizace a jiné instituce preferují název Barma.

Respondent	Významné postavení	Preference názvu Myanmar/Barma
A	Ano	bez preferencí
B	Ano	Barma, populární
C	Ne	Barma, populární
D	Ano	Myanmar - multietnicita, Barma jako majoritní etnikum
E	Ano	Barma
F	–	Barma - multietnicita, Myanmar -rasista, útlak největších skupin
G	Ne	bez preferencí
H	Ano	Barma
CH	–	Myanmar - multietnicita
I	–	Barma
J	–	Barma, Myanmar=nelegitimní
K	Ano	Barma
L	Ano	Barma
M	Ano	Myanmar - multietnicita, Barma jako majoritní etnikum
N	Ano	Myanmar
O	Ano	Barma
P	Ano	Myanmar
Q	Ano	Myanmar
R	–	Myanmar - multietnicita, Barma jako majoritní etnikum
S	Ne	Myanmar - multietnicita, Barma jako majoritní etnikum

Tab. 5 Preference názvu státu a vnímání postavení země v jihovýchodní Asii. (Zdroj: Vlastní práce)

Na otázku, zda-li Barma zaujímá významné postavení v jihovýchodní Asii, odpovědělo 12 respondentů Ano, 3 odpověděli Ne a zbylí respondenti neuvedli svůj názor. Respondent D se svou souhlasnou odpovědí podotknul, že: *„Její význam lze hledat jednak v její dobré geografické poloze, zejména pro obchodní cesty do jiných zemí, a také díky velkým zásobám přírodních zdrojů, tj. drahých kovů a zásobám zemního plynu, které mohou přilákat mnoho zahraničních subjektů.“*

Co se týče otázky ohledně preference názvu, respondenti jsou v určitém rozporu. Přestože od roku 1989 je oficiální název Svazová republika Myanmar, zkráceně Myanmar, větší polovina dotazovaných preferuje pojmenování Barma. Respondent J dokonce tvrdí, že: *„Myanmar byl v roce 1989 pojmenován režimem, takže jej nepovažuje za legitimní název státu.“* Odpověď respondenta I je obdobná: *„Cokoli je pojmenované barmskou armádou, je něčím, co pro mě ne-*

ní dobré.“ Další šest respondentů má také preferenci názvu Barma. Respondenti B a C preferují název Barma a vnímají ji jako více populární. Uživatel C používá název Myanmar jen pokud je v zemi. Respondent F vidí pod názvem Barma větší zastoupení etnik a v Myanmaru spíše útlak z hlavních dvou etnických skupin: „*Barma se ve skutečnosti skládá z asi 135 etnických skupin...Myanmar je jméno dvou největších etnických skupin v této zemi. Tyto skupiny nutí svou kulturu ostatním etnickým skupinám. Považuji jméno Myanmar jako rasista.*“ Tři respondenti nemají vyhraněný názor a jsou bez preferencí. Respondenti D, CH, M, R a S vidí v multietnicitě spíše název Myanmar, Barma je pro ně majoritním etnikem. Respondent D tvrdí, že: „*Myanmar zní jako název, který uznávají i jiné etnické skupiny oproti Barmě jako je Shan, Kachin a Mon.*“

12.3 Důvody změn a povaha reforem

Respondent	Reformy jako cesta k demokracii	Důvody změny režimu	Důvod pro řešení etnických konfliktů
	Ne, role vlády (armáda)	Zástěrka, upřednostnění zájmů armády a vlády	Vývoj země, přírodní zdroje
B	Ne	Zástěrka, podpora zahraničních zájmů	Nezájem o blaho lidu
C	Ne	Zástěrka, podpora zahraničních zájmů a armády	Snížení mezinárodního tlaku, přírodní zdroje, nezájem o blaho lidu
D	–	Podpora zahraničních zájmů	Přírodní zdroje, nezájem o blaho lidu
E	Ne, role vlády (armáda)	Zástěrka	Vývoj země, přírodní zdroje, blaho lidu
F	Ne	Zástěrka, porušování lidských práv, změna pohledu ostatních zemí	Nic se neřeší, nezájem o blaho lidu
G	Ne	Zástěrka	Neurčeno
H	Částečně	Zástěrka	Nezájem o blaho lidu
CH	Částečně	Menší změny	Přírodní zdroje
I	Ne, role vlády (armáda)	Zájmy vlády, porušování lidských práv	Nezájem o blaho lidu, přírodní zdroje
J	Ne, role vlády (armáda)	Zástěrka, pouze slova ne činy	Nezájem o blaho lidé
K	Ne, role vlády (armáda)	Zástěrka, podpora zahraničních zájmů	Nezájem o blaho lidu
L	Neučeno	Zástěrka, podpora zahraničních zájmů	Přírodní zdroje
M	Neučeno	Zástěrka	Blaho lidu
N	Ne, role vlády (armáda)	Zástěrka, podpora zahraničních zájmů	Blaho lidu
O	Ne	Zástěrka, podpora zahraničních zájmů	Vývoj země
P	Ne	Upřednostnění zájmů armády	Národní jednota

		a vlády	
Q	–	Zástěrka, upřednostnění zájmů armády a vlády	Mír
R	–	Zástěrka, podpora zahraničních zájmů	Nezájem o blaho lidu, pro okolní svět
S	Ne	Zástěrka, podpora zahraničních zájmů	Národní jednota

Tab. 6 Důvody změn a povaha reformem. (Zdroj: vlastní práce)

Na otázku, jak vnímají aktuální změny vyvolané reformami a zda-li vedou tyto reformy k přeměně země v prodemokratickém směru, se téměř všichni respondenti shodli na záporném tvrzení. Stále silnou roli zde hraje vláda a armáda, která by ve státě, kde vládne opravdová demokracie, byla aktivní pouze tehdy, když by ji lid potřeboval. Respondent I tvrdí: *„Každý může říct „mám tě rád“, ale je rozdíl, jestli tyto slova jdou od srdce nebo pouze z úst. Svůj systém mění rychle v demokratický, ale celkový postoj vedení zůstává stejný. Takže nazývat, že je něco demokratické, neznamena, že je to opravdu demokratické.“* Respondent J vidí možnou změnu pouze u jedné osoby, prezidenta: *„Myslím si, že Thein Sein možná chce změny, ale možná, že je jediný, kdo chce demokracii. Neustále dochází k bratříčkování s armádou, je stále větší rozdíl mezi bohatými a chudými, a tady ve vesnicích se nic nezměnilo.“*

Respondent K je také názoru, že reformy zatím nevedou k demokracii, spíše je vnímá jako zástěrku. Jednak pro silné postavení armády a vlády, a také ve vnímání pojmu demokracie v asijských zemích: *„Demokracie je relativní pojem v Asii. Jen hrstka zemí, které jsou produktem asijské kultury, věří, že každý občan by měl mít srovnatelnou politickou moc s vládními vůdci.“*

Respondent H a CH vidí jisté změny, ale jen v některých směrech. Respondent CH: *„To je těžká otázka. V některých oblastech se věci lepší, ale v některých místech se stále bojuje.“*

Mezi hlavní důvody změn, které nastaly po volbách v roce 2010, vidí převážná část respondentů ve vlastním zájmu vlády a její zahraniční politice. Tyto změny vidí pouze jako zástěrku a hlavní problémy jako porušování lidských práv, stále přetrvávají. *„Přetrvávají zde občanské války a hlavními oběťmi jsou obyčejní lidé etnických menšin. Stále existují důkazy o masovém znásilňování etnik, novináři jsou stále zatýkáni a vesnice etnik jsou vypalovány. Ale pohled na zemi cizích národů se změnil,“* tvrdí respondent F. Stejného názoru je i respondent D: *„...současná vláda dělá reformy pro podporu zájmů vlády v zahraničí, pro jejich vlastní blaho, protože korupce je v Myanmaru obrovský problém.“* Pouze respondent CH vidí v reformách menší pozitivní změny.

Jedním ze zásadních problémů při přeměně země je situace v pohraničních oblastech. Vláda si je moc dobře vědoma, že dokud nebude vyřešen problém boje mezi armádou a etnickými skupinami, nedojde k opravdovému posunu. Na základě toho, vláda pomocí mírových smluv řeší tuto situaci. Problémem mírových smluv je i jejich zmatečnost. Dle respondenta B: *„Dohody vytváří určitý zmatek pro jednotlivé etnické skupiny, a to je také jedním z důvodů, proč některá etnika smlouvu nepodepsaly.“* Velká část respondentů vidí hlavní důvod vlády v nastolení míru – touhu za ovládnutím přírodních zdrojů. *„Byl jen čas změnit jejich strategii. Přestože se začaly podepisovat mírové smlouvy, stále probíhají útoky proti některým etnickým skupinám.“* Výpověď respondenta I shrnuje téměř všechny odpovědi respondentů: *„Řeky jsou znečištěné, stromy mizí. Lidé teď musí jít daleko, aby získali dobrou vodu nebo si musí koupit balenou vodu, jinak budou nemocní. Vláda prostě jen vidí velké rezervy přírodních zdrojů a chce je řídit. To, že lidé v bojích umírají a dochází k ničení jejich domovů nevidí jako záměr, proč by vláda měla ukončit tyto boje.“* V návaznosti na zájmy vlády je dalším uvedeným důvodem snížení mezinárodního tlaku a vývoj země, především stabilní ekonomiky. Názor respondenta E: *„Hlavní motivací je pravděpodobně hospodářský vývoj - dosáhnout stability a přilákat nové investory.“*

Respondenti P a S vidí hlavní důvod v budování národní jednoty. Respondent S: *„...chtějí jednotu, ale zatím jednotní nejsou.“*

Se zajímavou myšlenkou přišel i respondent J, který vidí existenci bojů jako podmínku pro udržení armády: *„Bez rebelů, nemůže armáda existovat. Jaký je smysl příměří? Možná, že mají plán pro etnické skupiny, aby nakonec bojovali proti sobě navzájem.“*

12.4 Povaha dopadů změn

Respondent	Volby 2015	Dosah investic a jejich dopad
A	Nedemokratické, diskriminace etnik	Ne, nerovnost vrstev, nespravedlnost
B	Nedemokratické	Ne
C	Nedemokratické, diskriminace	Ne, zvýšení nerovnosti vrstev, nespravedlnost
D	Nedemokratické, podpora NLD	Ano, růst soutěže, zrušení monopolu, snížení cen
E	Více demokratické	Neurčeno, dle budoucí kontroly
F	Nedemokratické, diskriminace	Ne, pouze vláda, její okolí a investoři, otroctví lidí
G	Podpora NLD	Ne
H	Neurčeno	Ano

CH	Nedemokratické, podpora NLD	Ne, otroctví lidí
I	Nedemokratické	Ne, pouze vláda, její okolí a investoři
J	Nedemokratické	Neurčeno, předpoklad dobrých společností
K	Diskriminace	Ne, pouze vláda, její okolí a investoři
L	Demokratické, kontrola a diskriminace	Ne, pouze vláda, její okolí a investoři
M	Více demokratické	Ne
N	Nedemokratické, kontrola	Ne
O	Demokratické	Ne
P	Nedemokratické, kontrola	Ne
Q	Demokratické	Částečně
R	Více demokratické	Ne, pouze vláda, její okolí a investoři
S	Demokratické	Ne

Tab. 7 Povaha dopadů změn. (Zdroj: vlastní práce)

Další otázky se týkaly letošních voleb, které se konaly v listopadu 2015 a míry dosahu investic v zemi. Někteří dotazovaní odhadovali na základě dosavadních příprav na volby. Zbylí respondenti, kteří odpověděli až po konání voleb, čerpali přímo z aktuálního dění.

Nadcházející volby v listopadu 2015 s sebou přinášely negativní pocity. Dva respondenti, měli neurčitou odpověď a respondent E jako jediný viděl tyto budoucí volby jako: „*Více svobodné, spravedlivé a transparentní než dříve, ale pro mnohé strany bude jejich existence obtížná.*“ Další označovali volby za nedemokratické, se silnou diskriminační politikou v rámci zákonů vycházejících z Ústavy z roku 2008 či doplňkových zákonů. Respondent A tvrdí: „*Volby nebudou zcela demokratické, protože jsou založeny na ústavě, která je určena k ochraně síly armády a v prospěch USDP. Některé zákony jako je zákaz veřejného shromáždění se vztahuje pouze na opozici. Zároveň velká část obyvatel nemůže hlasovat, například etniku Rohingya – je jim odepíráno občanství.*“ Respondenti mají také velkou víru v opoziční stranu NLD, dle respondenta D: „*Není pochyb o tom, že většina občanů Barmy a v zahraničí fandí NLD (Su Ťij strana). Ale s nečestností současné vlády a jejímu rozhodnutí je těžké říci, co se stane.*“ Zajímavá odpověď byla od respondenta G, který se nevyjádřil zcela přímo k otázce, ale spíše podotknul, že: „*... budou do takové míry demokratické, jako bude procentuální vítěství strany NLD.*“

Co se týče respondentů, kteří mohli čerpat již z vlastních zkušeností, převládaly pozitivní hlasy. Převážná část je viděla jako demokratické, ale někteří z nich cítili i značnou kontrolu. Navíc, jak tvrdí respondent K, objevila se zde

opět diskriminace: „Vím, že aby bylo možné hlasovat, člověk musí mít průkaz barmského občanství. Pro mnoho menšin je však těžké získat tento průkaz.“

Změny způsobily otevření se Barmy světu, a s tím i nové pole působnosti pro zahraniční investice. Otázkou však je, co tyto investice přináší a mají-li pozitivní vliv na všechny vrstvy společnosti. Převážná většina respondentů se domnívá, že pozitiva z investic platí pouze pro ty z nejvyšších řad společenského žebříčku, lidem, kteří jsou přidružení vládě nebo samotným investorům. Dle respondenta C: „Většina populace je systematicky vyloučena z účasti z důvodu nedosažené úrovně vzdělání a žijí daleko od míst, kde se změna děje... Mnoho lidí je v nevýhodě, protože zahraniční investoři způsobují růst cen, například za pronájem. Rozdíl mezi bohatými a chudými se zvyšuje.“ Navíc zde respondenti vidí prohlubování nerovnosti mezi lidmi a negativní vliv investic vůči pracovním podmínkám v podobě nízkého platu pro zaměstnance. Podobně negativního názoru je respondent R: „Pomáhají pouze vládě a ničí vesnice.“

Respondent K má k investicím také negativní pohled, zvláště pro obyčejný lid. „Rozhodně ne, naopak. Stále doufám, že existují zahraniční investiční programy, které pomáhají ve všech úrovních společnosti, ale zatím jsem o žádné neslyšela.“ Svou odpověď doplnil zprávou od Ethnic Nationalities Council z roku 2011. kde citoval, že: „Z větší části byly doposud projekty realizovány s malým ohledem na lidi v těchto oblastech. Předchozí vlády ukázaly, že hospodářský rozvoj je prvořadý a nahrazuje všechny ostatní otázky, včetně blahobytu lidí a ochrany životního prostředí. Ale je naděje, že současná vláda podnikne kroky ke zvrácení této politiky.“ Dva dotazovaní D a H vidí v investicích budoucnost v růstu soutěže, která by způsobila snížení cen a zrušení monopolu v zemi. H tvrdí: „Ano, umožněním zahraničních investic se bude více podporovat hospodářská soutěž na trhu, která způsobí pokles cen. Ale především je v zemi nutná konkurence, pro zrušení monopolních firem, které provozují „kumpáni“ a vláda/vojenští činitelé.“

Respondenti E a J se přímo nevyjádřili, spíše stanovili předpoklady pro dobrý vývoj. Vidí jej v kontrole/monitorování procesu mezinárodními organizacemi a existenci zahraničních firem s dobrým vedením.

12.5 Vztah vlády a etnik, existence svobody

Respondent	Pozitivní vývoj vlády a etnik	Svoboda infomací	Život politických vězňů
A	Ne (celostátně), částečně	Ne, vězení za kritiku vlády	Relativně svobodný
B	Ne	Ano	Ne

C	–	Částečně, vězení za kritiku vlády	Ne, bez záruky
D	Víra v budoucnost	Ne	Ne, bez záruky
E	Ne	Částečně	Neurčeno
F	Ne	Ne, vězení za kritiku vlády	–
G	Částečně ano	Ne	Relativně svobodný
H	Ano	Ano	Relativně svobodný
CH	–	Částečně	Neurčeno
I	Ne	Ne	Ne, bez záruky
J	Částečně, převážně však ne	Ne, vězení za kritiku vlády	Ne
K	Částečně, nadvláda	Částečně	Neurčeno
L	Částečně	Ne	Neurčeno
M	Ne	Ano	Neurčeno
N	Ano	Ano	Neurčeno
O	Ano	Ne	Neurčeno
P	Ano	Neurčeno	Neurčeno
Q	Ne	Ne	Ne
R	Ne	Ano	Neurčeno
S	Ne, nadvláda	–	Neurčeno

Tab. 8 Vztah vlády a etnik, existence svobody v zemi. (Zdroj: vlastní práce)

Celkové hodnocení respondentů pro tento set otázek je spíše negativní. Co se týče vývoje mírového jednání mezi vládou a etniky, je polovina dotazovaných názoru, že změny zatím výrazně nenastaly, stále chce mít vláda celou zemi pod kontrolou. Respondent E se vyjádřil k dané otázce s tím, že opravdová komunikace mezi stranami zatím neexistuje: „...*nikdy nebyla žádná skutečná komunikace mezi vládou a revolučními etnickými armádami.*“ Objevuje se zde větší skupina názorů, že změny jsou pouze částečné, jsou zaměřeny spíše jen na určitá etnika či určité situace. S tímto názorem se ztotožňuje například respondent L: „*Chtějí pomoci pouze barmském etniku, ostatní je nezajímají.*“ Respondent A nevidí smír celostátně, na základě mírových smluv vidí pouze jistou spolupráci s některými skupinami, „*NCA (Celostátní dohoda o příměří) není celostátní, ani to není příměří, ale možná jen smlouva s některými stranami.*“ Respondent J vidí u vlády snahu pouze pokud je to pro danou situaci v jejím zájmu. „*Podle toho, kdy je potřeba, aby s námi spolupracovali. Ale nemůžeme věřit současné vládě, protože říkají jednu věc, a pak udělají něco jiného.*“ Mnohým lidem nezbyvá jen věřit, že situace se zlepší. Stejně jako je tomu respondent D, který doufá, že: „*Mírové diskuze, které proběhly v posledních letech budou efektivní a povedou k vyřešení problému.*“

Svoboda projevu byla jedním z hlavních úskalí bývalého režimu. Nová vláda slíbila zacílení se na tuto problematiku. Část respondentů zde vidí jisté pokroky ve svobodě, například podle respondenta M: *„Můžeme psát, protože máme právo.“*

Ale přetrvává zde jeden z hlavních nedostatků a to hrozba vězení za kritiku vlády. Na tento fakt upozorňuje převážná část respondentů, příkladem je respondent A: *„Hodně podnikatelských činností vlády jsou zahaleny tajemstvím. Ti, kteří píšou kousavě o prezidentu Thein Sein ještě stále můžou jít do vězení.“*

Respondent D shrnul svou odpovědí řadu názorů ostatních respondentů, kteří se na tyto změny dívají stále kritickým pohledem: *„Reforma pro svobodu informací má v Barmě před sebou ještě dlouhou cestu. Současná vláda je stále velmi opatrná, jaké informace občané dostanou skrz noviny a jiná média. Nemluvě o našem vzdělávacím systému, který je velmi striktně strukturovaný.“*

Politici vězni byli ukázkou toho, že v zemi svoboda projevu opravdu nefunguje. Po jejich propuštění, jim vláda přislíbila, že nebudou nijak stíháni kvůli jejich minulosti. Mnozí respondenti nedokázali na tuto otázku odpovědět, týkalo se to především většiny studentů Karen. Menší část tvrdí, že život bývalých politických vězňů je relativně svobodný, druhá polovina vidí jejich svobodu bez záruky. I když jim stát přislíbil, že nebudou nijak sledováni, někteří jsou toho názoru, že stále jsou na seznamu sledovaných. *„Mohli by žít poměrně „normálním“ životem. Vláda je prohlásila za svobodné, ale jsou stále na seznamu sledovaných“*, takového názoru je respondent D. Navíc bývalí politici vězni velmi těžko nalézají k současné vládě důvěru. Dotazovaný C má za to, že: *„Počet politických vězňů se zvyšuje. Pokud vím, stále se potýkají s problémy. Nemají moc důvěru k vládě, neexistuje žádná záruka. Kdykoli bude policie chtít, může je zatknout.“*

12.6 Potenciál pro okolní svět

Respondent	Růst ekonomického potenciálu	Geopolitický význam
A	Ano	Zaujímá
B	Ano, Čína	Žádný
C	Ano, cestovní ruch, obchod	Zaujímá
D	Ano, cestovní ruch, obchod, přírodní zdroje	Zaujímá, okolní země
E	Ano, Čína, Indie, Západ, obchod, přírodní zdroje, služby	Zaujímá
F	Ano, negativní vliv	Zaujímá, okolní země, Čína, Evropa, USA

G	Ano, cestovní ruch, Západ	Žádný
H	Ano, cestovní ruch, Západ	Zaujímá
CH	Ano, přírodní zdroje, restrukturalizace ekonomiky	–
I	Podmínka lepší vlády	–
J	Podmínka lepší vlády	–
K	Ano, přírodní zdroje, Západ, Čína, Thajsko	Zaujímá, okolní země
L	Ano, Západ, Thajsko, Čína	Zaujímá
M	Ano, Čína, Thajsko	Zaujímá
N	Ano, Čína	Žádný
O	Ano, Čína, Thajsko	Žádný (vnímá jen svůj stát – Karen)
P	Ano, Čína, Západ	Zaujímá
Q	Ano	Neurčeno
R	Ne, Čína, Thajsko, Singapur ad. (země, které působí delší dobu)	Zaujímá
S	Neurčeno	Zaujímá

Tab. 9 Růst potenciálu Barmy pro okolní svět. (Zdroj: vlastní práce)

Změna probíhající v Barmě přináší změnu pohledu ostatních států. Tyto změny mohou mít za následek růst ekonomického potenciálu země a tím i růst obchodních partnerů. Téměř všichni respondenti vidí v Barmě silný ekonomický potenciál, zejména v přírodních zdrojích, obchodu a cestovním ruchu, avšak i za předpokladu restrukturalizace ekonomiky. Respondent CH je toho názoru, že pokud lidé budou chtít, je možné udělat zemi lepší: *„Barma má mnoho přírodních zdrojů, ale zatím z nich těží pouze vláda a armáda. Naše ekonomika je velmi nízká, a proto ji potřebujeme „upgradovat“. Jestli to bude možné a lidé budou chtít, můžeme tuto zemi zlepšit.“* Velký problém vidí respondent F v tom, že vývoj je na úkor přírody. *„Barma je zemědělská země. Téměř všichni lidé pracují jako zemědělci. Přírodní zdroje jsou využívány zahraničními společnostmi. Otázkou je, zda-li je ekonomický růst podstatný za tu cenu, že téměř všechny lesy jsou zničeny.“* Kromě Číny a okolních zemí, jsou budoucími významnými obchodními partnery země západního světa (USA a některé země EU). *„Jak můžete udělat dobrý dům bez dobrých základů? Myslím si, že se nemůžeme vyvíjet ekonomicky, dokud naše vláda nebude lepší. Je třeba, aby bylo více lásky, upřímnosti a odpuštění mezi lidmi v Barmě,“* odpověděl respondent I.

Co se týče geopolitického významu, tři respondenti se zdrželi své odpovědi, jeden měl neurčitou odpověď a čtyři respondenti nevidí žádný geopolitický význam v zemi. Respondent O nevidí v Barmě význam pro okolí, jelikož se hlásí pouze ke Karen národnosti, nikoli k celé zemi. Respondent A je toho názoru, že

v určitých směrech nabývala země svého významu i v minulosti. „*Myanmar má geopolitický význam v regionu. Význam je zvýrazněn v průběhu politického přechodu v posledních letech a podobného významu nabýval i během světových válek.*“

13 Interpretace výsledků

Následující kapitola se věnuje interpretaci získaných výsledků ve formě odpovědí na stanovené dílčí výzkumné otázky.

13.1 Jaké důvody mohly být příčinou nastartování změn ve stanoveném systému, případně mají tyto změny vliv na možnou přeměnu k cestě demokratizace země?

Hlavními faktory, které mohly být jednou z příčin změn, jsou vliv vládnoucí elity, s ním spojený, zevnitř zahájený, proces redemokratizace a částečně také tlak mezinárodního okolí na základě sankční politiky. S. Huntington nazývá celkový proces přeměny, v jehož čele stojí vláda a její rozhodnutí, transformací, kdy se uvedou do pohybu změny v existujícím systému a dají tak impuls ke zrodu myšlenky na přeměnu svého dosavadního nedemokratického režimu. Vláda se v Barmě postavila do čela přechodu a celý proces je tak v jejích rukou. Navíc jedním z důvodů změn je myšlenka toho, že k prosazení svých zájmů by mohla napomocť právě změna systému. Izolovanost země v současném věku globalizace není ideálním stavem pro vývoj země kupředu, ať už je země demokratická či nikoli.

Vláda zastává myšlenku, že hlavním důvodem pro změnu režimu je zlepšení života obyvatel a zvýšení celkové úrovně země. Mnozí jsou však názoru, že blaho lidu je pouze zástěrkou pro okolní svět a pravým důvodem je především dosažení cílů, které jsou ve prospěch vlády, potažmo armády, a také změna pohledu zemí na Barmu. Ta je již několik let v členství ASEAN a obchoduje s některými asijskými zeměmi, zejména Čínou. Avšak zbylé země pozastavily spolupráci a zahájily proti Barmě sankční politiku v důsledku porušování lidských práv. Vláda nastartovala reformy, které mají zajistit zlepšení v oblasti lidských práv, svobody, úrovně života obyvatel a hospodářské situace země. Dále mají přinést řešení problematiky s etnickými skupinami či snížení korupce. Všechny tyto počáteční sliby způsobily snížení tlaku mezinárodního okolí, zrušení převážné části sankcí (zbrojní embargo zůstalo) a zrození myšlenky na budoucí spolupráci v oblasti obchodu a investic.

Některé cíle stanovené vládou jsou upřímné, Thein Sein možná demokratickou změnu opravdu chce, ale je pouze jedním z mála, který ve vládě zastává tento názor. Vláda si je velmi dobře vědoma, že problematika s etnickými povstaleckými skupinami je jednou z hlavních překážek dalšího vývoje země. Oblasti, kde probíhají boje s etniky, jsou největší zásobárny plynu a přírodních zdrojů. A právě zde vzniká otázka, zda-li smír s etniky má za cíl ukončit zabíjení obyvatel či získat úplný přístup k těmto zdrojům. Mnozí nabývají toho názoru, že ukončení zabíjení a ničení vesnic není hlavním záměrem míru, nýbrž je jím především kontrola bohatství země v podobě zdrojů. Navíc zde vyvstává myšlenka toho, že pokud nebudou existovat rebelové, tak funkce armády je ve velké většině pro Barmu zbytečná.

Vláda a nejvyšší představitelé země společně s prezidentem často charakterizují tyto reformy jako demokratické. Lze říci, že určitých změn tyto reformy dosáhly. Mnoho zemí se začalo po vyhlášení a zavedení těchto změn dívat na Barmu jako na zemi, která počala svou cestu k demokratické přeměně. Ke změnám dochází, ale velmi pomalu. Přestože dochází k přeměně systému v demokratický, vláda stále funguje na principech minulého režimu. Ve volbách 2010 si země zvolila novou vládu a sesadila tak vojenské představitele z vedení, avšak zastoupení ve vládě si vojenští činitelé udrželi posty uzákoněnými v ústavě. V listopadových volbách 2015 vyhrála s převahou opoziční strana NLD, ale na základě existence určitých zákonů se představitelka Su Ťij nemůže ucházet o funkci prezidentky.

Lidé mohou projevovat svůj názor, ale v omezené míře. Jejich projev nesmí být směřován proti vládě či prezidentovi, jinak jim hrozí trest vězení. Přestože vláda vyhlásila postupné propouštění politických vězňů, ne všichni byli opravdu propuštěni a také došlo k opětovnému zatýkání i k smrti. V rozporu s demokratickými reformami je existence diskriminačních zákonů, které jsou primárně směřované proti opozičním politickým stranám a proti etnickým skupinám, které vyznávají jiné náboženství.

13.2 Jaké povahy nabývají důsledky těchto změn?

Změny, které nastaly v Barmě, mají jak pozitivní, tak negativní dopad. Po roce 2011 se země začala otevírat světu. Po dlouhé době došlo k pozastavení mnohých sankcí a došlo k přílivu nových investičních příležitostí. Příchod investorů se zdá být pro zemi významnou motivací ke změnám v oblasti rozvoje infrastruktury a celkové modernizaci země. Růst počtu zahraničních firem způsobuje snížení monopolu na trhu a tak na trh vstupují i firmy, které nejsou ve vlastnictví převážně bývalých armádních velitelů. Postupně dochází k diplomatickým rozhovo-

rům se zeměmi a obnovují se sídla zahraničních ambasad. Celkově došlo k mezinárodnímu uvolnění a Barma se stala více otevřená okolí. Kromě zmíněných ambasad zde nyní sídlí i Světová banka, která od roku 2013 vydává každoročně zprávy a na základě nového protikorupčního zákona dochází k boji proti korupci v zemi. Mezi pozitiva lze řadit i doplňkové volby v roce 2012, které způsobily to, že v parlamentu zasedli i zástupci opoziční strany NLD.

Současná vláda, která změnila svůj status na civilní, se začala soustředit na problematiku oblasti bránící v jejím vývoji. Mezi ty nejkritičtější se řadí úroveň svobody a boj s etniky v pohraničních oblastech.

Problematiku s etnickými skupinami začala vláda řešit pomocí mírových jednání u jednotlivých etnik. Výsledkem je Celostátní dohoda a příměří, která byla v říjnu 2015 podepsána vládou a osmi etnickými skupinami.

Problémem pro etnika je chápání mírových smluv. Některým se zdají smlouvy velmi nejasné a zaujímají spíše názor, že než o smíru se hovoří o dohodě. Pokud by došlo ke smíru se všemi etnickými skupinami, jejich podmínkou bude určitá autonomie. To je pro vládu nepřístupné. Jednak proto, že by to přineslo rozvoj černého trhu, který by pak mohla mít za následek špatný obrázek u mnohých partnerských zemí, ale zároveň by vláda ztratila samotnou kontrolu nad zdroji.

Dalším důsledkem změn je to, že přestože došlo k sesazení armádních velitelů z vedoucích míst vlády, byli umístěni na pozice úředníků, do čela státních firem a došlo tak k vytvoření nové vrstvy společnosti s velkým vlivem v zemi.

Zahraniční investice dokážou být přínosem pro rozvojové země, ale musí s nimi vláda umět dobře naložit. Jinak je zde pak možnost vzniku negativních dopadů, které postihují zejména ty nejnižší vrstvy pomyslného trojúhelníku a těží z něj jen ti, kteří jsou nejvýše.

Příchod investorů vidí někteří respondenti jako významný problém v rozšíření už tak velkých rozdílů mezi bohatými a chudými. Navíc existence trendu levné pracovní síly umožňuje zahraničním firmám přiznávat velmi nízké platové ohodnocení. Přítomnost investorů také způsobuje růst nájmu, které si místní chudí obyvatelé nemohou dovolit a touha po zdrojích je pak na úkor devastace přírody. Nutnou podmínkou pro růst investic v souladu se zdravým klimatem pro obyvatele je mezinárodní dohled nad celkovou situací v zemi a také existence zodpovědných firem.

Další negativní dopady může způsobovat zpřístupnění komunikačního serveru Facebook. Ten se stává často jediným zdrojem online zpráv a často bývá zneužíván jako nástroj pro podněcování rasové diskriminace. Komunikační služby tak slouží pro šíření dezinformací a projevů nenávisti k problematice Rohin-

gya. V roce 2012 došlo k falšování zpráv a fotografií anonymním Facebook uživatelem ve spojitosti s násilím ve státě Rakhin.

13.3 Do jaké míry došlo ke změně v politické, ekonomické a společenské oblasti?

Vláda společně s prezidentem Thein Sein ihned po jeho jmenování vytyčila několik hlavních cílů pro rozvoj země v mnohých oblastech. Samotný prezident kritizoval ve svém projevu dosavadní chování armády a ujišťoval lid, že se již nebude opakovat. Některých stanovených cílů bylo dosaženo, části však zatím ne.

Mezi nejvýznamnější události, které provázely prodemokratické reformy, lze zařadit propuštění převážné části politických vězňů a Su Ťij z domácího vězení. Pyidaungs Hluttaw se ukázal jako jeden z hnacích motorů reformy a měl hlavní zásluhu na tom, že se strana NLD dostala zpět do politického dění.

Postupně dochází k liberalizaci práv občanů a také privatizaci státního majetku. Problematika s etniky je řešena na základě mírových jednání a smluv. Všechny tyto pozitivní události způsobily snížení hodnot indexu Freedom in the World z 7 (maximální) na 5,5. U dílčích hodnot ukazatele Občanské svobody došlo k poklesu ze 7 na 5 a u Politických práv ze 7 na 6. Tyto hodnoty platily v období 2012/2013. V roce 2014 došlo k opětovnému růstu a jak hlavní index tak jeho dílčí ukazatelé nabyly hodnoty 6. Celkový status země je však po celé období Not Free (nesvobodná).

Vysoké hodnoty ukazatele a status nesvobody je zapříčiněn negativními událostmi, které provází transformaci země. Mnozí lidé se stále cítí nesvobodně a pozitivní změny v podobě zákonů o povolení konat klidné demonstrace a liberalizaci vidí jen jako zástěrku pro zlepšení statusu země u mezinárodního okolí. Panuje zde silná diskriminace občanů, například vůči svobodě vyznání, zejména u etnické muslimské skupiny Rohingya.

Stejného charakteru jako u politických změn nabývají změny ve společenském životě obyvatel, konkrétně ve svobodě projevu v oblasti tisku a internetu. Došlo k viditelným pozitivním změnám, ale zároveň i těm negativním. Mezi nejvýznamnější kladné události se řadí odblokování zpravodajských webů jako Reuters, BBC, Democratic Voice of Burma a videoseveru YouTube. Dále pak dochází k propuštění osob uvězněných za novinářskou činnost. Celkově se omezila cenzura a sdělovací prostředky mají možnost být aktivní v tématech politických zpráv a zapojují se do větší kontroly činností vlády a parlamentu. Nepochybně byla navázána mezinárodní spolupráce v rámci poskytování telekomunikačních služeb a infrastruktury.

Všechny zmíněné události a řada dalších přispěly k pozitivnímu růstu hodnot indexů svobody tisku a internetu. V roce 2013 dosáhly nejlepších dosavadních výsledků, a to pro Freedom of the Press byla hodnota 70 a pro Freedom of the Net hodnota 60. S touto hodnotou došlo poprvé ke změně statusu země na Partly Free v oblasti svobody internetu. Svoboda tisku stále zůstala ve stavu Not Free. V roce 2014 oba indexy nabyly statusu Not Free. V zemi docházelo k opětovnému věznění novinářů a mnoho serverů se stalo cílem anonymních kybernetických útoků. Velkým problémem je nedostatečná infrastruktura, kdy jen asi 2 % obyvatel má přístup k internetu. Vysoké poplatky za satelitní televizi jsou příčinou situace, kdy poměrně vysoké procento obyvatel je bez přístupu k informacím.

V současnosti se Barma nachází ve fázi hospodářského růstu. Podporuje zlepšení úrovně infrastruktury, která je základem pro budování investičního prostředí. Růst investic je sice v převážně jev příznivý, ale bez stabilní ekonomiky zbytečný. Proto jsou mnozí toho názoru, že podmínkou pro budoucí rozvoj je restrukturalizace celkové ekonomiky země a samozřejmě existence schopné vlády.

Příkladem pozitivních kroků, které se udály, je ustanovení plovoucího kurzu měny Kyat, jenž nyní reflektuje skutečné prostředí země. Dále státní a multi-ratelární dlužitelé zrušili či refinancovali velkou část dluhů země. Došlo ke schválení zákona o budování Speciálních ekonomických zón, mezi nejvýznamnější se řadí Thilawa o rozloze 20 000 ha, jejímž hlavním zdrojem financí jsou japonské konglomeráty. Dále došlo k posílení autonomie Centrální Banky. Mezi další významné změny se řadí obnovení zákona o zahraničních investicích v roce 2012. Změna přinesla řadu nových investorů a zároveň došlo k diverzifikaci investic. Kromě stále podpory průmyslového odvětví (těžba zemního plynu a ropy, energie a hornictví) dochází nově k investicím do cestovního ruchu, výroby, dopravy a dalších odvětví.

Na základě srovnání makroekonomických ukazatelů v čase dochází k pozitivnímu vývoji v růstu HDP. Naproti tomu míra nezaměstnanosti nabývá více jak 10 let stálou hodnotu 4 %. Míra inflace v zemi dosáhla v roce 2012 historického minima, kdy došlo k poklesu pod hranici 1,5 %. Větší otevřenost země zajišťuje růst celkového objemu importovaného a exportovaného zboží. V důsledku vyššího importu (stavební materiál, zpracovaná ropa, dodávky a osobní automobily) dochází v posledních letech k záporné obchodní bilanci. Není jisté, zda-li je veškerý export země příznán. Mnoho expertů se domnívá, že výsledky jsou značně podhodnoceny na základě existence černé ekonomiky.

Mezi bariéry, které mají nebo by v budoucnu mohly mít negativní vliv na rozvoj země, se řadí existence nepravdivých a neúplných informací a dat, chudoba v zemi (čtvrtina celkové populace), nižší kvalita pracovní síly („odliv mozků“), nelegální podnikání, korupce, špatná zemědělská situace (obavy z budoucího nedostatku potravin), otázka autonomie etnik, nízká úroveň vzdělání a zdravotnictví a v neposlední řadě tvorba nových skupin ve společnosti (podnikatelé, bývalí vojenští hodnostáři aj.).

Významným problémem v zemi je zmíněná korupce. Barma se po mnoho let řadí mezi nejvíce zkorumpované země světa. Dle Indexu vnímání korupce se řadila do roku 2012 mezi pět nejvíce zkorumpovaných zemí světa. Od roku 2013 se její pořadí zlepšilo a dokonce skóre indexu dosáhlo přes hodnotu 20 (2,0), do té doby bylo v rozpětí 1,5–1,9. Mezi časté problémy patří využívání osobních vztahů a sympatií v kombinaci s absencí řádných výběrových řízení. V důsledku privatizace dochází k využívání vztahů mezi vládou, armádou a jejich blízkými přáteli. Silná omezení donutila mnoho jedincům v neúčasti na letošních volbách. Jedním z problémů je i to, že je zde silná rozpočtová autonomie. V únoru 2014 parlament jmenoval protikorupční komisi pro potírání korupce a úplatkářství. Tato komise byla založena na základě antikorupčního zákona z roku 2013.

13.4 Došlo ke snížení vlivu armády po nastolení civilní vlády?

Barma byla po mnoho let pod nadvládou armády. Její slovo bylo považováno za rozhodující a cokoli se dělo podléhalo armádě. Vše bylo řízeno a kontrolováno a to ve všech oblastech života. V minulosti lidé vnímali armádu pozitivně, byla pro obyvatele jistotou pořádku v zemi, avšak tento pozitivní vztah nevydržel dlouho.

Barma již v minulosti využívala armádu při řešení nepokojů v zemi nebo po vládním převratu působila ve funkci prozatímního vedení země. Od roku 1962 stanula armáda ve vedení natrvalo a Barma začala být považována za autoritativní byrokraticko-vojenský režim s přímou vojenskou formou vlády. V zemi tak nastalo období, kdy panovala silná kontrola řízená vojenskými hodnostáři a úředníky. Tato forma vlády, v jejímž čele stanula vojenská junta, trvala s patnáctiletou přestávkou v období 1974–1988 (země byla transformovaná na nepřímou vojenskou formu vlády v programu socialismu) do konce roku 2010.

Po volbách v roce 2010 se postavení armády změnilo. Nebyla již v čele vlády, jejíž forma se přeměnila na nepřímý vojenský nebo také kvazi-vojenský režim. Vznikl tak hybridní systém, který má prvky vojenské vlády a demokracie.

Přestože vláda byla složená z civilistů, vliv armády zůstal přesto velmi silný. Na základě Ústavy 2008 náleží armádě čtvrtina křesel v dolní a horní komoře parlamentu. Navíc rozhodnutí vrchního velitele ozbrojených sil je konečné a průkazné. Ozbrojené složky mají pravomoc spravovat a rozhodovat o věcech armádních sil. Přestože není armáda oficiálně u moci, získala novou roli ve státě s obdobnou silou vlivu. Nyní se armáda zhostila funkce aktivního pozorovatele nad vývojem země a zároveň udává směr procesu přeměny. Vysocí představitelé ozbrojených sil mají nejen vliv na poli politickém, ale i v oblasti ekonomiky, zejména nerostných surovin, které jsou významným peněžním přínosem pro zemi.

13.5 Do jaké míry došlo ke změně postoje okolního světa vůči Barmě?

Geografická poloha a nerostné bohatství zajišťuje Barmě významnou pozici v oblasti jihovýchodní Asie. Obchodní trasy vedoucí přes Indický oceán do Afriky, na Blízký východ nebo dále do Evropy, velké zásoby drahých kovů, dřeva, zemního plynu i lidské síly, to vše přináší Barmě příležitosti. A přestože tyto zdroje přináší zahraniční investice, neustálé porušování základních práv a svobod způsobilo odvrácení převážné části mezinárodní podpory, zejména západních zemí.

Vše se však začalo měnit po roce 2011, kdy změna politiky vlády způsobila pozitivní reakci zahraničních vlád se snahou podpořit tyto změny zmírněním svých dosavadních stanovisek vůči Barmě a uskutečněním opětovných jednání.

Přesto si mnoho států zachovává svou obezřetnost ve spolupráci s Barmou, jelikož si uvědomují, že země má dosud velmi nízkou transparentnost investičního prostředí a stále existuje silný vliv armády v oblasti ekonomiky země. Kromě zbrojní oblasti, kde embargo v zemi přetrvává, mnoho zemí, především USA, země EU, Kanada či Austrálie, pozastavilo svou sankční politiku vůči Barmě. Jejich rozhodnutí podpořit tuto zemi v přeměně stále přetrvává.

Do roku 2011 byla Čína největším obchodním partnerem a prakticky neměla žádnou konkurenci v zajišťování lukrativních zakázek. Toto se však s příchodem reforem a ukončením izolace změnilo a nyní se Barma stává cílem i pro jiné země, zejména zde roste zájem USA. Obě země mají v některých oblastech společné zájmy, například v podpoře kontinuity Barmy, ale existují zde i oblasti prosazování svých vlastních zájmů, zejména co se celkého vlivu v zemi týče. Vztahy mezi Barmou a Čínou nejsou již tak pevné jako dřív. Přestože za touto změnou vidí Čína především USA, obecně je známo, že k tomuto oslabení došlo vlastní chybou a USA pouze využily této příležitosti. Dá se tedy říci, že vztahy ohledně Barmy jsou mezi těmito velmocemi napjaté.

Kromě USA a Číny jsou významnými partnery i země ASEAN, Jižní Korea, Singapur, Indie, Japonsko a také Velká Británie či Norsko. Největšího ekonomického potenciálu v současnosti nabývá odvětví obchodu, těžby dřeva, drahých kamenů a zemního plynu či cestovní ruch a telekomunikace. Podmínkou pro ekonomický růst a příchod investorů je nutná restrukturalizace ekonomiky a především schopná vláda, která zajistí blaho celé společnosti. Navíc je nutné podotknout, že přestože dochází ke zvýšenému zájmu okolních zemí, ekonomický růst probíhá často na úkor životního prostředí.

14 Návrh řešení

Na základě výsledků diplomové práce lze říci, že reformy způsobily určité změny ve vývoji země. Nelze však říci, že tyto změny vedou pouze k budování demokratického státu. Hlavním problémem je to, že mnoho událostí jde navzájem v protichůdném směru. Navíc dle odpovědí respondentů mnozí obyvatelé zatím nepocítili převážnou část změn ve svém každodenním životě.

Jedním z možných návrhů řešení je zvýšení propustnosti změn do nejnižších vrstev společnosti, aby i lidé v těch nejizolovanějších vesnicích dokázali zaznamenat změny k lepšímu. Lidé v těchto oblastech zatím stále pocítují silnou diskriminaci, chudobu, nízkou úroveň vzdělání a nedostatek lékařské péče. Vláda schvaluje kontroverzní zákony, které omezují práva minoritních náboženských skupin a zakazují výuku v místním jazyce. Abychom mohli hovořit o tom, že v zemi pozitivní změny převládají, musejí tyto změny nejdříve pocítit ty nejnižší vrstvy společnosti, tedy běžní občané Barmy.

V návaznosti na tuto problematiku se řeší i dopad investic. Přestože zahraniční investice zajišťují rozvoj země, mohou být doprovázeny i negativy, která mají většinou přímý dopad na běžné obyvatele v zemi. Problémem je především špatné přerozdělování peněz, špatné pracovní podmínky, silné narušení životního prostředí, ztráta práce nebo vlastních domovů. Je tedy nutné, aby vláda dbala na dlouhodobou udržitelnost země a kladla si tento cíl jako podmínku při uzavírání smlouvy s investory. Zahraniční firmy by však měly mít vlastní svědomí a zachovat tvář zodpovědných firem.

Barma je zemí, která je silně ohrožena přírodními katastrofami. V období monzumů je velká část země postižena povodněmi. Pobřeží je často ohroženo cyklony, tropickými bouřemi a zatopením moře v důsledku tsunami. Další ohrožení země je způsobeno častým zemětřesením, sesuvům půdy či požárům v suchých obdobích. Výsledkem těchto pohrom je ztráta na lidských životech, destrukce vesnic či devastace zemědělské půdy. Proto je nutné, aby vláda posíl-

ila znalost zvládnout krizovou situaci v komunitách ohrožených různými katastrofami. Je nutností, aby se vláda vyhla chybě z roku 2008, kdy bývalá vláda odmítla pomoc od mezinárodních organizací během ničivého cyklonu Nargis. Měla by učinit kroky pro zahájení spolupráce při řešení krizových situací a snažila se tyto situace podchytit a co nejvíce předejít následným škodám.

Dalším návrhem je zlepšení úplnosti a pravdivosti dat a informací. Pokud země nenabízí věrohodné informace, na základě kterých se mnozí investoři rozhodují, je pak velmi jednoduché ztratit potencionálního obchodního partnera. Zásadním nedostakem je zatajování skutečné ekonomické situace v zemi a úrovně infrastruktury. Například černý trh po mnoho let tvořil podstatnou část produktu země, jejíž výše je odhadována na výši přiznaného HDP státu.

Kromě zlepšení kvality dat a informací by se měla vláda zaměřit na větší transparentnost vlastní činnosti a omezení své autonomie při využívání státního rozpočtu.

Barma by měla pokračovat ve své zahraniční politice, měla by být stále nákloná novým partnerským zemím a stále by se měla snažit snížit jejich silnou závislost na svém silném sousedovi, Číně.

Jeden z problémů lidé vidí v tom, že mnoho úkonů, které vláda provádí, probíhá bez vědomí občanů. Rozdělování výnosů z investic je silně regulované vládou a zaměřené jen na vybrané oblasti výhodné pro samotnou vládu. Vláda by se tedy měla zaměřit spíše na podporu těch oblastí, které jsou v přímém spojení s obyvateli. Mělo by dojít k silnější podpoře oblastí jako je zemědělství (zlepšení úvěrové politiky pro podporu nákupu nových strojů, plodin a hnojiv), zdravotnictví, infrastruktury ve všech částech země a školství (zvýšení současné nízké úrovně vzdělání).

Dalším návrhem pro nastolení opravdové demokracie v zemi je začít se soustředit na blaho celého lidu, nikoliv jen vybrané společnosti. Samotní respondenti jsou názoru, že vláda jedná pouze na základě vlastní vůle, ve svůj prospěch a za účelem dosažení zahraničních cílů. Vláda by tedy měla přehodnotit svůj záměr a vládnout v zájmu celé společnosti.

Vláda touží po udržení silného vlivu a tak reformy a zákony, které pevný režim uvolnily, byly doplněny o dodatky a další ustanovení, jenž mají uvolnění opět sevřít, avšak v méně viditelné formě pro okolní svět.

Příkladem mohou být volby v roce 2015, kdy přestože byly mnohými označeny za svobodné a došlo k vítězství strany NLD, mnozí voliči byli diskreditováni a nemohli se voleb zúčastnit. Důvodem byla například neschopnost identifikovat se, ovšem například kmenům Rohingya byly identifikační karty neprávem odebrány samotnou vládou. Dalším příkladem v oblasti svobody přijímání in-

formací, jímž vláda dokazuje svou progresi, je legalizace mezinárodních televizních kanálů, avšak předražené poplatky za satelitní signál si běžný obyvatel Barmy nemůže dovolit.

V souvislosti s tímto návrhem je nutná změna i v ustanoveních týkajících se vlastnictví půdy. Přestože došlo ke zlepšení podmínek postavení zemědělců, jejich půda, zdroj obživy převážné části Barmánců, je v nejistém držení. Vláda si nárokují půdu kdykoli odebrat v případě, jedná-li se o blaho státu. V praxi k tomu dochází zejména z důvodu výhodné investice.

To aby vláda dokázala být jednotnou v tak diverzifikované zemi není v budoucnu zatím zcela představitelné. Přesto je jasné, že pro vývoj vpřed je nutný mír v zemi. Proto by měla vláda hledat kompromis. Záchranou pro tento problém může být dobře fungující lokální společenství, které by mělo na starosti urovnání konfliktů s etniky. Jednotlivá etnika by měla dostat větší právo rozhodovat o své existenci. Zároveň by však mělo etnikum dodržovat jisté povinnosti vůči své zemi. Bohatství z přírodních zdrojů, kterými jednotlivá etnika disponují, by mělo z části být použito na podporu rozvoje dané oblasti a zároveň by mělo být využito i na rozvoj zbylých částí země pro zaručení rovnoměrného rozvoje země bez výrazných disparit. Etnika by měla být vládou motivována k tomu, aby nedocházelo k nelegálnímu obchodu s přírodními zdroji. A to především dobrou vládou a její činností, která se bude odrážet na pozitivním vývoji života těchto etnik.

Za vleklou problematiku s etniky se také řadí výrazný antisemitismus vůči jinému náboženství než buddhismu. Přestože vláda přislíbila podporu i jiných náboženství, v zemi panuje silná diskriminace a dochází k hnutím, které šíří svou propagandu vůči muslimskému náboženství. Vláda by tedy měla uskutečnit významné kroky pro nastolení rovnosti vyznání a měla by být více aktivní vůči těmto hnutím. Zároveň by měla změnit svou politiku vůči diskriminovanému etniku Rohingya, uznat jejich barmskou národnost a být více snášenlivá vůči jejich vyznání.

Další změnou je úprava znění Ústavy z roku 2008. Již od roku 2003, kdy byl vyhlášen „Plán k demokracii“, se začala vláda připravovat na budoucí změny. Součástí těchto příprav pak byla i Ústava z roku 2008, která umožňuje v budoucnu přeměnu vojenské vlády na civilní, avšak bez dopadu na bývalé armádní důstojníky a velitele. Ústava je v současnosti jedním z největších zdrojů moci. Armádě je ponecháno silné postavení v zemi, i když není v čele státu.

Dalším kontroverzním ustanovením je nemožnost volit prezidenta, který má rodinné příslušníky jiné státnosti. Tento zákon má za účel diskriminovat zejména opoziční kandidáty.

Některé zákony v ústavě stále představují bariéru pro pozitivní přeměnu země a je potřeba, aby její současné znění bylo upraveno. Pomoci by mohlo omezení moci armády zrušením jejího pevného zastoupení v horní a dolní komoře parlamentu a snížení pravomoce vrchního velitele obrojných sil. Dalším krokem je pak zrušení zákona stanovujícího podmínky kandidatury na post prezidenta. Tyto změny by pak umožnily usilovat o prezidentskou funkci i Su Ťij.

15 Diskuze

Při analýze situace v oblasti společenského života a politické svobody se vychází z hodnocení událostí, které mají dopad na vývoj země. V oblasti ekonomiky a hospodářského růstu se využívá také hodnocení kroků vlády, které jsou prokazatelné, ale zároveň probíhá analýza situace na základě dostupných dat, například míry inflace, HDP země, exportu a importu. Číselná data byla čerpána z datových serverů provozovaných vládou nebo vládními organizacemi, díky čemuž není zaručena jejich úplná validita. Existují zde pochybnosti nad jejich správností v důsledku úmyslného zkreslení vládou. Hlavním důvodem pro takové počínání je přítomnost černé ekonomiky a korupce v zemi. Proto například ukazatelé HDP země či balance obchodu mohou být silně podhodnoceny. Obchod s drogami, dřevem či lidmi by měl jinak silný vliv na výši HDP.

Přestože ve většině rozvojových zemích, kde se turismus stal hlavním zdrojem příjmů, je znalost anglického jazyka již standardem, z odpovědí a korespondence s respondenty byly patrné zásadní nedostatky. Příčinou mohlo být buď nedostatečné pochopení otázek, nebo právě omezená slovní zásoba při formulaci odpovědí. Mnohdy se tak stalo, že odpovědí na otevřenou otázku bylo pouze strohé ano či ne.

V průběhu sběru dat došlo také ke zjednodušení některých otázek terénními pracovníky, kteří byli v přímém spojení s obyvateli. To bylo často nevyhnutelným krokem pro zajištění pochopení otázky. Někteří respondenti nebyli schopni se svojí angličtinou na delší otázku odpovědět nebo neměli tolik zkušeností v důsledkem nízké či jednostranné informovanosti.

IV ZÁVĚR

16 Závěr

Cílem práce bylo analyzovat a interpretovat změny v Barmě po nastolení civilní reformistické vlády prezidenta Thein Sein. K dosažení cíle byla využita metoda pozorování, analýzy a komparace dat a událostí ve sledovaném období. Dále byl proveden kvalitativní průzkum v podobě strukturovaného dotazníku jako nástroj pro získání dalších užitečných dat. Respondenty tvořili především obyvatelé Barmy a lidé z vybraných organizací, které mají blízký vztah k dané problematice.

V teoretické části probíhalo studium dostupných zdrojů v knižní a elektronické podobě zabývajících se především demokratizačními procesy a nedemokratickými režimy. Byl definován samotný pojem demokracie a procesy, které jsou spojené s demokratizací země. V rámci přechodu nedemokratického režimu směrem k demokratickému byly určeny typy přechodů podle S. Huntington. Dále byly popsány nedemokratické režimy dle vybraných typologií známých teoretiků jako je J. J. Linz nebo S. Finer a byla definována role opozičních stran v těchto režimech. Poslední kapitoly se zabývají sankční politikou, která je často uplatňována v zemích, kde dochází k porušování lidských práv, a pojmem geopolitika včetně způsobu jeho chápání v minulosti a současnosti. Navazující vlastní práce se věnuje samotnému výzkumu zvolené problematiky a jejím výstupem je zhodnocení výsledků a vlastní návrhy řešení.

V úvodu vlastní práce je uveden historický kontext. Barma fungovala po dlouhá léta v izolaci v čele s vojenskou juntou. Silně autoritativní režim omezoval téměř veškeré činnosti společnosti, na které jsme v demokratických zemích zvyklí. Během období docházelo k porušování lidských práv, na což reagovala řada států vyhlášením embarga. Po volbách v roce 2010 byla armáda sesazena z nejvyšších vládních křesel a do čela země se po několika desítkách let dostala civilní vláda. Nově jmenovaný prezident s vládou vyhlásily nové cíle, které měly povahu prodemokratických změn. Začalo se hovořit o tom, že Barma vstoupila na cestu přeměny za demokratizací země.

Změny, které nastaly po nové vládě, byly pak zkoumány v rámci analytického oddílu praktické části. Došlo ke zpracování a vyhodnocení změn zvolených indexů a získaných dat ze statistických zdrojů. Výsledky byly následně provázány a porovnány s výpověďmi respondentů, které byly získány dotazníkovým šetřením. V rámci zkoumaného problému byla charakterizována současná forma

režimu ve srovnání s minulým obdobím. Do roku 2010 byla země pod silnou vládou přímého vojenského autoritativního režimu. V současnosti nabývá Barma spíše režimu kvazi-vojenské formy, kde existuje hybridní systém vojenské vlády s prvky demokracie.

Změny v rámci politického života a společenského dění v zemi byly hodnoceny podle zkoumaných indexů, odehraných událostí a odpovědí respondentů. Zlepšila se úroveň svobody v zemi, došlo k propuštění politických vězňů, byly právně uznány opoziční strany a lidé mohli svobodně cestovat i mimo hranice země. Na základě nových vládních ustanovení došlo k omezení cenzury v oblasti svobody projevu, uvolnila se svoboda tisku i užívání internetu.

Přes všechny pozitivní události v zemi stále dochází k situacím, které nejsou pro demokratický režim typické. V zemi je stále zakázáno vyjadřovat se negativně o vládě či prezidentovi a svoboda internetu i tisku byla zavedena s tím, že v zemi jsou velmi vysoké poplatky za přístup k těmto službám.

Jednou z podmínek pro posun Barmy vpřed je urovnání vztahů s etniky. Mírové smlouvy vidí etnika spíše jako prostředek pro získání kontroly nad celou zemí, zvláště nad přírodními zdroji. Skutečné usmíření je v nedohlednu, jelikož existuje zásadní rozdíl v chápání autonomie. Vláda preferuje centralizovanou vládu, avšak mnohá etnika si přejí větší autonomii. Dalším problémem jsou pak diskriminační praktiky vlády proti vybraným etnikám.

V další části analýzy byly využity makroekonomické ukazatele, které společně s odehranými událostmi a odpověďmi respondentů hodnotily vývoj hospodářství Barmy a růst významu jejího geopolitického postavení. Hlavním přínosem ekonomických změn byl zejména příchod zahraničních investic. Došlo k pozastavení sankcí a tím i ke zvýšení počtu investorů v zemi. Vláda přijala řadu opatření a zákonů, které mají pozitivní vliv na vývoj ekonomiky a podporují boj proti korupci v zemi. Kromě Číny, která v zemi měla už dlouhá léta své zastoupení, mají o tuto zemi zájem i USA. Země s tak odlišnou politikou, vytváří někdy silné rozbroje v budování svého vlivu.

Tak jako v předešlých oblastech jsou i ekonomické změny provázeny negativními dopady. Dochází k omezené distribuci výnosů z investic a potřebné oblasti jako je zdravotnictví či školství nejsou zatím více finančně podporovány. Mnozí jsou toho názoru, že z výnosů těží nejvíce vláda a samotné firmy. Nutno zmínit, že negativním důsledkem rozvoje a investic je devastace krajiny, lesů, vodních toků a půdy.

Jedním ze zjištění je také to, že na změny je nutné se dívat z více úhlů pohledu. Z globálního hlediska skutečně dochází k pozitivní přeměně země, avšak většiny obyvatel Barmy se tyto změny dotýkají jen okrajově. Lidé stále pociťují

silnou diskriminaci, chudobu a obecně nízkou podporu ze strany vlády. Navíc i přes existenci nových zákonů v oblasti lidských práv a pozitivní kroky vlády došlo k zavedení několika ustanovení, které působí spíše jako krok zpět.

Reformy mají za následek bezesporu pozitivní změny, avšak v tak krátkém období nelze jednoznačně určit, zda se Barma vydala správným směrem za demokracii. Doposud byly veškeré změny pod kontrolou vlády a armádních činitelů. Po vítězství opoziční strany NLD v nedávných listopadových volbách by však mohlo dojít k dalším změnám, které by zajistily pozitivní vývoj pro celou společnost. Pokud by došlo k omezení vlivu armády, především změnou ústavy, byla by Barma o krok blíže k opravdové demokracii.

Na základě vlastní analýzy dat a zhodnocení odpovědí respondentů bylo dosaženo stanoveného cíle. Byl popsán charakter dosavadních změn, jejich dopad na život v zemi a vedlejší následky, které tyto změny způsobily. Velkým přínosem pro vyhodnocení byly názory respondentů, kde jejich převážná část je odrazem skutečné reality v zemi. V návrhu řešení byla uvedena vlastní doporučení pro změny, které by měla Barma podstoupit za účelem zlepšení do-savadní situace. Dalším výstupem práce je pak přehledná infografika, která shrnuje změny ve vývoji země po zvolení nové vlády a zároveň je doplněna o názory respondentů z dotazníkového šetření.

17 Literatura

Asian Legal Resource Centre, *Myanmar at Risk of Land-Grabbing Epidemic*. [online]. 2012. cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://Barma.burmapartnership.org/2012/06/myanmar-myanmar-at-risk-of-land-grabbing-epidemic/>

AUNG-THWIN, Michael A. *Of Monarchs, Monks, and Men: Religion and the State in Myanmar: Religion and State in Southeast Asia Series with a Preface by Michael A. Aung-Thwin* [online]. In: . Asia Research Institute, 2009 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z: http://www.ari.nus.edu.sg/wps/wps09_127.pdf

Barma: dějiny a zeměpis. Burma Center Prague 2013[online]. [cit. 2015-11-29]. Dostupné z: <http://www.burma-center.org/cs/barma-dejiny-a-zemepis/>

Barmská junta vyhlásila první volby po dvaceti letech a udeřila na opozici. *IDnes.cz* [online]. 2010b [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/barmska-junta-vyhlasila-prvni-volby-po-dvaceti-letech-a-uderila-na-opozici-1td-/zahranicni.aspx?c=A100813_162305_zahranicni_stf

Barmská disidentka má letos opustit domácí vězení. *Týden.cz* [online]. 2010a [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: http://Barma.tyden.cz/rubriky/zahranici/asie-a-oceanie/barmska-disidentka-ma-letos-opustit-domaci-vezeni_156315.html#.VHHUPofGqW5

BEČKA, Jan. *Dějiny Barmy*. Vyd. 1. Lidové noviny, 2007. ISBN 80-7106-520-X.

BERTELSMANN Foundation. *Myanmar Country Report* [online]. 2012 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: <http://Barma.bti-project.org/country-reports/aso/mmr>

- BIERSTEKER, T. J., I. CAMERON, S. E., ECKERT, E. COSGROVE a A. HALE-GUA. *International Sanctions: Between Wars and Words* [online], 2010: Routledge. Editori: Staibano C., Wallensteen P. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=xF9_AgAAQBAJ&pg=PT39&lpg=PT39&dq=Consensus+from+the+bottom+up?+Assessing+the+influence+of+the+sanctions+reform+process.&source=bl&ots=p4YVieW3jg&sig=obfcMX-7ONTUretp9uuGh6WiO9I&hl=en&sa=X&ved=oahUKEwju9OCi3bbJAhWHPBQKHQ_XAYMQ6AEIzAA#v=onepage&q=Consensus%20from%20the%20bottom%20up%3F%20Assessing%20the%20influence%20of%20the%20sanctions%20reform%20process.&f=false
- BISSINGER, Jared a Linn Maung Maung. *Subnational Governments and Business in Myanmar* [online]. The Asia Foundation. Yangon, Myanmar, 2014 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://asiafoundation.org/resources/pdfs/SubnationalGovernmentsandBusinessinMyanmarEnglish.pdf>
- BÜNTE, Marco, a Clara Portela. Myanmar. The Beginning of Reforms and the End of Sanctions [online]. GIGA Focus, no. 3, 2012, 1–4 [cit. 10.11.2015]. Dostupné z: <<http://Barma.isn.ethz.ch/Digital-Library/Publications/Detail/?lng=en&id=143186>>
- Burma Campaign UK. Burma's 2015 Elections and the 2008 Constitution. In: Burma Briefing [online]. London, 2015, s. 23 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z: <http://burmacampaign.org.uk/media/Burma's-2015-Elections-and-the-2008-Constitution.pdf>
- CHALK, Peter. AUSTRALIAN STRATEGIC POLICY INSTITUTE. *On the path of change: Political, economic and social challenges for Myanmar*. 2013 [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: https://Barma.aspi.org.au/publications/on-the-path-of-change-political,-economic-and-social-challenges-for-myanmar/SR62_Myanmar.pdf
- Corruption Perceptions Index: Overview. Transparency International [online]. 2015 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: <http://www.transparency.org/research/cpi/overview>

- CHÊNE, Marie a Robin Hodess. Overview of corruption in Burma (Myanmar) [online]. Anticorruption resource center-Transparency International. 2012 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.u4.no/publications/overview-of-corruption-in-burma-myanmar/>
- Human Rights Watch, *World Report 2012 Burma*. [online]. 2012. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://Barma.hrw.org/world-report-2012/world-report-2012-burma>
- Asian Legal Resource Centre, *Myanmar at Risk of Land-Grabbing Epidemic*. [online]. 2012. cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://Barma.burmapartnership.org/2012/06/myanmar-myanmar-at-risk-of-land-grabbing-epidemic/>
- Čerstvé obchodní a investiční příležitosti pro české firmy. In: *Ministerstvo zahraničních věcí ČR: Ekonomická diplomacie* [online]. 2014 [cit. 2014-11-25]. Dostupné z: http://Barma.mzv.cz/ekonomika/cz/akce_zu/yangon-publish-cz-obchod_ekonomika_rozvoj-cerstve_obchodni_a_investicni.html
- Data and Statistics. DICA [online]. Yangon, Myanmar, 2015 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://dica.gov.mm.x-aas.net>
- DOBBS, Richard, Heang Chor a Doan Nguyen Hansen. *Myanmar's moment: Unique opportunities, major challenges* [online]. McKinsey Global Institute. 2013 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: http://charltonsmyanmar.com/wp-content/uploads/2013/10/CHARLTONS-93756-v1-Myanmar_Mining_Conference_DICA_Presentation.pdf
- DREZNER, Daniel. *How Smart are Smart Sanctions?* In: *International Studies Review* [online]. 2003 [cit. 2015-09-10]. Dostupné z: <http://danieldrezner.com/research/smartsanctions.pdf>
- Dilema barmské opozice. Má vyhodit šéfků Su Ťij. *Týden.cz* [online]. 2010b [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: http://Barma.tyden.cz/rubriky/zahranici/asie-a-oceanie/dilema-barmske-opozice-ma-vyhodit-sefku-su-tij_161769.html#.VEDVkB2zH8

Etnika a náboženství v Barmě. In: *Tibet a Barma* [online]. 2010 - 2014 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://tibet-barma.cz/node/17>

Economic and Financial Indicators. Asia Regional Integration Center: Tracking Asian Integration [online]. 2015 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: https://aric.adb.org/indicators/Real_Sector_and_Prices/R_MYA_A_Real_Sector_and_Prices.htm

Evropská komise. Sankce [online]. Poslední aktualizace 15.9.2009, 1 [cit. 22.6.2013]. Dostupné z: http://eeas.europa.eu/cfsp/sanctions/docs/index_cs.pdf.

FŇUKAL, Miloš. Geopolitika: Úvod. In: *Základy politické geografie* [online]. Olomouc [cit. 2015-09-10]. Dostupné z: http://geography.upol.cz/soubory/lide/fnukal/ZPGB/ZPGB_2_web.pdf

Freedom of the World: Methodology. Freedom House [online]. 2015 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/report/freedom-world-2015/methodology>

FINDLAY, R. Export or die, in 16 ways to fix Burma, *Foreign Policy Online*, 2012 [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: http://Barma.foreignpolicy.com/articles/2012/03/30/16_ways_to_fix_burma_a_democracy_lab_special_report

HEDMAN, Eva-Lotta E. In Search of Oppositions: South East Asia in Focus. Government and Opposition [online]. 1997, 10/1997 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1477-7053.1997.tb00447.x/abstract>

HNÍZDO, Bořek. Co je to geopolitika? In: *Základy politické geografie* [online]. rok neuveden [cit. 2015-09-10]. Dostupné z: <https://mv.iir.cz/article/download/925/977>

HOLMES, Oliver. Myanmar election: Aung San Suu Kyi's party heading for decisive victory. *The Guardian* [online]. Yangon, 2015 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2015/nov/09/aung-san-suu-kyi-supporters-confident-after-myanmars-historic-election>

International Crisis Group. *Reform in Myanmar: one year on*, ICG Asia Briefing no. 136, 2012 cit. 2014-11-23]. Dostupné z: <http://Barma.crisisgroup.org/~media/Files/asia/south-east-asia/burma-myanmar/b136-reform-in-myanmar-one-year-on.pdf>

International Crisis Group. A Tentative Peace in Myanmar's Kachin Conflict: Update Briefing *ICG* [online]. 2013, č. 140 [cit. 2014-11-25]. Dostupné z: <http://Barma.crisisgroup.org/~media/Files/asia/south-east-asia/burma-myanmar/b140-a-tentative-peace-in-myanmars-kachin-conflict.pdf>,

Jak si udržet diktaturu. *Respekt.cz* [online]. 2010 [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: <http://respekt.ihned.cz/letem-svetem/c1-47566710-jak-si-udrzet-diktaturu>

JAMES, Helen. Resources, Rent-Seeking, and Reform in Thailand and Myanmar (Burma): The Economics-Politics Nexus [online]. In: . 2010 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z: <http://demography.anu.edu.au/sites/default/files/publications/james-2010-resources.pdf>

JIN, Yeoh Oon. Myanmar business guide. In: *PwC.com* [online]. 2012 [cit. 2014-11-25]. Dostupné z: <http://Barma.slideshare.net/MarchFlyingspk/myanmar-business-guide>

Junta pustila k Su Ťij diplomata z USA, Washington se bojÍ o volby v Barmě. *IDnes.cz* [online]. 2010a [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/junta-pustila-k-su-tij-diplomata-z-usa-washington-se-boji-o-volby-v-barme-100-/zahranicni.aspx?c=A100510_132517_zahranicni_stf

- Junta chce získat zdání legitimacy. *Týden.cz* [online]. 2010d [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: http://Barma.tyden.cz/rubriky/zahranici/asie-a-oceanie/junta-chce-ziskat-zdani-legitimity_185213.html#.VHIvjIfGqW5
- KUBO, Koji. Real Exchange Rate Appreciation, Resource Boom, and Policy Reform in Myanmar [online]. Jetro. Bangkok, 2012 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.ide.go.jp/English/Publish/Download/Dp/pdf/358.pdf>
- KPMG. Infrastructure in Myanmar [online]. Myanmar, 2013 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <https://www.kpmg.com/MM/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/Infrastructure-in-Myanmar.pdf>
- Listopadové volby v Barmě odsuzuje Barmské centrum Praha jako hluboce nedemokratické. *Barmské centrum Praha* 2010[online]. [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: <http://www.burma-center.org/cs/2010/11/listopadove-volby-v-barme-odsuzuje-barmske-centrum-praha-jako-hluboce-nedemocraticke/>
- LINTNER, Bertil. Myanmar morphs to US-China battlefield. In: *Asian Times* [online]. 2013 [cit. 2014-11-25]. Dostupné z: http://Barma.atimes.com/atimes/Southeast_Asia/SEA-01-020513.html
- LINZ, Juan J. . *Totalitarian and authoritarian regimes*. Colorado, USA: Lynne Rienner Publishers, 2000. ISBN 9781555878900
- LNĚNIČKA, Igor. Geopolitika a její uplatnění v geografii. In: *Vybrané texty z politické geografie* [online]. 2011 [cit. 2015-09-10]. Dostupné z: <https://mv.iir.cz/article/download/925/977>
- LUKÁŠOVÁ, Eva. *Opozice v Barmě: její proměna v souvislosti s proměnou politického režimu*. Brno, 2013. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/215851/fss_m/Opozice_v_Barme_magisterska_prace.pdf. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita Fakulta sociálních studií

- MASTERS, Jonathan. What Are Economic Sanctions? *Council on foreign relations* [online]. 2015 [cit. 2015-09-10]. Dostupné z: <http://www.cfr.org/sanctions/economic-sanctions/p36259>
- Myanmar Unemployment Rate. Trading Economics [online]. 2015 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.tradingeconomics.com/myanmar/unemployment-rate>
- Myanmar Inflation Rate. Trading Economics [online]. 2015 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.tradingeconomics.com/myanmar/inflation-cpi>
- Myanmar GDP. Trading Economics [online]. 2015 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.tradingeconomics.com/myanmar/gdp>
- Myanmar: Zahraniční obchod a investice. BusinessInfo.cz [online]. 2015 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/myanmar-zahranicni-obchod-a-investice-18712.html>
- Myanmar: Asia's Next Tiger? [online]. World Economic Forum. 2013 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/EA13/EA13_MyanmarOverview.pdf
- Na protest proti volbám v Barmě buddhističtí Karenové obsadili město. *Novinky.cz* [online]. 2010 [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: <http://Barma.novinky.cz/zahranicni/svet/216283-na-protest-proti-volbam-v-barme-buddhistic-ti-karenove-obsadili-mesto.html>
- NAY AUNG, Z., J. CHRISTENSEN, S. BHULA a D. GIBSON. Burma Sanctions Regime: The Half-Full Glass and a Humanitarian Myth: A Preliminary Assessment of Political and Humanitarian Conditions under Sanctions. In: Burma Independence Advocates [online]. London, 2011 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z: <http://www.burmaadvocates.org/Burma%20Sanctions%20Assessment.pdf>

PYE, W. Lucian. *Asian Power and Politics: The Cultural Dimension of Authority*. Vyd. Harvard University Press, 1988. ISBN 9780674049796

Připravenost na přírodní katastrofy. In: *Charita ČR ve světě* [online]. 2011 [cit. 2014-11-25]. Dostupné z: <http://svet.charita.cz/kde-pusobime/asia/myanmar/pripravenost-na-prirodni-katastrofy/>

PORTELA, Clara. Where and why does the EU impose sanctions ? In: Cairn.info: Politique européenne [online]. 2005: L'Harmattan, s. 204 [cit. 2015-11-29]. ISBN 9782747595261. Dostupné z: <https://www.cairn.info/revue-politique-europeenne-2005-3-page-83.htm>

RŮŽIČKOVÁ, Jana. *Evropská unie jako zahraničně-politická síla na sankční scéně: případ Barmy*, Praha, 2014. Diplomová práce. UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD..Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/120746/?lang=en>

ROSE, J. Zachary. Myanmar: Playing the Field of China, India, and the United States. In: *Geopolitical Monitoring* [online]. 2013 [cit. 2014-11-25]. Dostupné z: <http://Barma.geopoliticalmonitor.com/myanmar-playing-the-field-of-china-india-and-the-united-states-4859/>

SLAVÍKOVÁ, Kamila. Problematika Myanmy ve vztazích EU – ASEAN [online]. Praha, 2013 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: http://vz.fmv.vse.cz/wp-content/uploads/05_Slavikova212.pdf. Working Papers Fakulty mezinárodních vztahů. Vysoká škola ekonomická v Praze

SOUTH, Ashley. Political Transition in Myanmar: A New Model for Democratization. *Contemporary Southeast Asia: A Journal of International and Strategic Affairs* [online]. 2004, 8/2004(2): 233-255 [cit. 2015-11-29].

Barma: Dějiny a zeměpis. *Barmské centrum Praha* [online]. 2012 [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://Barma.burma-center.org/cs/barma/historie/>

STEINBERG, DAVID I. The Significance of Burma/Myanmar's By-Elections. *Asian Pacific Bulletin* [online]. 2012, 4/2012(156) [cit. 2015-11-29]. Dostupné z:

<http://scholarspace.manoa.hawaii.edu/bitstream/handle/10125/22307/APB%20no.%20%20156.pdf?sequence=1>

Statistical Database System. Asian Development Bank [online]. 2015 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <https://sdbs.adb.org/sdbs/>

STRAKOVÁ, Nad'a. Jak si udržet diktaturu. In: *Respekt.cz* [online]. 2010 [cit. 2014-11-25]. Dostupné z: <http://www.respekt.cz/letem-svetem/jak-si-udrzet-diktaturu>

Su Ťij ani její strana se nezúčastní voleb v Barmě. *Týden.cz* [online]. 2010c [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: http://Barma.tyden.cz/rubriky/zahranici/asie-a-oceanie/su-tij-ani-jeji-strana-se-nezucastni-voleb-v-barme_163740.html#.VEDVjlb2zH8

SUN, Yun. Myanmar in US-China Relations. In: *GREAT POWERS AND THE CHANGING MYANMAR* [online]. STIMSON, 2014 [cit. 2014-11-25]. Issue Brief, č.3. Dostupné z: http://Barma.stimson.org/images/uploads/myanmar_issue_brief_3.pdf

The Meaning of Political Reform. Campaign for Political Reforms: A Global Initiative for Political Reforms [online]. 2013 [cit. 2015-12-01]. Dostupné z: http://www.politicalreforms.org/meaning_of_political_reform.html

TREJBELOVÁ, Jana. Asijské hodnoty. *Mezinárodní politika: Víra, náboženství a politika*. Praha: ProKonzult s r. o., 2001, ročník XXV, str.16-18.

TrustLaw, *Steeped in poverty, Myanmar targets natural resources*. [online]. 2012. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z: <http://Barma.trust.org/trustlaw/news/steeped-in-poverty-myanmar-targets-natural-resources>

UNESCAP. MYANMAR: OPENING UP TO ITS TRADE AND FOREIGN DIRECT INVESTMENT POTENTIAL [online]. Yangon, Myanmar, 2012 [cit.

2015-11-25]. Dostupné z:
http://www.unescap.org/sites/default/files/TIDwp01_12.pdf

U.S.-Burma Policy: BURMA SANCTIONS. Embassy of United States: Rangoon Burma [online]. 2012 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z:
http://burma.usembassy.gov/burma_sanctions.html

Velení barmské junty složilo armádní funkce a jde do civilu. *Česká televize* [online]. 2010 [cit. 2014-11-23]. Dostupné z:
<http://Barma.ceskatelevize.cz/ct24/svet/99782-veleni-barmske-junty-slozilo-armadni-funkce-a-jde-do-civilu/>

World Data Bank: World Development Indicators. The World Bank [online]. 2015 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z:
<http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=2&country=MMR&series=&period=>

WYNN, Cho Cho. New Myanmar FDI Law & Opportunities for Foreign Investment in Mining Sector [online]. General Directorate of Investment and Company Administration. 2013 [cit. 2015-11-25]. Dostupné z:
http://charltonsmyanmar.com/wp-content/uploads/2013/10/CHARLTONS-93756-v1-Myanmar_Mining_Conference_DICA_Presentation.pdf

YONG-AN, Z. *Asia, International Drug Trafficking, and US-China Counter-narcotics Cooperation*. [online]. The Brookings Institution. 2012. [cit. 2015-11-25]. Dostupné z:
<http://Barma.brookings.edu/~media/research/files/papers/2012>

Přílohy

A Data ke grafům

Tab. 10 Data k obr. 13 (Zdroj dat: DICA, 2015)

Vývoj rozložení míry zahraničních investic do sektorů v Barmě v letech 2003–2015 (mil. USD)													
Odvětví	1988/1989 až 2002/2003	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Zemědělství	34351	0	0	0	0	0	0	0	138750	0	9650	20269	39666
Chov zvířat a rybnářství	309758	2600	0	0	0	12000	0	0	0	0	56	96016	26861
Hornictví	526740	1459	6000	0,7	0	5000	855996	2500	1396077	19897	12334	32730	6259
Výroba	1605264	2820	3520	0	0	18720	0	33230	66321	32254	400716	1826980	1502013
Energie	0	0	0	6030000	281222	0	0	0	8218520	4343978	364201	46511	40110
Zeplní plyn a roba	2403173	54300	142550	34975	438480	17000	114000	278600	10179297	247697	309200	0	3220306
Doprava a komunikace	283272	30000	0	0	0	0	0	0	0	0,634	0	1190232	1679304
Hotelnictví a turismus	1031061	0	3500	0	0	0	15000	15250	0	0	300000	435210	357949
Nemovitosti	1053740	0	2713	0	0	0	0	0	0	0	0	440573	780745
Ostatní služby	23686	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14776	18534	357320

Tab. 11 Data k obr. 14 (Zdroj dat: DICA, 2015)

Vývoj zahraničních investic v Barmě v letech 2013–2015 (mil.USD)												
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Zahraníční investice	91170	158283	6065675	719702	205720	984764	329580	19998965	4644460	1419467	4107055	8010533

Tab. 12 Data k obr. 15 (Zdroj dat: DICA, 2015)

Podíl zahraničních investic podle států v letech 2003–2015 (mil. USD)												
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Čína	2820	126550	0	281222	0	855996	2500	8269229	4345728	231773	56160	511415
Hong Kong	3000	0	0	0	0	0	6000	5798277	0	84839	107102	625556
Indie	0	0	0	47500	137000	0	0	0	73000	11500	26040	208886
Japonsko	0	2713	0	0	1370	3758	0	7140	4318	54063	55711	85740
Malajsie	0	0	0	0	0	0	237600	76750	51864	4324	616108	6724
Jižní Korea	34900	0	0	37000	12000	0	0	2676399	25572	37942	81205	299586
Singapore	0	0	0	81000	38000	0	39230	226170	0	418233	2300121	4297185
Thailand	22000	29020	6034400	0	16220	15000	15250	2146000	0	1,3	529072	165679
Velká Británie	27000	0	0	272980	0	0	0	799000	99831	232700	156864	850759
Vietnam	0	0	0	0	0	20000	0	0	18147	329390	142000	175400
Ostatní země	0	0	31275	0	1130	90010	29000	0	26000	14701,7	56641	716353

Tab. 13 Data k obr. 18 (Zdroj dat: SDBS-Asian Development Bank, 2015)

Vývoj zahraničního obchodu Barmy v letech 2013–2014 (mil. USD)												
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Export	2356,8	2927,8	3558	5232,7	6401,7	6779,1	7586,9	8861	9135,6	8977	11204	12523,7
Import	2240	1973,3	1984,4	2936,7	3353,4	4543,3	4181,4	6412,7	9035,1	9068,9	13759,5	16633,2
Bilance obchodu	116,8	954,5	1573,6	2296	3048,3	2235,8	3405,5	2448,3	100,5	-91,9	-2555,5	-4109,5

Tab. 14 Data k obr. 17 (Zdroj dat: SDBS-Asian Development Bank, 2015; Trading Economics, 2015)

Vývoj míry nezaměstnanosti v Barmě v letech 2013–2014												
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Míra nezaměstnanosti	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%

Tab. 15 Data k obr. 17 (Zdroj dat: Trading Economics, 2015; Asia Regional Integration Center, 2015)

Vývoj míry inflace v Barmě v letech 2006–2015										
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 (duben)
Míra inflace	20	34,65	16,41	1,47	7,72	5,02	1,47	5,52	5,47	7,62

B Dotazníky s respondenty

1. Do you prefer using Myanmar or Burma as the country's name?

A: „I have no preference. Myanmar is endonym and Burma is exonym. They are the same.“

B: „Burma is a former name which was and still known of the world.“

C: „Burma (using Myanmar only when inside the country).“

D: „Myanmar. Being that there are several ethnic groups in the country, with Burmese as the majority, Myanmar sounds better to acknowledge the other ethnic groups like Shan, Kachin and Mon.“

E: „Burma“

F: „I prefer using the name Burma. Myanmar is the name of the largest ethnic groups in this country - the Myanmar or Bama. Burma actually consists of about 135 ethnic groups. Since decades this ethnic group of the Bama or Myanmar is forcing their culture on the culture of the other ethnic groups. There is evidence that government forces actually destroyed stupas in the shape of Shan architecture and replaced with stupas in the shape of Bama (Myanmar) stupas. I consider the name Myanmar as racist.“

G: „Myanmar or Burma, no problem.“

H: „Burma“

CH: „Burma is first. Myanmar also very good. Which name does not matter to me. Maybe Myanmar is better. Burma is directly expressed to Burmese people, but Myanmar refers to all people, all ethnic groups.“

I: „I don't care. Anything named by the Burma Army is something I am not okay with.“

J: Burma. Myanmar was named by the regime, so I do not see it as legitimate. But the name isn't what is important; the rulers are what is important.“

K: „I prefer "Burma", because people who are old enough to remember when it was changed to Myanmar often prefer Burma. They want to remind the world that the Burma military simply changing the name of the country is not enough to prove its inclusiveness of non-Burman ethnic nations.“

L: „I like to say Burma because we do not have equality.“

M: „I don't like to say Burma because the Burmese prevail over the ethnic groups.“

N: „Myanmar, because we are all different nations and I am not Burmese, I am Karen, so I want to say Myanmar.“

O: „Burma“

P: „Myanmar, because the Karen nation stays in Myanmar.“

Q: „Myanmar. If we call Burma we call only Burmese nation.“

R: „Myanmar. If we call Burma we call only Burmese nation.“

S: „Myanmar. If we call Burma we call only Burmese nation.“

2. Does Burma belong to countries with a significant position in Southeast Asia?

- A „It does.“
- B „Yes.“
- C „No.“
- D „Yes. The geographical location of Myanmar serves an advantage for trading routes between countries and the fact that Myanmar is rich in natural resources gets a lot of interests from other countries i.e. gems, and natural gas.“
- E „Yes“
- F –
- G „No, I think.“
- H „Yes.“
- CH –
- I –
- J –
- K „I do not know a lot about this, but I know that Burma's desired foreign trade opportunities (especially with Thailand) are giving it a more significant position in Southeast Asia.“
- L „Yes, because it is a country with many people who live here.“
- M „It is important because Myanmar is part of ASEAN.“
- N „Yes, important“
- O „Yes. “
- P „Yes, because the Karen nation stays in Myanmar. “
- Q „Yes“
- R –
- S „No, because we don't have enough education and we are the least developed and Myanmar doesn't follow rules“

3. Is Burma a country which by introducing new democratic reforms chose a path to a real transformation of its undemocratic regime?

- A: „The so-called democratic reforms in Myanmar are designed to keep the political and economic status quo of the ruling elite. As far as the grassroots are concerned, there is regress under the rule of neoliberal market.“
- B: „No“
- C: „No.“
- D: –
- E: „No“
- F: „When we compare the situation before the so-called democratic reforms and today, the situation on the ground has hardly not changed at all. There is still a civil-war, the key positions in the government are held by military people, former military personell or people alligned to the military. A real democratic change would give the military no power at all.“
- G: „No.“
- H: „Not 100 per cent.“
- CH: „This is a difficult question. In some places things get better, but in some places there is still fighting. So I am not sure what they may. After the election, if the NLD, and win...very difficult to know. If we need the army, the army can come. I worry that the army is too involved with the government.“

I: „I think they are just saying they are a democracy. All they do is just from their brain, not from their hearts. Anyone can say „I love you“, but the difference is whether it is coming from your heart or your lips. They change their system quickly to a democracy, but what is the attitude of the leadership? Same as before, so saying they are a democracy means nothing.“

J: „Burma. Myanmar was named by the regime, so I do not see it as legitimate. But the name isn't what is important; the rulers are what is important.“

K: „No. It's democratic reforms are a facade for several reasons:

– First, democracy is a relative term in Asia. Few who are a product of Asian culture believe that the individual citizen should really truly have political power equitable with government leaders.

– Second, and much more importantly, the Burmese military has not wholly been controlled by Burmese government ministers since the 1962 coup. The military (or smaller groups within the military) often act independently of orders from the government, and also does not receive sufficient support from the government. Individual regiments must live off supplies stolen from civilians. The military and civilian government are separate entities for all intents and purposes, and democratic reforms will not and cannot prevail over the military

– Third and most importantly, Burma has suffered under severe discrimination against its non-Burman ethnic nations.“

L: „I don't know. We have to change many things.“

M: „I don't know.“

N: „It is not democratic. They leadership is the authority.“

O: „No, they didn't change, and the new government is selling the forest.“

P: „No, Myanmar doesn't stop being undemocratic. Audiences need free information“

Q: –

R: –

S: „No, not sure. We do not trust they will stop being undemocratic.“

4. Are the reforms of current government targeting the wellbeing of the country as a whole or are they just a „cover-up“ in order to promote the government's interests abroad?

A: „In Myanmar, the military interests come first. The rest follows later if your interest is not in clash with that of the military.“

B: „They are just a cover-up in order to promote the government's interests abroad.“

C: „Mostly cover-up by people who are close to the military to relief sanctions and improve international image“

D: „It could be both. But with the current government, it seems like they would do the reforms by promoting government's interests abroad for their own wellbeing, since corruption is a huge issue in Myanmar, instead of the country as a whole.“

E: „Rather a cover-up.“

F: „To see, if the government is truly targeting the wellbeing of the people, we shall compare the situation of the people before and now. We see: there is still a civil-war and ordinary people of the ethnic minorities are victims, there is still evidence of mass rapes against ethnic people, journalists still get arrested and villages of the ethnic people get burned to the ground.

But: the view on the country by foreign nations has changed.“

G: „No.“

H: „Just cover up.“

CH: „A little good is coming.“

I: „They are very calculated in Naypyidaw. They just want to do things to help them stay in power longer. If they are trying to help the country, then why are they still committing human rights abuses in Shan State, Kachin State, using dividing techniques. They should treat everyone the same.“

J: „They only change their words, not their actions. Leaders profit and villagers get nothing. The system in Burma is tricky and hurts the villagers. There are village loan programs in place, and villagers lose all their land often through these programs.“

K: „No, the reforms are not helping the population as a whole and yes, they are a cover-up to promote its image abroad.“

L: „I don't know, but they only help the government seem better to other countries.“

M: „It did not change, and it does not help all the people.“

N: „They only help the government seem better to other countries because they want to work with other countries.“

O: „I thought the government helped everybody but no.“

P: „No, the government changes are not really helping everyone.“

Q: –

R: –

S: „No, they do not help all people, they only help the government seem better to other countries.“

5. Is Burma, thanks to its new political face, getting a more significant geopolitical position?

A: „Myanmar does have a geopolitical significance in the region. The significance is highlighted during the political transition over the past decade, in similar ways it was highlighted during the World Wars.“

B: „No.“

C: „Yes.“

D: „Yes, Thein Sein has been opening up the country to our neighboring countries compared to previous ruler, Than Shwe.“

E: „Yes.“

F: „Myanmar has already had a significant political role in this area. A close neighbour to China, where many American and European countries have their interest in.“

G: „No.“

H: „Yes.“

CH: –

I: –

J: –

K: „It is unclear whether its new face is "geopolitical", but yes, Burma has a new political face. It has gained many economic advantages by becoming democratic in name. The United States has lifted sanctions, and many other countries (some that are geopolitically significant to Burma) are aggressively doing business in Burma, notably Thailand, China, and Korea.“

L: „Yes, it is now and will be still.“

M: „Yes, it is important.“

N: „It is not democratic. Their leadership is the authority.“

O: „The country is in ASEAN and all ASEAN countries are important.“

P: „No, because the Karen nation has its own nation that is important.“

Q: –

R: „Yes, because of political change.“

S: „Yes, because of the political changes this country is important.“

6. What is your opinion on oncoming elections in November? Will it be in compliance with democratic rules or will it have the same character as the election in 2010?

A: „Beginning from the voter list, the 2015 elections are not in compliance with any democratic rule. In Rakhine state alone, as many as 3 million may be disenfranchised. That's a lot for a country of 51 million!“

B: „The same character as the election in 2010.“

C: „It is not entirely democratic because it is based on a constitution that is designed to protect the power of the military. Jurisdiction is still very much in favor of USDP. Some laws like pro-

hibiting public assemblies are applied only to the opposition (e.g. radical Buddhist organizations are exempted). It is also not democratic because large parts of the population cannot vote, for example Rohingyas are denied citizenship, many people live in areas of violent conflicts and millions of Burmese have had to emigrate.“

D: „There is no doubt that the majority of the citizens in Myanmar and abroad are rooting for the National League for Democracy (Su Kyi's Party). But with the current government's dishonesty of votes and decisions, it is hard to say what will happen.“

E: „It will be more free, fair and transparent than the previous one, but on the other hand it will be very difficult for other parties than USDP to achieve any significant changes (e.g. change the 2008 Constitution)“

F: „I honestly don't see any significant difference to the elections in 2010. The election laws have not been changed and the non-elected military personnel in the parliament remain unchanged.“

G: „Same as NLD win percent of compliance with democratic.“

H: „It is very difficult to tell.“

CH: „Will election be different in 2015? This election is not democratic because many places complain that opposition campaigners face many problems, and advanced votes were planned, I believe. I think the NLD will be leading, though. NCA signatories will often vote for their own representatives, not for the central NLD, but almost everyone supports NLD. I think NLD will get many votes, but not 100% because of the 25% reserved for the military.“

I: „I am not interested in this election. “Once you die you should understand the value of wood” – Burmese saying. I don't trust this government to rightfully recognize the results of the election. They just play games. So why should I put my strength and thought into who will win this election? I already know the result. This election is fake. They just want to do this so that the world will think that Naypyidaw is changing and doing a great job moving towards a democracy.“

J: „The present rulers have many tricks and lies. They collect a census in the hilltribe areas, but they won't let us vote. Burma doesn't issue ID cards for all of us. They came and took our pictures, but never give us ID cards. The leaders just keep our photos, even though we registered.“

K: „I'm not aware of the complexities of this month's election. I know that in order to vote, a person must have a Burmese ID card. There are benefits as well as disadvantages to obtaining an ID card, especially for minorities. Deliberately remaining stateless has traditionally been a survival mechanism for the ethnic, language and religious groups that have lived in the frontiers of Burma for the past millennia but have until today been separate from the Burman ethnic group both physically and politically.“

L: „Yes, but some people are controlled by the government.“

M: „Not controlled I think but I'm not sure.“

N: „They are controlled by the government.“

O: „Yes, it is true. The government didn't control it.“

P: „No, some votes were true and some votes were controlled by the government.“

Q: „I don't know.“

R: „Yes, they were fair.“

S: „Yes, the elections were true.“

7. Are freed political prisoners no longer persecuted and could lead relatively normal lives like the government promised?

A: „Most freed political prisoners are leading a relatively normal life as they are now part of the transition, becoming part of civil society organizations. If anyone, not pleased with things as they are, and tries to confront the government, he or she will be back in jail.“

B: „No.“

C: „The number of political prisoners is increasing, see the reports of the AAPP. As far as I know, they still face problems. They also don't have much trust in the government, there are no guarantees. The police can arrest them any time as they wish.“

D: „They could relatively live a „normal“ life. The government has set them free but they are still on the watch-out list.“

E: „I have no specific information about this topic.“

F: „Yes i think. they have no longer power.“

G: „Hope so.“

CH: „I don't know. This is up to the government. I only know about ASSK. Zaw Ga Naw, the comedian, is now free.“

I: „I don't know. You'd have to look at the lists – there are many of them. Some come to the resistance areas. Some run away. The Burma Army keeps a record of everyone they think is a criminal. The government has released the Political Prisoners to show they are gentleman, but I wonder if these names have been taken off the criminal lists, and that the government isn't keeping tabs on their activities.“

J: „Release and rearrest. No change. Some of them have been personally attacked. No rules and order in Burma. People take the law into their own hands. The rulers are opportunists.“

K: „I am not aware of the status of political prisoners.“

L: „I don't know, but people are saying many things.“

M: „I don't know.“

N: „I don't know.“

O: „I don't know.“

P: „I don't know.“

Q: „In Yangon the political has many problems.“

R: „I don't know.“

S: „I don't know.“

8. Do reforms of the freedom for information have gaining any importance?

A: „Freedom of information ? Much of the government's and crony's business activities are shrouded in mystery. Those who write scathingly about President Thein Sein still can go to jail.“

B: „Yes.“

C: „Yes, but journalists are still put into prison for reports that are critical about the government.“

D: „Reforms of the freedom for information still has a long way to go in Myanmar. The current government is still very cautious of what information the citizens get through newspaper and other media. Not to mention our education system which is very strictly structured.“

E: „Partly.“

F: „There has been cases and arrests of journalists going on. Plus the government has had warned journalists to not cause social turbulences while reporting. In fact, with this they want to keep the journalists silent, while write about problems inside the country, that truely cause turbulence for the government. More recently online journalists have been arrested.“

G: „No we don't have.“

CH: „Yes.“

I: „Does media have more freedom now? Sometimes free...sometimes not free. The changes are not strong enough yet.“

J: „No. None of it is genuine. It's like a magic show – all just surface-level manipulation.“

K: „It appears that the freedom of information reforms are gaining ground, but still have a long way to go.“

L: „No, some information is controlled.“

M: „Yes, we can write, because we have a right.“

N: „Yes, it is freedom.“

O: „Maybe freedom. Maybe not freedom.“

P: „No, the country does not have freedom of information.“

Q: „Myself, I want to tell that it is not free.“

R: „Yes, because everyone advises the government through radio, news, etc.“

S: —

9. Does Burma have a potential of economic growth? In what fields and for which countries do you think it is/will be attractive?

A: „The government figures show the rise in GDP/GNP every year over the past five years. The whole world, including Norway with its Telenor, is attracted to Myanmar as a frontier market with millions of consumers at the "bottom of the pyramid" today.“

B: „Yes, Chinese.“

C: „Yes, mostly in tourism and trade.“

D: „Myanmar has a good chance of economic growth in the future compared to the past decades. Such as, tourism, natural resources and trading.“

E: „Yes, it has a big potential. Besides China, South Korea and India (which are actively present here for a long time), USA and some member of the EU countries are interested in the country's natural resources potential + building the infrastructure + financial sector and services“

F: „Burma is an agricultural country. Almost all people work as farmers. The natural resources get exploited by foreign companies already. The question is, if economic growth is important and to which price? Almost all teakwood forests are destroyed and the nature gets destroyed for the sake of economic growth.“

G: „Yes, tourism and European countries.“

H: „Yes. So many potential particularly for west.“

CH: „Burma has many natural resources, but it only benefits the government and army leaders. Our economy is very low because Myanmar currency is without guarantee. Need to upgrade the economy. If possible, and the people want, we can do it. We can make this country better.“

I: „How can you make a good house without a good foundation? I think we cannot develop economically until our government is better. There needs to be more love, sincerity and forgiveness between the people in Burma.“

J: „They need a good government first. If there is a good government, and then the investments come, it can be good because then people can work and earn money. Educated and non-educated people have to leave Burma to find work right now.“

K: „Yes, Burma has a lot of newfound potential for economic growth. It is economically attractive to many countries all over the world, mainly because its natural resources have been so well preserved by its ethnic minorities for millennia and are only now open to exploitation. I know of large-scale economic projects by the United States, Thailand, Italy, Korea, France, and China. These large-scale projects include logging and off-shore oil extraction by Thailand and Italy, dam construction by China for hydro power, and off-shore natural gas extraction by the United States, France, and China. I have heard of other big mining projects, but they are not primarily in my area of Southern Burma. (See Italian-Thai Deep Water Port: Dawei/Tavoy, China Power Investment Corporation, and Yadana Gas Pipeline by Unocal, now Chevron.)“

L: „It is the least developed. The countries are Italian-Thai, China, , Thailand, Japan, and America.“

M: „We are the least developed, and China, Thailand bring companies to Myanmar.“

N: „Myanmar's economy is not growing. The other countries are China, Korea, and Vietnam.“

O: „Yes, China, America, and other countries.“

P: „Yes, many countries want to bring their companies.“

Q: —

R: „No, it will not grow. Countries are Singapore, China, Japan, Korea, and the industries are gas and wood.“

S: „I don't know, because there are many ethnic groups.“

10. Will the increasing number of foreign companies and more importantly the inflow of the foreign direct investments have a positive impact on all the layers of the society?

A: „Definitely not. Not all the layer of the society under the existing system, where redistributive justice is non-existent.“

B: „No.“

C: „No. The majority of the population is systematically excluded, they don't have the education levels to participate, and many live to far away from the places where change is happening. Those who live in areas of civil war cannot benefit at all. Many people have disadvantages, because foreign investors cause rise of prices like for rent. The difference between rich and poor will further increase.“

D: „Yes, allowing foreign investments will encourage more competition in the market allowing prices to fall. But above all, we need competition in Myanmar to get rid of monopoly firms in Myanmar which are run by cronies and the government/military officials.“

E: „Hard to say, it really depends on implementation and international (NGOs) monitoring over the whole process and control if some groups of people aren't exploited.“

F: „In general, only a few parts of society benefit from the foreign companies. Most foreign companies exploit the ordinary people in Burma as slaves of cheap labour, as it is in neighbouring countries like Bangladesh or India. Only a few people will benefit here, which are close to the former regime and who have been able to keep their feet in this economy, which is not able to for ordinary people to join.“

G: „No.“

H: „Yes.“

CH: „This is not the best way. The government system is important, and the foreign companies try to get by paying local people as little as possible. They do not want to increase the salary for local people. Many Chinese companies come to Yangon, and all the benefits go back to China. They give some to the military leaders, but not to the people. Singapore is a good example of a country that looks out for its people.“

I: „If you have a good government with good leaders, it can be a good thing for the people. With a bad government only looking out for themselves, only the leaders will profit and the majority of people will be victims at the expense of company profit. A good government should be like a father and look after all his children, but this government isn't legitimate – nobody chose them. They chose themselves.“

J: „If they come in a good way, this will be good. But these companies need to work in a good way.“

K: „Absolutely not. On the contrary, many of the largest foreign economic investments will line the pockets of the government and will directly hurt the general population. I have hope that there are foreign investment schemes that help all levels of society, but I have never heard of any. I quote from the 2011 Report by the Ethnic Nationalities Council, "For the most part, all projects thus far initiated seriously affect the ethnic populations of the country and have been implemented with little regard for the people in those areas. Previous governments have shown that economic development is paramount and supersedes all other issues including the wellbeing of the people and the environment, but it is hoped that the current government will take action to reverse this policy." Much of the population of Burma is poor, but many only seem poor because they have only a little money. Millions are rich in natural resources, and happily survive through upland rice cultivation, hunting and gathering from the forest, use of natural streams for water or coastal and island areas for fishing, cotton plants for clothes, and the gathering of bamboo and timber to supplement nearly all their other needs: buildings, containers, household implements and dishes, tools, and much more. Therefore, economic investments that deplete natural resources or flood fertile land (like dams), not only do not benefit the general populace, they deprive them of the nearly self-sustainable livelihood they now have.“

L: „No, they work for themselves and their own staff.“

M: „They do not help and I do not see.“

- N: „The foreigners help, but they not help all the people.“
 O: „The foreign companies don't help all the people.“
 P: „Some companies help and some companies don't help“
 Q: „No, some take villages' land.“
 R: „No, they only help the government and they destroy villages.“
 S: „No, I do not trust they will help all the people.“

11. Do the reforms set goals leading to real moderation of relationships between the government and ethnic rebel groups?

- A: „Part of the reforms is peace process. The Nationwide Ceasefire Accord has been signed. The NCA is neither nationwide, nor ceasefire, but maybe just an accord for a few parties.“
 B: „No.“
 C: –
 D: „Hopefully the peace talk which they have been having for the past year is effective and will lead to resolving the issue.“
 E: „I think their goal is to solve out the ERG problem, but it will be a long-term process and it depends on the willingness to shift the country to federalism.“
 F: „There has never been and is no real communication between the government and the revolutionary ethnic armies. There are no rebels inside this country. They are resistance groups and are called rebels by the government to play down their role, as the ethnic revolutionary forces fight for self-determination, freedom and peace. In most cases, the government (Bama) forces go against the ethnic minorities, as the Bama see the ethnic groups as minor. There is evidence, where the soldiers are trained, that the Shan people are pigs.“
 G: „50 %“
 H: „Seem so.“
 CH: –
 I: „No. They want to control everything.“
 J: „According to the times they need to work with us. But we can't trust the present rulers because they say one thing and then do something different.“
 K: „Perhaps the reforms do set goals for real moderation. I do not know for sure, but the problem is, the government and the ethnic groups continue to fight because they do not agree on very fundamental things: namely, the central Burmese government wants to create a unified state with a centralized government.“
 L: „They only help the Burma nation, they do not help the other nationalities.“
 M: „They do not change.“
 N: „Yes, the government wants the Burma nationals and the other nationals to talk about their relationship.“
 O: „Yes, they changed and made a ceasefire.“
 P: „No, don't help.“
 Q: „No, because they want authority over the ethnics.“
 R: „No, they want authority over the Karen, Chin, Mon, etc. They talk about peace but in their rule they have divided Burma and the other nations.“
 S: „No, I do not trust they will help all the people.“

12. What was the main motive of the government in resolving ethnic conflicts? Was it achieving the ceasefire and decreasing the death toll or rather gaining the access to resources and abolishing sanctions imposed on the country from the outside?

- A: „It's thought that sustained peace can lead to sustainable economy, and that by co-opting the ethnic elite, the government can influence the ethnic grassroots. When the tide of economy rises, all boats will rise, so the government hopes. So the stress clearly is about resources.“

B: „Ceasefire agreement has still confusion for all the armed group. This is the reason that not all armed group agreed to sign.“

C: „1. To relieve international pressure. 2. Important natural resources like precious stones are located in these areas. The army has no genuine interest to promote the well-being of the people.“

D: „With the current government, I would say they are more interested in having access to resources than to care about the death toll of the people.“

E: „I would say all the above, but the main motivation is probably the economic development - achieving stability to attract new investors.“

F: „Is the government truly resolving the conflict with the ethnic people?

As said before, the problem is not solved at all. There is still war and the ethnic people get discriminated and are unable to hold key positions in the administration and governance.“

G: „I don't know.“

H: „Most likely the latter“

CH: „Real motivation for the government's ceasefire: the government wants to rule forever. The government wants power. I do not think they care about the people – they just want the power. Many people may be poor, and they have a hard time opposing the government. So, for many Chin people, they are very poor. In their mind, they only care about figuring out what food they might be able to find for tomorrow, rather than having the ability to strategize how to overthrow a corrupt government.“

I: „They think it was only time to change their strategy. They sign the treaty but are still launching offensives against some ethnic groups. These groups suffer under the so-called development. Rivers are polluted, trees are disappearing. People now have to go far away to get good water, or they have to buy water bottles. Otherwise, they get sick. The government just sees these big resource reserves and wants to control them.“

J: „I don't trust this government. If you look throughout the history of these people, they always say one thing and then do another. Without rebels, the army cannot exist. What is the point of the ceasefire? Maybe they have the plan for the ethnic groups to fight each other.“

K: „The government has not resolved ethnic conflicts. There is no conflict if the government does not invade ethnic areas, and there will always be conflict when the government commits abuses of civilians. While the ethnic armies are of course not perfectly blameless, they on the whole only fight when their civilians are immediately threatened. Currently, the government is fighting, shelling, helicopter strafing, and bombing ethnicities of Northern Burma. The military continues to use aggression where it serves its purposes, and ceasefires where they serve its purposes. Yes, ceasefires are often used to lure foreign investment into the country, lift sanctions, or cover up its intentions“

L: „I don't know: maybe they need the land, and need to work for freedom.“

M: „Because the ethnic people need peace so they fix its problems.“

N: „Because the nationals want peace, so they ask and the governments fix its problems.“

O: „Because the country can't change with war.“

P: „Because they don't have unity.“

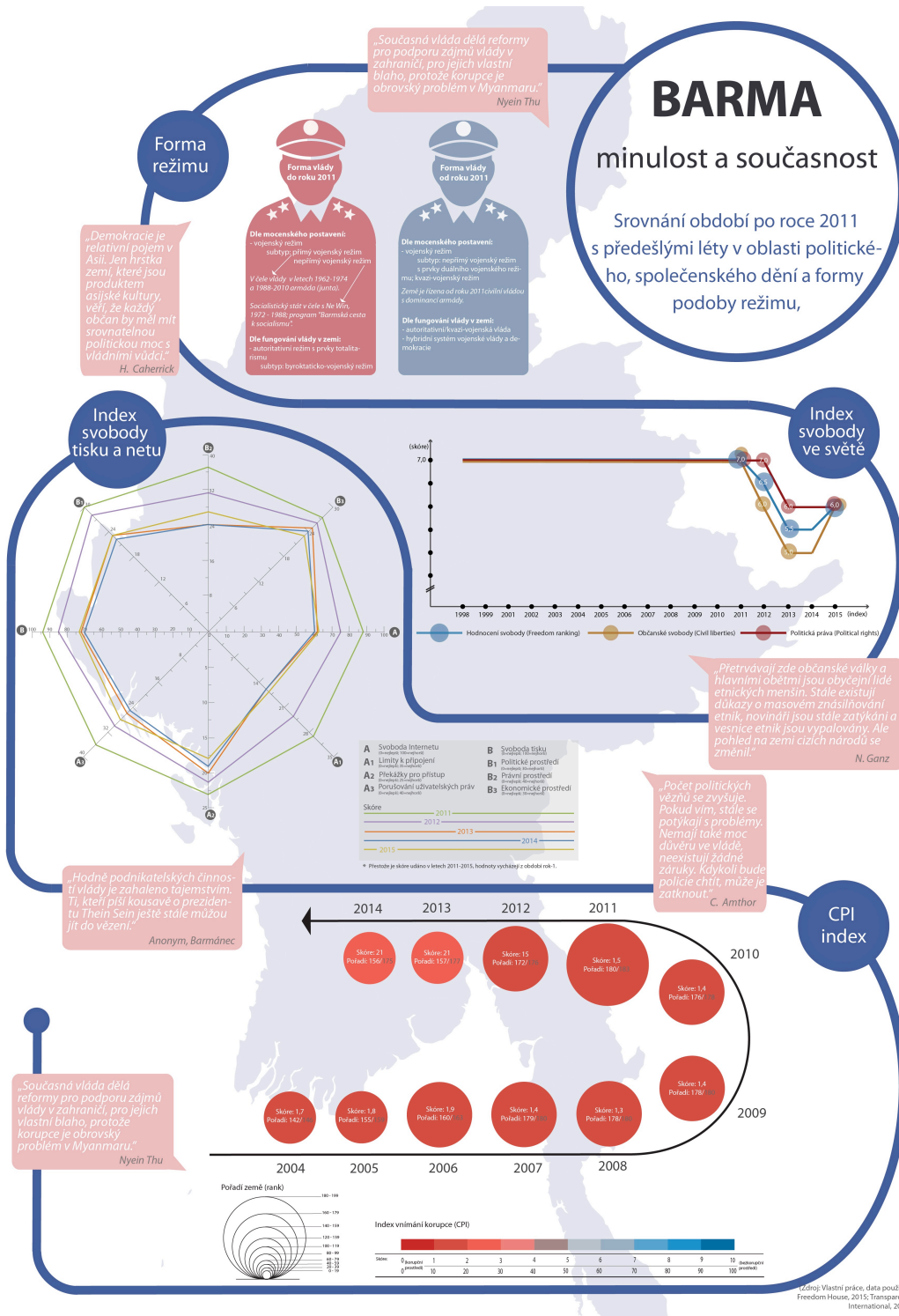
Q: „Because they want peace.“

R: „The audiences want peace so they fulfill the ethnic armies' wish. The government wants to seem better to other countries.“

S: „I don't know. Maybe because they want unity and they do not have unity.“

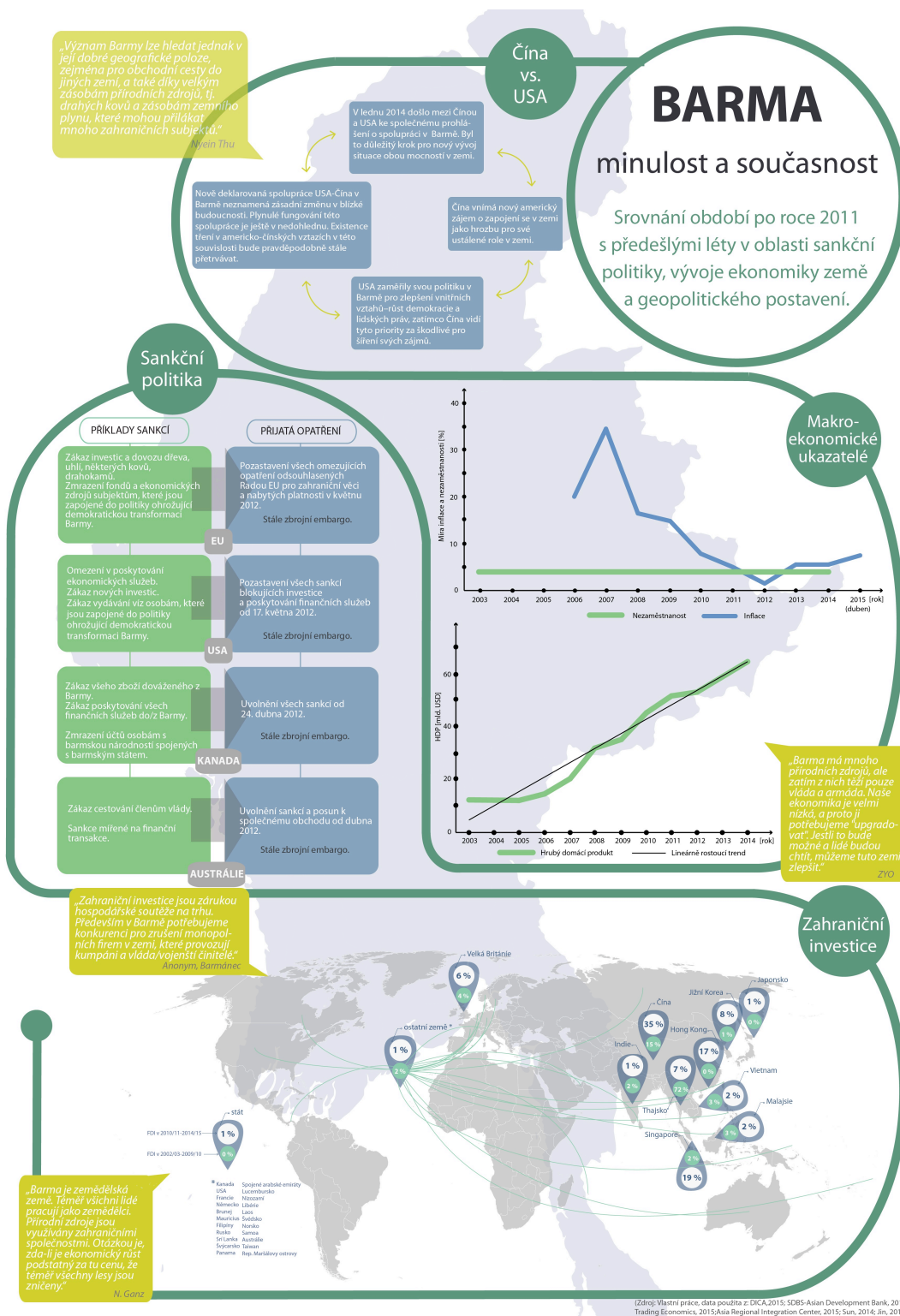
C Infografiky

Obr. 19 Výstupná infografika 1. (Zdroj: Vlastní práce)

U zdrojů: Vlastní práce, data použita z: Freedom House, 2015; Transparency International, 2015.

Obr. 20 Výsledná infografika 2. (Zdroj: vlastní práce)

(Zdroj: Vlastní práce, data použita z: DKCA, 2015; SDDB-Asian Development Bank, 2015; Trading Economics, 2015; Asia Regional Integration Center, 2015; Sun, 2014; Jin, 2012.)